

การปรับปรุงระบบข้าราชการพลเรือน
ในรัชสมัยสมเด็จพระปิยมหาราช
รูปการปกครองชั้น
ลักษณะหัวหน้างาน
คล้ายโบราณ
ความกตัญญูของข้าราชการ
ภาษาอังกฤษสำหรับข้าราชการ
แนวตอบ แข่งขันวิชาข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นวิ
ศอบปัญหาระเบียบข้าราชการพลเรือน
ตอบปัญหาเกี่ยวกับงานคลัง
กฎหมายและระเบียบใหม่

วาสนาข้าราชการ

พฤศจิกายน ๒๕๑๔

วารสารข้าราชการ

วารสารเพื่อความก้าวหน้าของข้าราชการ

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเผยแพร่วิชาการด้านการบริหารงานบุคคล
๒. เพื่อเผยแพร่แนวคิดในการปฏิบัติราชการ
๓. เพื่อเป็นสื่อกลางระหว่างข้าราชการ เพื่อเสริมสร้างทัศนคติที่ดีสำหรับข้าราชการ

ท่านสมาชิกที่มีปัญหาเกี่ยวกับ กฎหมาย ระเบียบ และ
วินัยข้าราชการพลเรือน ปัญหาคลัง หรือปัญหาข้อข้องใจอันใด
โปรดส่งคำถามไปที่ “บรรณาธิการวารสาร” นี้

จำหน่ายปลีก เล่มละ ๓.๕๐ บาท
สมาชิก ปี ๕๐ บาท รวมค่าส่ง
นอกรับที่ผู้จัดการวารสารข้าราชการ
สำนักงาน ก.พ. ถนนพิษณุโลก
โทร. ๘๐๕๔๕๔ หรือ ๘๐๓๓๓๓ คือ ๓๔

วารสารข้าราชการ

ปีที่ ๑๖

ฉบับที่ ๑๑

ตุลาคม ๒๕๑๕

เรื่องส่ง
สำนักงาน ก.พ.

บทนำ

๒

ความเคยจีน

๔

การปรับปรุงระบบข้าราชการพลเรือน

สมเด็จพระปรมหาราช

๕

รูปการปกครองขึ้น

๑๕

ลักษณะหัวหน้างาน

๒๓

คล้ายอารมณ์

๒๖

การปรับปรุงระบบข้าราชการพลเรือน

ท่านถาม-เราตอบ

๓๑

ภาษาอังกฤษสำหรับข้าราชการ

๓๕

ความกลั้มใจของข้าราชการ

๔๗

แนวคอบ ข้อสอบคัดเลือกข้าราชการชั้นตรีเป็นชั้นโท

๕๑

สงครามเศรษฐกิจ

๕๗

คอบปัญหาระเบียบข้าราชการพลเรือน

๖๑

คอบปัญหาคลัง

๖๕

กฎหมายและระเบียบใหม่

๗๑

สรุปเหตุการณ์ทั่วโลก

๘๓

บรรณาธิการผดถ

๘๘

เชิร ธรรมาธิปต์

เกตุศดาว

พ.ศ.ค. บัญชา เนตินันท์

"นายชอว์"

กองบรรณาธิการ

พลสิทธิ์ หนูชัย

ข้าราชการบางกอก

จำลอง อินทกำแหง

ดร. เกษม ศิริสัมพันธ์

ชาติ เอี่ยมกระสุนธุ์

ที่ปรึกษา

พันเอกจินดา

ณ สงขลา

เลขาธิการ ก.พ.

นายประวัน

ณ นคร

รองเลขาธิการ ก.พ.

นายโสรัจ

สุวัชรกุล

รองเลขาธิการ ก.พ.

บรรณาธิการ

นายเชิร

ธรรมาธิปต์

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

นายอรุณ

แก้วไขโย

ดร. วิภาส

สิงหวิสัย

กองบรรณาธิการ

นายประเชิด

วาทกลั่นหอม

ผู้จัดการ

เรือเอก ผอจ

คณิศรณิม

นายสมสละ

จิรพันธ์

ผู้ช่วยผู้จัดการ

นายสมพงษ์

ศรีวิมล

นายเสริมสุข

ไกรทวนิช

กองจัดการ

นายบุญธรรม

นิศารัตน์

นายพุทธพรชัย

มณิศร

นายสุพจน์

สาทรกิจ

นายบุญธรรม

กิจปรีดาวิสุทธิ

นายชาติ

เอี่ยมกระสุนธุ์

โรงพิมพ์

มณฑลการพิมพ์

พรอนคร

ฝ่ายศิลป์

นายอุดม

มุงเกษม

ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

นางจรัส

อ่องจวิศ

เงินเดือนทกเบึก

ขัณบั้งบประมาณใหม่ ๒๕๑๕ ตั้งแต่ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๔ แล้ว บรรดาข้าราชการ โดยเฉพาะชั้นผู้น้อยมีความกระวนกระวายใจอยู่ประการหนึ่ง ถึงเรื่องผลการพิจารณาความดีความชอบประจำปีที่แล้ว (เดือนกรกฎาคม ๒๕๑๓ ถึง มิถุนายน ๒๕๑๔) กล่าวโดยสรุป ผลการพิจารณาอาจจะแบ่งออกได้เป็น ๓ พวกคือ พวกซึ่งผลการปฏิบัติงานปกติ หรือบางท่านอาจจะดีเกินก็ ได้แต่ข้าทักข้องควัระบบโควต้า ก็คงจะได้เงินเดือนขึ้นคนละ ๑ ขัณ พวกที่ ๒ จักอยู่ใน ขัณปฏิบัติงานไม่ถึงขนาดจึงต้องถูกงคบำเหน็จความชอบประจำปี (พวกนี้ ไม่อยู่ในระบบโควต้า) ส่วนพวกสุดท้ายคือผู้ที่ปฏิบัติงานดีเกิน (อาจจะในเฉพาะสายตาของเจ้านาย) จึงได้รับการพิจารณา ได้เลื่อนเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษคือได้ ๒ ขัณ ตามระบบการพิจารณาความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษ จำกัดโดยโควต้า ขัณขอเรียกว่าระบบ “๓๖๑๐”

ตามระเบียบกำหนดให้ผู้ ขัณบังคับบัญชา ส่งเลื่อนเงินเดือนข้าราชการประจำปี ได้ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ซึ่งเป็นวันเริ่มต้นขัณบั้งบประมาณใหม่ แต่ในทางปฏิบัติการพิจารณาความดีความชอบประจำปีแล้วจัดทำและพิจารณาอนุมัติบัญชีขอถ้อยจ่าย หรือที่เรียกสั้น ๆ ว่า “จ. ๑๔” นั้นทำให้เสียเวลามากพอสมควร (รวมเวลาทั้งฝ่ายทำและฝ่ายตรวจสอบความถูกต้อง) อย่างน้อยใช้เวลา ๒-๓ เดือน หลังจากเดือนตุลาคม แต่สำหรับกรณีใหญ่ ๆ และมีข้าราชการอยู่ในส่วนภูมิภาค คัวแล้วก็จะเสียเวลามากยิ่งขึ้น ทราบว่าข้าราชการในบางส่วนราชการจะได้รับทกเบึกเงินเดือนใหม่ เมื่อเวลาล่วงไปแล้วเกือบปี เช่นทางราชการได้สั่งให้เลื่อนเงินเดือนตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๓ นั้น ข้าราชการอาจจะได้รับเงินทกเบึกใน รวเดือนสิงหาคม หรือกันยายน ๒๕๑๔ เป็นต้น สำหรับเงินทกเบึกจำนวนมากน้อยแล้วแต่จำนวนเงินเดือนตามขัณที่ได้ขัณคุณกับจำนวน เดือนที่ล่วงไปจนถึงเดือนได้รับเงินทกเบึกจริง ๆ

สำหรับข้าราชการชั้นผู้น้อยทั้งในส่วนกลางและ โดยเฉพาะ ในส่วนภูมิภาคที่ไม่มีราย
ได้พิเศษหรือผู้ที่คอยตกเบิกไม่ ไหวก็จะมีการขายเงินตกเบิกกัน เช่นถ้าจะได้รับเงินตกเบิก ๑๐
เดือนรวม ๕๐๐ บาท ก็ขายโดยขอรับเงินสดล่วงหน้าเพียง ๔๐๐ บาท แล้วมอบฉันทะให้ผู้ซื้อ
ไปรับเงินตกเบิกแทนตน เป็นต้น ผลก็คือทำให้เกิดมีอาชีพพิเศษเกิดขึ้นอีกอย่างหนึ่ง คือการรับซื้อ
ตกเบิกเงินเดือน (เพิ่มจากการรับซื้อตกเบิกเงินค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าพาหนะเดินทาง) ซึ่งได้กระทำ
กันมานานแล้ว และโดยเฉพาะผู้มีอาชีพประเภทนี้ก็จะเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเงินและ
บัญชีของส่วนราชการนั้น ๆ หรือมีความสัมพันธ์อย่างใดอย่างหนึ่งกับเรื่องดังกล่าว

ผลเสียของเรื่องนี้จะเห็นได้ว่าข้าราชการจำนวนไม่น้อยตกอยู่ในภาวะกระวนกระวาย
ใจคอยสับคับรับฟังข่าวลือไม่ทราบว่าจะได้รับเงินเดือนขึ้นหรือไม่ประการใด ตรงกันข้ามหาก
ได้ทราบผลการขึ้นเงินเดือนเร็ว ๆ เช่นภายในเดือนตุลาคมแล้ว จะได้เห็นผลทันตา สำหรับผู้ที่ไม่
ได้ขึ้นเงินเดือนก็จะได้รับปรับปรุงแก้ไขตนเองในปีต่อไป ส่วนผู้ที่ทำความดีแล้วก็จะเป็นการกำลังใจ
จะได้เร่งทำความดีต่อไป อีกทั้งจะเป็นทางหนึ่งที่ตัดอาชีพพวกนายทุนซึ่งรับซื้อเงินตกเบิกได้ด้วย

ทางแก้ที่จะช่วยให้ระบบการจัดทำและอนุมัติบัญชีขอถ้อยจ่ายได้รวดเร็วยิ่งขึ้นคือ ให้
กระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ จัดทำ จ. ๑๘ ให้ทันตามกำหนดเวลาประกอบกับการใช้ระบบเครื่อง
จักรเข้าช่วยคนทำงานด้านนี้ โดยเฉพาะด้านการตรวจสอบบัญชีขอถ้อยจ่ายหรือใช้เครื่องจักรทำ
จ. 18 หรือไม่ก็ยอมให้อธิบดีหรือปลัดกระทรวงเจ้าสังกัดส่งเงินเดือนได้ก่อน และเบิกเงิน
เดือนในอัตราใหม่ไปได้เลยแล้วส่ง จ. ๑๘ ให้กรมบัญชีกลางตรวจสอบภายหลัง ทั้งนี้โดยเหตุ
ผลที่ว่าในกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ มีเจ้าหน้าที่ทั้งด้านการเจ้าหน้าที่และการเงินและบัญชีรับผิดชอบ
ขอการจัดทำบัญชีขอถ้อยจ่ายอยู่โดยตรงแล้ว และทราบว่าหากจะมีการจัดทำ จ. ๑๘ ผิดพลาดบ้างก็
เพียงเล็กน้อยเท่านั้น และหากมีการผิดพลาดประการใด ทางกรมก็เรียกเงินที่จ่ายเงินเกินคืนจากขั
ราชการได้หากเรียกไม่ได้ก็ควรจะให้เจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานด้านการเจ้าหน้าที่และการบัญชีร่วม
กันรับผิดชอบ หากทำได้ดังกล่าวก็จะเป็นมาตรการทางตรงให้เจ้าหน้าที่ดังกล่าวทำงานโดยเฉพาะ
ทำ จ. 18 อย่างมีความรับผิดชอบมากขึ้นด้วย

ข้อคิดจึงมีอยู่ว่า การเลื่อนเงินเดือนข้ามปีในลักษณะดังกล่าวแล้วจะเป็นผลดีหรือผล
เสียแก่ข้าราชการอย่างไรบ้าง และควรที่จะปรับปรุงแก้ไขอย่างไรหรือไม่นี้ น่าจะช่วยให้ช่วยกันคิดดู.

ความเคยชิน

เมื่อท่านมองเห็นบรรดาขยะและสิ่งปฏิกูลมาแต่ไกล ถ้าท่านมีทางหลบได้ท่านมักหลบหรือเลี่ยงไปให้พ้น หากหลีกเลี่ยงไม่ได้ท่านอาจต้องกลืนใจ หรือใช้ผ้าปิดจมูกเมื่อจำเป็นต้องผ่านรถนั้น เพราะไม่ชอบกลิ่นเหม็นซึ่งเกิดจากขยะและสิ่งปฏิกูลต่างๆ ในรถนั้น

ท่านเคยคิดบ้างหรือเปล่าว่า บรรดาคนนั้นมีพนักงานซึ่งเป็นคนเหมือนกับท่าน ต้องทำหน้าที่คลุกคลีใกล้ชิดกับกลิ่นเหม็น ซึ่งท่านทนไม่ค่อยได้? จริงอยู่ แม้เขาต้องทำงานเช่นนั้น เป็นอาชีพประจำเพื่อค่าจ้างแรงงานของเขา แต่งานของเขาเพื่อความสบายความผาสุกของส่วนรวมถ้าจะกล่าวโดยถูกต้อง เขาควรได้รับความเห็นใจที่จำเจกับงานเช่นนั้น เพื่อความสุขแก่พวกเราซึ่งมักเบือนหน้าหนีต่องานของเขาอย่างมากที่สุด เพราะหากไม่มีผู้ยอมทำหน้าที่เช่นนั้นแล้วพวกเราจะต้องรื้อนกันอย่างมาก

จากเรื่องนี้เป็นบทเรียนที่คืบคาน ซึ่งทุกคนควรศึกษาให้เข้าใจในเหตุผลว่า “คนเราสามารถทำทุกอย่างได้ โดยไม่รังเกียจแม้ในสิ่งน่ารังเกียจ โดยมีความเคยชินแล้ว คือเรื่องที่คนทำจนเคยชินย่อมเป็นงานที่ทำได้อย่างง่ายดายคายต่อไป”

การที่คนบางคนทำความชั่วบางอย่างบางเรื่อง ings ที่เรื่องนั้นไม่น่าที่เขาจะทำได้เลยเพราะเป็นความผิดที่ร้ายแรง และเป็นกรรมอันเหี้ยมโหดทารุณอย่างเหลือแสน แต่เขาก็ประกอบกรรมนั้นได้ทั้งนี้ เพราะเคยชินต่อการทำชั่วอันเขากระทำเป็นประจำนั่นเอง

มิใช่แต่การทำความชั่วเท่านั้น แม้เรื่องทำความดีก็ต้องอาศัยความเคยชินเหมือนกัน ถ้าทำบ่อยๆ ย่อมทำได้ง่ายตลอดไป ความไม่เคยไม่ว่าในทางดีหรือในทางชั่ว ทำได้ยากทั้งสิ้น ถ้าเคยแล้วย่อมทำได้ง่าย รักจะเป็นคนดี หรือชอบทำดี ต้องสร้างความเคยชินกับความดี แต่ถ้าพอใจที่จะเป็นคนชั่วก็ย่อมเป็นได้ ด้วยการทำความชั่วจนเคยชินเป็นนิสัย ซึ่งจะต้องกลายเป็นชั่วช้าเลวทรามได้สมใจแน่นอน

ที่มา จากรายการ แสงธรรม ของมูลนิธิ ก.ศ.ม.

การปรับปรุงระบบข้าราชการพลเรือน ในสมัยสมเด็จพระปิยมหาราช

(ต่อจากฉบับที่แล้ว)

โดย เรือรบ ธรรมนิบัติ

ปกครองให้เสมอกันอย่างหนึ่ง ถ้าจะรักษา
โดยทางไมตรี ไม่มีกำลังพอที่จะรักษาความ
สงบเรียบร้อยของบ้านเมืองได้ การเจรจาโดย
ทางไมตรีก็น่าจะไม่สำเร็จไปได้เสมอ ถ้าไม่จั-
การปกครองให้เรียบร้อย ทุนซึ่งจะเป็นที่ตั้งให้
มีกำลังพอรักษาความสงบเรียบร้อยได้นั้นก็จะ
ไม่พบ การซึ่งจะให้กำลังบริบูรณ์ได้ต้องอาศัย
ความปกครองให้ราษฎรได้ทำมาหากินโดย
สะดวก ได้รับผลประโยชน์อันเกิดจากแผ่นดิน
ซึ่งจะได้มาเสียภาษีอากรจึงจะเป็นกำลังบ้าน
เมืองได้ ..

จะเห็นได้ว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้า
อยู่หัวทรงเน้นถึงความสำคัญของการปรับปรุง
ระบบบริหารราชการ โดยมุ่งผลเพื่อประสิทธิ
ภาพในการปกครอง และการพัฒนาประเทศ
ให้มั่นคงสมบูรณ์ อันจะเป็นกำลังสนับสนุน
กำลังกองทัพให้เข้มแข็งเพื่อเป็นอำนาจหนุน
หลังการต่อรองปัญหาระหว่างประเทศ ในทาง
การทูตอีกชั้นหนึ่ง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงพระ-
ปรีชาญาณอันสุขุมคัมภีรภาพแห่งพระองค์ท่าน
นอกจากนี้ สมเด็จพระปิยมหาราช
นุภาพ เมื่อทรงได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ

ย้ายจากกระทรวงธรรมการ ไปเป็นเสนาบดี
กระทรวงมหาดไทยนั้น ทรงตรัสเล่าไว้ว่า
.... ในส่วนพระองค์ทรงเชื่อมั่นว่าข้าพเจ้าคงจะ
สามารถจัดการกระทรวงธรรมการให้ดีได้แต่การ
บ้านเมืองซึ่งสำคัญกว่านั้นยังมีอยู่ บางที่ข้าพเจ้า
จะยังมีได้คิดไปถึง ด้วยต่างประเทศกำลังตั้งทำ
จะรุกเมืองไทยอยู่แล้ว ถ้าเราประมาทไม่จัดการ
ปกครองบ้านเมืองเสียให้เรียบร้อย ปล่อยให้
หละหลวมอย่างเช่นเป็นอยู่เข้าไปเห็นจะมีภัย
แก่บ้านเมือง บางทีอาจจะถึงเสียอิสรภาพของ
เมืองไทยก็เป็นได้ ถ้าบ้านเมืองเสียอิสระแล้ว
กระทรวงธรรมการจะได้อยู่ได้หรือ การรักษา
พระราชอาณาเขตด้วยการจัดการปกครองหัว-
เมืองให้เป็นระเบียบเรียบร้อย จึงเป็นการสำคัญ
กว่ามาก.....

๒.๒.๒ ปัญหาข้อบกพร่องของระบบ
ข้าราชการ

ประเพณีการกินเมืองอันทำให้เจ้าเมืองมี
อำนาจมาก ประกอบกับการควบคุมตรวจตรา
ของส่วนกลางยังขาดประสิทธิภาพ จึงทำให้มี
ประเพณีการหากินด้วยอาศัยตำแหน่งหน้าที่
ราชการแทบทั่วไป นอกจากนี้กรมการเมือง

ซึ่งคัดเลือกจากผู้ที่มีอิทธิพล พอที่จะช่วยเหลือเจ้าเมืองในด้านการปกครอง โดยเฉพาะพวกนักเลงโตมักไม่ยอมทั้งนี้เสียเต็มช้มเหวร้างความเคียดแค้นให้แก่ประชาชน ปล่อยสมักรพรรคพวกออกปล้นชิงชาวบ้าน เป็นต้น อนึ่งผลของระบบศักดินานี้ทำให้ข้าราชการ ซึ่งมีศักดินาสูงกว่าประชาชนธรรมดา การปฏิบัติราชการและการวางตัวของข้าราชการจึงอยู่ในลักษณะของเจ้าขุนมูลนายอันเป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึงประชาชน

สำหรับประชาชนนั้น ผลของระบบกินเมือง ระบบศักดินา ประกอบกับการที่หัวเมืองต่าง ๆ มีอิสระมาก และห่างไกลจากการตรวจตราควบคุมของส่วนกลาง จึงทำให้ความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของราษฎรขึ้นอยู่กับ การปฏิบัติการของเจ้าเมืองและพรรคพวกเป็นที่ตั้ง หากเจ้าเมืองคนใดไม่ดีประชาชนก็จะได้รับความเคียดแค้น การร้องทุกข์มายังส่วนกลางหรือองค์พระมหากษัตริย์ไม่สะดวก ตรงกับที่สมเด็จพระยาตาก๋งฯ ทรงกล่าวว่า... ให้ความร่มเย็นแก่ราษฎรไม่พอ เมื่อได้รับทุกข์ภัยขึ้น ก็ยากที่จะหาที่พึ่งและความยุติธรรมได้

นอกจากนี้การที่ไม่อาจแยกทหารออกจากระบบข้าราชการพลเรือนได้ เมื่อนำเอาระบบทหารมาใช้กับระบบข้าราชการพลเรือนย่อมก่อ

ให้เกิดความสับสนในระบบข้าราชการพลเรือน และในยุคที่มีการสงคราม หรือหน้าสู้หน้า ขวาน หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกข้าราชการในตำแหน่งสำคัญ ๆ เช่นเจ้าเมืองจึงมักถือเอาความชำนาญในวิชาทหารเป็นเกณฑ์พิจารณา ข้าราชการทหารซึ่งมาทำหน้าที่พลเรือนโดยที่ไม่มีประสบการณ์ในหลักราชการพลเรือนก็มักจะประสบความล้มเหลวในการปฏิบัติงานฝ่ายพลเรือน ในสมัยรัชกาลที่ ๕ เมื่อทรงปรับปรุงการปกครองในส่วนภูมิภาคโดยจัดตั้งมณฑลเทศาภิบาลขึ้นได้พิจารณาคัดเลือกบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งข้าหลวงเทศาภิบาลตามมณฑลต่าง ๆ นั้น ได้ทรงโปรดเกล้าฯ ให้พระยาศัสกรปลาศ (อยู่) เป็นข้าหลวงเทศาภิบาลมณฑลนครสวรรค์ แต่พระยาศัสกรปลาศ (อยู่) รับราชการในตำแหน่งได้ไม่นาน รู้สึกตัวว่าเคยแต่รับราชการทหารมาก่อน จะไม่สามารถรับราชการในตำแหน่งสำคัญฝ่ายพลเรือนให้ได้ จึงกราบทูลขอเวนคืนตำแหน่งข้าหลวงเทศาภิบาลโดยความขอ

๒.๒.๓ ปัญหาเรื่องความมั่นคงแห่งพระราชบัลลังก์

ระบบบริหารแบบกระทรวงเวียง วัง คลัง นา มีเสนาบดีแต่ละกระทรวงบังคับบัญชา และยังมีอัครมหาเสนาบดีคือพระสมุหกลาโหม บังคับ

บัญชาฝ่ายทหาร พระสมุหนายก บังคับบัญชาฝ่ายพลเรือนอีกทั้งระบบไพร่สม ไพร่หลวง ดังกล่าวแล้วทำให้เสนาบดีเหล่านั้นนับวันแต่จะมีอำนาจเพิ่มพูนขึ้นเรื่อย ๆ บรรดาข้าราชการทั้งหลายต่างก็หวังพึ่งเสนาบดีเป็นสำคัญยิ่งกว่าพระมหากษัตริย์ ประกอบกับรัชกาลที่ ๕ ทรงขึ้นครองราชสมบัติเมื่อพระชนม์เยาว์วัย จำเป็นต้องมีผู้สำเร็จราชการแผ่นดินด้วย

จากสภาพแวดล้อมทางการเมือง ลักษณะดังกล่าว จึงฟังอนุมานได้ว่า พระองค์เสด็จขึ้นครองราชด้วยพระราชอำนาจที่ถูกจำกัด โดยอิทธิพลแวดล้อมโดยพฤตินัย ซึ่งพระองค์ท่านก็ทรงตระหนักดี จึงขออัญเชิญกระแสพระราชดำรัสตอบหนังสือที่เจ้านายและข้าราชการกลุ่มหนึ่งได้ทูลเกล้าถวาย ๙ ความเห็นจัดการเปลี่ยนแปลงราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๔๒๔ ตอนหนึ่งดังนี้.....ในความข้อนั้นเราไม่ยากขัดโทษให้แก่ท่านแต่ก่อนเลย แต่เป็นการจำเป็นที่จะต้องพูดว่าอำนาจเสนาบดีได้เจริญขึ้น เพราะมีอำนาจได้ตั้งเจ้าแผ่นดินมาแต่ก่อนมากจนแล้วจนตลอดถึงเวลาที่เราได้เป็นเจ้าแผ่นดินขึ้น ก็เป็นเวลาเคราะห์ร้าย ซึ่งตัวเราเป็นเด็กเป็นโอกาสยิ่งใหญ่ว่าจะถอยอำนาจเจ้าแผ่นดินได้หมดเหมือนว่าที่ปล่อยจนหมดสายป่านไม่มีเหลือเลย ยัง

เหลือแต่ธุระที่เราจะทำอยู่เพียงจะซังกาลังตัวว่าเมื่อเราเป็นเด็กอยู่ มีกำลังเพียงเท่านั้นจะรั้งว่านั้นไว้ไม่หกล้ม ถ้าจะปล่อยให้ว้าวหลุดลอยเสียแต่เป็นเศษขยะที่เราเป็นแต่เด็กกำลังเดียวเท่านั้น ได้อาศัยเอาบ้านพันหลักค่อย ๆ สวาเข้ามาจนไม่มีอันตรายหลุดลอยไปได้ แต่ก็ยังเป็นพนักงานอย่างเดียวที่จะสวสวายบ้านให้สิ้นเข้ามาทุกที เมื่อเหลือกำลังก็หย่อนไป เมื่อพอที่จะสวสวายเข้ามาพันหลักไว้ เมื่อผู้ใดได้รู้การเก่าผู้นั้นจะเห็นได้ว่า ความยากลำบากของเราเป็นประการใด...

จากกระแสพระราชดำรัสดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงปัญหาเรื่องอำนาจทางการเมือง และการปกครองระหว่างสถาบันพระมหากษัตริย์กับระบบเสนาบดีในต้นรัชกาลที่ ๕ และพระบรมราชกุศโลบายซึ่งพระองค์ทรงดำเนิน เพื่อค้ำอำนาจมารวมไว้ โดยการปฏิรูประบบบริหารและระบบข้าราชการ และทรงสร้างสรรค์และพัฒนาข้าราชการกลุ่ม “คนรุ่นใหม่” ซึ่งพระองค์ทรงเป็นผู้นำ พระองค์ทรงใช้องค์ประกอบดังกล่าวเป็นจักรกลอันสำคัญในการดำเนินการเร่งรัดพัฒนาประเทศให้สำเร็จผล

๓. การปรับปรุงระบบบริหาร

ดังได้กล่าวมาแล้วว่าประเทศไทยมีปัญหา

สำคัญ ๆ หลายประการ ซึ่งจำเป็นต้องมีมาตรการปรับปรุงแก้ไขทั้งระบบบริหารและระบบข้าราชการ และอีกทั้งมีปัญหาเรื่องการขาดกำลังคนผู้รู้ผู้ชำนาญการในสาขาต่าง ๆ ซึ่งจำเป็นสำหรับการบริหารในระบอบบริหารสมัยใหม่ จำเป็นต้องมีการเตรียมการ และการดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวนี้ รัชกาลที่ ๕ ได้ทรงดำเนินตามพระบรมราโชบายเป็นขั้นตอน ใคร่จะขอแนะนำเฉพาะเรื่องระบบการบริหาร และระบบการศึกษามากกว่าคือ

๓.๑ การปฏิรูประบบการปกครองประเทศ

กล่าวได้ว่าความกดดันของมหาอำนาจตะวันตกที่บีบบังคับให้ประเทศไทยต้องยอมเสียดินแดนไปทีละเล็กละน้อย อีกทั้งต้องยอมให้ต่างชาติเข้ามามีสิทธิสภาพนอกอาณาเขตเหนือดินแดนไทยเป็นผลสำคัญที่ทำให้องค์ประมุขของชาติ ทรงต้องดำเนินการแก้ไขโดยรีบด่วน พระองค์ทรงตระหนักว่า นโยบายการต่างประเทศดั้งเดิมแบบ “อยู่รอด” แต่เพียงประการเดียวนั้นไม่เหมาะสมเสียแล้ว ประเทศไทยจะต้องสร้างระบบบริหารที่มีประสิทธิภาพทั้งในด้านการปกครองและการพัฒนาประเทศให้

มั่นคงสมบูรณ์และเข้มแข็งเสมอด้วยประเทศตะวันตก และทางที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวก็จำเป็นต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการแบบตะวันตกเป็นเครื่องมือด้วย ในการปฏิบัติตามแผนดังกล่าว รัชกาลที่ ๕ ได้ทรงดำเนินพระบรมราโชบายในการปรับปรุงระบบบริหารในสาระสำคัญที่จะได้นำมากล่าวคือ

พระองค์ได้ทรงยกเลิกระบบบริหารแบบสมุหกลาโหมและสมุหนายก ตลอดจนระบบการปกครองหัวเมืองประเทศราชต่างๆเสียและทรงปรับปรุงระบบบริหารราชการ ส่วนกลางตามแบบสมัยใหม่ คือ จัดในรูปของกระทรวงแบบใหม่ ในปี พ.ศ. ๒๔๓๑ พระองค์ได้ทรงโปรดเกล้าให้ทูลองระเบียบจัดระบบราชการเป็นกระทรวง และให้เสนาบดี แต่ละกระทรวงมีศักดิ์เสมอกัน เมื่อได้ทูลองระเบียบเสนาบดีแบบใหม่พอสมควรแล้ว ในปี พ.ศ. ๒๔๓๕ พระองค์จึงได้ทรงประกาศตั้ง กระทรวง ๑๒ กระทรวง และต่อมาลดลงเหลือเพียง ๑๐ กระทรวง คือ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงวัง กระทรวงนครบาล กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ กระทรวงยุติธรรม กระทรวงธรรม

การ กระทรวงโยธาธิการ และกระทรวงเกษตรธิการ ได้กำหนดอำนาจหน้าที่แต่ละกระทรวงเป็นส่วนสัด

แต่อย่างไรก็ดี ในระยะแรกเริ่มการแบ่งเขตอำนาจหน้าที่รับผิดชอบ โดยให้กระทรวงมหาดไทยบังคับบัญชาหัวเมืองฝ่ายเหนือ และเมืองลาวประเทศราช ส่วนกระทรวงกลาโหมบังคับบัญชาหัวเมืองบกได้ฝ่ายตะวันตก ตะวันออก และเมืองมลายูประเทศราชนั้นยังไม่เหมาะสม จนกระทั่งในปี พ.ศ. ๒๔๓๘ ได้แยกระบบราชการทหารออกจากระบบราชการพลเรือน โดยได้กำหนดให้กระทรวงมหาดไทยรับผิดชอบบังคับบัญชาหัวเมืองทุกแห่งภายในพระราชอาณาจักร ยกเว้นเขตพระราชธานี ส่วนกระทรวงกลาโหมรับผิดชอบเรื่องเกี่ยวกับราชการทหารโดยเฉพาะ

จึงอาจสรุปได้ว่ากระทรวงมหาดไทยในขณะนั้นมีหน้าที่ป้องกันและปราบปราม เพื่อรักษาไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อย และการทำนุบำรุงความเจริญของบ้านเมือง และโดยที่งานด้านการปกครองประเทศเป็นจุดมุ่งหมายที่จะต้องปรับปรุง ถ้าจัดการปกครองให้เรียบร้อยได้แล้ว ก็จะเป็นช่องทางให้งานด้านอื่น ๆ ของรัฐดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพสมควรความมุ่ง-

หมาย ดังนั้นกระทรวงมหาดไทยซึ่งจัดการปกครองครอบคลุมทั่วราชอาณาจักร จึงเป็นกระทรวงที่มีบทบาทสำคัญแต่เริ่มแรก นอกจากนั้นกระทรวงมหาดไทยยังเป็นผู้ริเริ่มปรับปรุงงานในส่วนภูมิภาคให้กระทรวงอื่น ๆ เช่น งานด้านการคลังและการยุติธรรม เป็นต้น

การที่กระทรวงมหาดไทยได้มีบทบาทสำคัญในการปรับปรุงระบบบริหาร และโดยเฉพาะในส่วนภูมิภาคในยุคหัวเลี้ยวหัวต่อนอกจากลักษณะงานและพระบรมราโชบายแล้วก็อยู่ที่ตัวผู้นำคือ สมเด็จพระยาตำราญภาพ องค์เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย พระองค์ทรงเป็นนักปกครอง ทรงความสามารถทั้งในทางวิชาการและปฏิบัติการ อันเป็นที่ไว้วางพระราชหฤทัยของรัชกาลที่ ๕

กล่าวได้ว่าจุดมุ่งหมายสำคัญประการหนึ่งในการปฏิรูประบบบริหารแห่งชาตินั้นก็เพื่อสร้างความเป็นเอกภาพของชาติเป็นประการแรก แล้วจัดการปกครองแบบรวมอำนาจไว้อย่างได้ผล จัดราชการให้มีเอกภาพในการบังคับบัญชาเพื่อให้ราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นประการที่สอง และเพื่อที่จะให้การปกครองแบบรวมอำนาจได้ผลจำเป็นต้องมีการแบ่งอำนาจโดยใช้รูปการ

ปกครองส่วนภูมิภาค และเพื่อพัฒนาการคลังของประเทศให้เหมาะสมกับกาลสมัย เป็นประการสุดท้าย นอกจากนัรัชกาลที่ ๕ ได้ทรงตระหนักถึงข้อจำกัดของทรัพยากรที่ประเทศไทยมีอยู่ในขณะนั้น จึงทรงมีพระบรมราโชบายใช้การปรับปรุงระบบบริหารระยะยาว

ส่วนการจัดการปกครองส่วนภูมิภาคนั้น ได้จัดเขตการปกครองเป็นแบบมณฑลเทศาภิบาล เมือง อำเภอ ตำบล และหมู่บ้านแต่ละแห่งมีข้าหลวงเทศาภิบาลผู้ว่าราชการเมือง และนายอำเภอเป็นผู้บังคับบัญชาตามลำดับ ทั้งนี้โดยอาศัยหลักการปกครองแบบเก่าของประเทศไทย ผสมผสานกับแบบการปกครองที่อังกฤษใช้ปกครองมลายูและพม่าอย่างได้ผลมาแล้ว

๓.๒ การปรับปรุงระบบการศึกษา

ระบบการศึกษาของไทยสมัยก่อนปรับปรุงนั้น แต่เดิมมาเป็นการศึกษาที่อนุโลมตามแบบแผนและเพณีเรียนหนักไปทางภาษา ไม่ได้วางระเบียบและหลักสูตรที่แน่นอน การเรียนวิชาชีพก็เรียนกันในตระกูล หรือตามท้องถิ่น สถานศึกษาก็คือวัด ครูผู้สอนคือพระภิกษุ สำหรับการศึกษาของหญิงก็เรียนตามบ้านและเป็นเรื่องของการครัว

ครั้นมาถึงสมัยรัชกาลที่ ๔ พระองค์ทรงตระหนักถึงภัยฝรั่งมหาอำนาจจะคุกคามมาทั่วเอเชีย การเรียนรู้อย่างฝรั่งโดยเฉพาะรู้ภาษาฝรั่ง เพื่อจะติดต่อกับฝรั่งได้โดยไม่เสียเปรียบ พระองค์จึงได้ทรงจ้างนางแอนนา เอช เลียวโนเวนส์ มาสอนภาษาอังกฤษให้พระเจ้าลูกเธอในระหว่าง พ.ศ. ๒๔๐๐-๒๔๐๔ และทรงโปรดเกล้าให้เจ้านายและข้าราชการเรียนภาษาอังกฤษกับพวกมิชชันนารีอเมริกัน ซึ่งเข้ามาสอนศาสนาและภาษาอังกฤษด้วย

รัชกาลที่ ๕ ทรงเห็นความสำคัญของการศึกษาและความจำเป็นที่เจ้านาย และบุตรหลานข้าราชการตลอดจนประชาชนทั่วไป ได้รับการศึกษา ในปี พ.ศ. ๒๔๑๔ พระองค์ทรงให้ตั้งโรงเรียนหลวงสอนภาษาไทยขึ้นเป็นโรงเรียนแรกในพระบรมหาราชวัง เพื่อฝึกคนเข้ารับราชการ และต่อๆ มาก็ได้ทรงโปรดฯ ให้ตั้งโรงเรียนหลวงและโรงเรียนราษฎร์ขึ้นอีกมากมายทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ในปี พ.ศ. ๒๔๕๐ ได้โปรดเกล้าฯ ให้ตั้งกรมธรรมการ ซึ่งเป็นกรมเสนาบดีขึ้นเป็นกระทรวงธรรมการ โดยมีกรมสังกัด ๕ กรม คือ กรมพระธรรมการกลาง กรมศึกษาธิการ กรมพยาบาล กรมพิพิธภัณฑ์ และกรมสังฆการี

เพื่อบริหารการศึกษาของชาติ ตลอดจนการ
ประกาศใช้โครงการศึกษา ร.ศ. ๑๑๗

เหตุผลที่พระองค์ทรงเร่งปรับปรุงการ
ศึกษาของชาติ จะเห็นได้จากข้อความตอน
หนึ่งในการประกาศตั้งโรงเรียน จ.ศ. ๑๒๔๒
ว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราช
ดำริเห็นว่าการวิชาหนังสือเป็นต้นทางของวิชา
ความรู้ทั้งปวงสมควรที่จะหนุนบำรุงให้เจริญ รุ่ง-
เรืองยิ่งขึ้นไปเพราะคนใน พื้นบ้านเมืองสยาม
เรานี้ที่จนโตใหญ่ ไม่รู้หนังสือก็มีโดยมาก ที่รู้
พออ่านได้เขียนได้แต่ไม่ถนัดวันนั้นก็มีโดยมาก
เพราะโรงเรียนที่สอน ตามวิชาแบบ หลวงยังมี
น้อย ไม่พอกับผู้ที่จะได้เรียน มีพระราช
ประสงค์จะให้พระราชวงศานุวงศ์ และบุตร
หลานข้าราชการแลราษฎร ทั้ง ปวงได้เล่าเรียน
ศึกษาหนังสือไทยโดยให้รู้ละเอียดตามแบบที่ถูก
ต้อง พระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้า
อยู่หัวซึ่งโปรดเกล้าฯ ให้จัดการโรงเรียนทั้ง
ปวงนั้นก็เพราะทรงพระมหากรุณาแก่ไพร่ฟ้าข้า
แผ่นดิน และมีพระราชประสงค์จะให้วิชา
หนังสือไทยรุ่งเรืองแพร่หลาย เป็นคุณแก่
ราชการ แลเป็นความเจริญแก่การบ้านเมือง
ยิ่งขึ้นไป

พระราชประสงค์สำคัญอีกประการหนึ่งก็
เพื่อให้บุคคลที่มีความรู้สามารถเข้ารับราชการ

ในกระทรวงทบวงกรมที่ทรงจัดตั้งขึ้นใหม่ ดัง
ที่สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาเทวัญวิ
มลสนิทไว้ในนิทานโบราณคดีเรื่องโรงเรียน
มหาดเล็กหลวง ตอนหนึ่งว่า เมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๕
พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เริ่ม
ทรงเปลี่ยนระเบียบการ ปก ครองหัวเมืองโปรด
ให้ตั้งกระทรวงเสนาบดี ซึ่งแต่ก่อนมีเพียง
๗ กระทรวง เพิ่มขึ้นเป็น ๑๒ กระทรวง และ
เปลี่ยนตัวเสนาบดีบางกระทรวง...เสนาบดีต่าง
กระทรวงในต่างจัดการกระทรวงของตนให้เจริญ
ทันสมัย การงานในกระทรวงต่าง ๆ มีมากขึ้น
เสมือนตามกระทรวงซึ่งมีอยู่แต่ก่อนหย่อนความ
รู้ไม่สามารถจะทำการงานตามระเบียบใหม่ได้
ทันกับการที่เปลี่ยนแปลง เสนาบดีเจ้ากระทรวง
จึงต้องแสวงหาคนที่ได้เล่าเรียนมีความรู้เช่น
นักเรียนที่ไ้รับใบประกาศนียบัตรจากโรงเรียน
ต่าง ๆ มาเป็นเสมือน ต่อมาเมื่อเสมือนเหล่านี้
นั้นทำการงานดีความสามารถ เจ้ากระทรวง
ก็ทราบบังคมทูลขอให้รับพระราชทานสัญญา-
บัตรเป็นขุนนางมีตำแหน่งใน กระทรวงตาม
คุณวุฒิ....

๔. กระบวนการปรับปรุงระบบข้าราชการ
การพลเรือน

ได้กล่าวมาแล้วว่า สมเด็จพระปิยมหาราช
ได้ทรงดำเนินพระบรมราโชบายปฏิรูปทั้งระบบ

บริหารราชการแผ่นดินและระบบข้าราชการไปพร้อม ๆ กัน พระองค์ได้ทรงจัดระบบข้าราชการในเรื่องที่สำคัญอันเป็นรากฐานของระบบข้าราชการสมัยใหม่หลายประการ อาทิเช่น ระบบการจำแนกตำแหน่ง เงินเดือน และค่าตอบแทน การสรรหาบุคคลเข้ารับราชการ การใช้ข้าราชการให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ การพัฒนาข้าราชการ การบำเหน็จความดีความชอบ ตลอดจนการสวัสดิการ ซึ่งจะได้นำมากล่าวคือ

๔.๑ ระบบการจำแนกตำแหน่ง^๕ และอัตราเงินเดือน

นับตั้งแต่สมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถจนถึงสมัยรัชกาลที่ ๕ ได้ใช้ระบบศักดินาพลเรือนและศักดินาทหารเป็นหลักกำหนดฐานันดรศักดิ์ ตลอดจนตำแหน่งหน้าที่ราชการฝ่ายพลเรือนและทหาร และบุคคลทุกประเภทในสังคม ครั้นมาถึงสมัยปฏิรูปการปกครองแบบกระทรวงทบวงกรมแผนใหม่ และการปกครองส่วนภูมิภาคตามระบบเทศบาล อีกทั้งมีราชการและตำแหน่งหน้าที่การงานเพิ่มขยายมากขึ้น การจำแนกตำแหน่งในระบบศักดินาเดิมจึงล้าสมัย จำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างมีแผนมีการตั้งกรรมการตรวจตำแหน่งพนักงานในรัฐบาลในกระทรวงทบวงกรมต่างๆ เพื่อ

การกำหนดตำแหน่งอัตราเงินเดือนและการจัดสรรหน้าที่ความรับผิดชอบให้เหมาะสม มีการริเริ่ม ทดลอง สาธิต เมื่อได้ผลแล้วจึงนำไปปรับใช้เป็นการทั่วไป

ในปี พ.ศ. ๒๔๓๓ จึงได้มีการกำหนดชั้นและตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนในสังกัดกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ โดยแบ่งตำแหน่งต่างๆ ออกเป็น ๑๐ ชั้น ดังนี้ ชั้น ๑ เสนาบดี ชั้น ๒ รองเสนาบดี ชั้น ๓ ปลัดทูลฉลอง ชั้น ๔ อธิบดี และที่ปรึกษา ชั้น ๕ ปลัดบัญชี ชั้น ๖ เจ้ากรม รองอธิบดี และเสมียนตรา ชั้น ๗ ปลัดกรม นายเวร และผู้ช่วย ชั้น ๘ สมุหบัญชีและเสมียนหรือสารวัตรเอก ชั้น ๙ เสมียนหรือสารวัตรโท ชั้น ๑๐ เสมียนหรือสารวัตรสามัญและนักการ

ในปี พ.ศ. ๒๔๔๑ ได้มีการกำหนดชั้นของข้าราชการพลเรือนทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเพื่อเทียบกับยศทางทหาร โดยแบ่งข้าราชการพลเรือนตั้งแต่ชั้นสัญญาบัตรขึ้นไปออกเป็น ๓ ชั้น ชั้นที่ ๑ เทียบนายพล ชั้นที่ ๒ เทียบนายพัน ชั้นที่ ๓ เทียบนายร้อย และแต่ละชั้นยังแบ่งออกเป็นชั้นรองๆ ลงไปคือ เป็น เอก โท และตรี ชั้น ๑ เอก เสมอด้วยนายพลเอก ชั้น ๑ โท เสมอด้วยนายพลโท ชั้น ๑ ตรี เสมอด้วยนายพลตรี

ชั้น ๒ ตรี ซึ่งเสมอกับนายพัน และชั้น ๓ ซึ่งเสมอกับนายร้อย มีอันดับ เอก โท ตรี ทำนองเดียวกับชั้น ๑ ตัวอย่างเช่น ในชั้น ๑ นั้นตำแหน่งเสนาบดี จัดอยู่ในชั้นเอก เจ้าพระยาเทศาภิบาล อยู่ในชั้นโท และพระยารองเสนาบดี ท.จ. อยู่ในชั้นตรีตำแหน่งในชั้น ๒ เช่น พระยา ท.จ. อยู่ในชั้นเอก พระยาเจ้ากรม อยู่ในชั้นโท และปลัดกรม อยู่ในชั้นตรี ตำแหน่งในชั้น ๓ เช่น ปลัดเมือง อยู่ในชั้นเอก ผู้ช่วยว่าราชการเมือง อยู่ในชั้นโท และนายเวรอยู่ในชั้นตรี เป็นต้น

ส่วนเรื่องเงินเดือนนั้น ก่อนสมัยรัชกาลที่ ๕ ข้าราชการได้รับค่าธรรมเนียมนิยามที่ราชการเป็นผลประโยชน์ตอบแทนในการเลี้ยงชีพ สำหรับในหัวเมืองก็กลายเป็นระบบ “กินเมือง” ดังกล่าวแล้ว สมเด็จพระปิยมหาราชได้ทรงนำเอาระบบเงินเดือนมาใช้ในระบบข้าราชการพลเรือนเป็นครั้งแรก เมื่อ พ.ศ. ๒๔๑๘ ทรงโปรดเกล้าฯ ให้แยกการพระคลังจากกรมท่า มาจัดเป็นกระทรวงต่างหาก มีการจัดระเบียบในสำนักงานตามแบบสมัยใหม่เป็นกระทรวงแรก มีสำนักงานอยู่ ณ หอรัษฎากรพิพัฒน์ ให้บรรดาผู้มีตำแหน่งในหอรัษฎา

กรพิพัฒน์รับเงินเดือนแทนค่าธรรมเนียมอย่างแต่ก่อน และต้องมาทำงาน ณ สำนักงานตามเวลาราชการเสมอทั้งผู้ใหญ่ผู้น้อย ยกเว้นเจ้าฟ้ากรมพระยาบำราบปรปักษ์องค์อธิปัตย์แต่องค์เดียว

ในปี พ.ศ. ๒๔๒๘ ได้มีการปรับปรุงงานของกรมท่าแล้วสถาปนาเป็นกระทรวงการต่างประเทศ และให้ข้าราชการรับเงินเดือนทำนองเดียวกับ กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ต่อมากระทรวงมหาดไทย และกระทรวงกลาโหมก็ได้จัดระเบียบเรื่องเงินเดือนเช่นกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ข้าราชการพลเรือนที่ประจำทำงานในศาลาลูกขุนได้รับเงินเดือน แต่พวกที่ทำงานอยู่ที่ยังคงได้รับค่าธรรมเนียมนิยามเป็นผลประโยชน์อยู่อย่างเดิม

สำหรับการ กำหนดอัตราเงินเดือนของข้าราชการในหัวเมืองแทนประเพณีการกินเมืองนั้นเนื่องด้วยในระยะแรกงบประมาณแผ่นดินมีจำกัด จึงได้เริ่มใช้เฉพาะข้าราชการในกองข้าหลวงเทศาภิบาลก่อน แล้วจึงค่อย ๆ ขยายออกไปจนถึงเจ้าเมือง กรมการเมือง และอำเภอในที่สุด

ในปี พ.ศ. ๒๔๔๓ ได้มีการกำหนดอัตราเงินเดือนของข้าราชการมณฑลทางตะวันตกเฉียงเหนือ เฉพาะข้าราชการที่ส่วนกลาง

ส่งไปประจำในมณฑลดังกล่าว ตั้งแต่ตำแหน่ง
ข้าหลวงใหญ่ ไปจนถึงตำแหน่งนักการและคน
ใช้ อัตราเงินเดือนขั้นสูงสุดคือ ๑๖๐๐ บาท
สำหรับตำแหน่งข้าหลวงใหญ่ และอัตราเงิน
เดือนขั้นเริ่มต้นต่ำสุดคืออัตราเงินเดือนคนใช้
เดือนละ ๑๐ บาท (ขั้นสูง ๑๔ บาท) หากจะ
พิจารณาตามขั้นจะเห็นได้ว่าอัตราเงินเดือนขั้น
เอกจากตำแหน่งข้าหลวงใหญ่มี ๒ ขั้น คือขั้น ๑
และ ๒ ข้าหลวงรองมี ๓ ขั้น คือ ๑-๓ ส่วน
อัตราเงินเดือนอยู่ระหว่าง ๓๐๐-๑๖๐๐ บาท
ตำแหน่งชั้นโทกำหนดไว้ ๒๐๐-๔๐๐ บาท
ชั้นตรี ๑๒๐-๔๐๐ บาท ชั้นจัตวา ๔๐-
๒๐๐ บาท อัตราเงินเดือนเสมียน ๒๐-๖๐
บาท นักการภารโรง ๑๖-๒๐ บาท เป็นต้น

ในปี พ.ศ. ๒๔๔๕ ได้มีการกำหนด
อัตราเงินเดือนข้าราชการหัวเมืองชั้น ใช้เป็น
การทั่วไปพอสรุปได้ดังนี้ อัตราเงินเดือนขั้น
ต่ำสุด-สูงสุด เดือนละ ๔๐-๑๒๐๐ บาท
อัตราเงินเดือนตำแหน่งข้าหลวงเทศาภิบาล
๔๐๐-๑๒๐๐ บาท ผู้ว่าราชการเมือง ๔๐๐-
๗๐๐ บาท ขกกระบัตรมณฑล ๓๐๐-๕๕๐
บาท ข้าหลวงมหาดไทย ข้าหลวงสรรพากร
และข้าหลวงคลัง ๒๐๐-๓๕๐ บาท เลขา

นุการพัสดิมณฑล ๑๐๐-๑๕๐ บาท โยธา ผู้
ตรวจการ และแพทย์มณฑล ๖๐-๑๕๐ บาท
ปลัดเมืองขกกระบัตรมณฑล ๑๕๐-๒๕๐ บาท
ผู้ช่วยสรรพากร ผู้ช่วยคลัง ๔๐-๒๐๐ บาท
จำเมือง พจามรงค์ แพ่ง ๔๐-๑๔๐ บาท
โยธา สัสดี ศุภมาตรา อักษรเลข ๔๐-๙๐
บาท นายอำเภอ ๑๐๐-๒๕๐ บาท ปลัดอำเภอ
สมุหบัญชีอำเภอ ๔๐-๑๐๐ บาท เป็นต้น

ต่อมาได้มีการปรับปรุงแก้ไขอัตราเงินของ
ข้าราชการหัวเมืองหลายครั้ง ครั้งหลังสุด
ในปี พ.ศ. ๒๔๕๓ ปรากฏผลสรุปได้ดังนี้
อัตราเงินเดือนตำแหน่งข้าหลวงประจำมณฑล
แล้วแต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ อัตรา
เงินเดือนขั้นต่ำสุด-สูงสุด คือ ๑๖-๖๐๐ บาท
เช่น ตำแหน่งผู้ว่าราชการเมือง ปลัดมณฑล
อัตราเงินเดือน ๔๐๐-๖๐๐ บาท ปลัดเมือง
ขกกระบัตรมณฑล ๑๐๐-๒๕๐ บาท จำเมือง
๕๐-๑๐๐ บาท แพทย์ ๔๐-๑๒๐ บาท
นายอำเภอ ๑๐๐-๒๕๐ บาท ปลัดอำเภอ
๔๐-๔๐ บาท เป็นต้น สำหรับข้าราชการ
ตำรวจนั้น ได้กำหนดอัตราเงินเดือนไว้ดังนี้
นายพันเอก ๓๒๐-๔๐๐ บาท นายพันโท
๒๒๐-๓๐๐ บาท นายร้อยเอก ๑๒๐-๑๔๐
บาท นายร้อยโท ๘๐-๑๐๐ บาท นาย

ร้อยตรี ๖๐-๗๐ บาท จ่านายสิบ ๔๒-๕๐ บาท นายสิบเอก ๓๒-๔๐ บาท นายสิบโท ๒๒-๓๐ บาท นายสิบตรี ๑๖-๒๐ บาท และมีเบี้ยเลี้ยงเดือนละ ๗ บาท ๓๒ อัฐี พล-
ตำรวจเดือนละ ๔ บาท และเบี้ยเลี้ยงเดือน-
ละ ๗ บาท ๓๒ อัฐี เป็นต้น

๔.๒ การสรรหามอบบุคคลเข้ารับราชการ

เพื่อให้การบริหารราชการตามระบบบริหารที่ปรับปรุงใหม่ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคมีประสิทธิภาพดีผลสมดังพระราชประสงค์ จึงจำเป็นต้องได้คนที่มีความสามารถและมีทัศนคติแนวใหม่เข้ารับราชการ การสรรหามอบบุคคลเข้ารับราชการในสมัยปฏิรูประบบบริหารมีหลักเกณฑ์ตามพระราชประสงค์ ปรากฏถึงความตอนหนึ่งของประกาศให้กฤษฎีกาข้าราชการเข้ารับราชการตามออฟฟิศต่าง ๆ ร.ศ. ๑๔๙ ว่า... จึงโปรดเกล้าฯ ให้เดือนสติข้าราชการผู้ใหญ่ผู้น้อย ซึ่งมีบุตรหลานควรจะได้รับราชการได้มาในครั้งนั้นให้ทราบว่ามีพระราชประสงค์อันยิ่งใหญ่ที่จะให้บุตรหลานเข้ารับราชการได้มีตระกูลเป็นขุนนางสืบมาแต่ก่อนได้รับราชการตามกรมซึ่งบิดาได้รับราชการหรือตำแหน่งใหญ่ยิ่งกว่านั้นขึ้นไป ยิ่งกว่าผู้ซึ่งไม่มีตระกูลเข้ารับราชการ แต่สำหรับผู้ซึ่งมีตระกูลไม่มีสติปัญญา สามารถที่จะรับราชการในตำแหน่งนั้น ราชการก็จะทรุด-

โทรมเสื่อมเสียไป ถ้าไม่สำเร็จตลอดไปได้ก็ไม่ต้องหวังสามารถที่จะละให้ราชการเสียได้ ต้องถือเอาราชการเป็นประมาณ ถือว่าผู้ที่มีตระกูลต่ำ แต่รอบรู้ในราชการ ก็ต้องทรงพระกรุณาชุบเลี้ยงตามคุณวิชาของผู้นั้นการเป็นอยู่เช่นนั้นและให้ข้าราชการทั้งปวงผู้ใหญ่ผู้น้อยจงได้พิจารณาให้ใคร่ครวญดู...

พระองค์ทรงใช้วิธีการ คัดเลือก คนที่มีความสามารถเข้ารับราชการในระดับต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับความจำเป็น เช่นการจัดส่งนักเรียนไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ เพื่อกลับมารับราชการ การใช้ชาวต่างประเทศเป็นที่ปรึกษา ริเริ่มงานในหน่วยราชการ ต่างๆ และการจัดตั้งโรงเรียนเพื่อผลิตบุคคลเข้ารับราชการ ดังจะได้กล่าวคือ

๔.๒ ๑. การส่งนักเรียนไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ พระราชประสงค์ในการส่งนักเรียนไปศึกษาวิชาการ ณ ต่างประเทศ ปรากฏในพระบรมราโชวาทของพระองค์พระราชทานแก่นักเรียน ที่จะไปศึกษาในยุโรปใน ร.ศ. ๑๑๖ ความตอนหนึ่ง...เราเรียนเพื่อจะได้เป็นคนไทยที่มีความรู้เสมอกับฝรั่ง เมืองไทยเวลานี้ต้องการคนที่มีความรู้ที่จะรับราชการในหน้าที่ต่าง ๆ และประกอบกิจการต่าง ๆ ทั่วไปเป็นอันมากเพื่อให้การปกครองบ้านเมือง

เป็นผลสำเร็จ และให้ชาติเจริญด้วยทรัพย์สมบัติและวิชาความรู้ แลการช่างฟุ้งเฟื่องแพร่หลายเสมอเหมือนชาติอื่น ๆ

ในชั้นเดิมทางราชการจัดส่งเฉพาะพระบรมวงศานุวงศ์ไปศึกษาต่อ ณ ต่างประเทศ เช่น ประเทศอังกฤษ เยอรมันนี ส่วนประเทศฝรั่งเศสนั้นไม่ส่งไป เพราะเป็นสาธารณรัฐ (ไม่มีพระมหากษัตริย์ปกครอง)

นอกจากนี้ยังได้ทรงวางระเบียบเกี่ยวกับการสอบคัดเลือกนักเรียนเพื่อรับพระราชทานทุน เรียกว่า "คิงสคอลาชิพ" ไปศึกษา ณ ประเทศยุโรป โดยกำหนดให้ มี ปีละ ๒ ทุน และเปิดโอกาสให้ชนทุกชั้นได้มีโอกาสไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศ โดยถือความรู้ ความสามารถ และสติปัญญา เป็นสำคัญ ปรากฏว่าในระยะ ๑๐ ปี หลังจาก พ.ศ. ๒๔๓๙ มีนักเรียนเฉพาะที่อยู่ในความดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ สำเร็จการศึกษาวชิราวุธในสาขาต่าง ๆ จากต่างประเทศเข้ารับราชการสนองพระเดชพระคุณรวม ๓๔ คน

๔.๒.๒. -การใช้ชาวต่างประเทศเป็นที่ปรึกษาและริเริ่มในหน่วยราชการต่าง ๆ ในการปรับปรุงกระทรวงทบวงกรมตามแผนการปฏิรูประบบบริหารจำเป็นต้องอาศัยนักบริหาร

นักวิชาการ และที่ปรึกษาที่ชำนาญเป็นพิเศษที่จะช่วยสนับสนุนให้งานปฏิรูปบรรลุผลสำเร็จนั้น พระองค์ทรงตระหนักถึงความสามารถของผู้ที่ทรงแต่งตั้งให้รับผิดชอบ ในกระทรวงทบวงกรมใหม่เป็นอย่างยิ่ง บุคคลที่ทรงโปรดเกล้าฯ ส่งไปศึกษาวิชา ณ ต่างประเทศที่สำเร็จการศึกษาเดินทางกลับมารับราชการสนองพระเดชพระคุณมีจำนวนน้อยและจำกัด แต่กิจการบ้านเมืองที่ต้องปฏิบัติจัดทำได้ ขยายตัวขึ้นอย่างรวดเร็วจนคนไทยที่จะเป็นหัวหน้างานมีไม่เพียงพอ อีกทั้งมีเรื่องการเมืองระหว่างประเทศเข้ามามีบทบาทสำคัญด้วย จึงจำเป็นต้องสรรหาชาว ต่าง ประเทศที่มี ความรู้ ความสามารถเข้ารับราชการ ในฐานะที่ปรึกษาและริเริ่ม ในหน่วยราชการต่าง ๆ เป็นจำนวนมากตลอดรัชสมัยของพระองค์มี ข้าราชการ ชาวต่างประเทศปฏิบัติราชการรวม ๕๔๕ คน พระองค์ได้โปรดเกล้าฯ ให้ชาวต่างประเทศหลายคนดำรงตำแหน่งสำคัญเช่นตำแหน่งรองอธิบดีและอธิบดีเป็นต้น

การจ้างชาวต่างประเทศเข้ารับราชการ ในฐานะดังกล่าวในหน่วยราชการต่าง ๆ นั้น อำนวนยประโยชน์แก่ระบบราชการเป็นอย่างดี

มาก คือเขาได้นำความรู้ความสามารถมาใช้ในระบบราชการไทย ในระยะเริ่มและช่วยฝึกหัดคนไทยให้มีความรู้ความชำนาญเป็น การเตรียมงาน เพื่อให้คนไทยมารับช่วงงาน ต่อ และเงื่อนไขเองทำให้การปรับปรุงและพัฒนาต่าง ๆ สำเร็จ ดังที่พระยามหาอำมาตยาธิบดี (เส็ง วิริยศิริ) อัครราชปลัดทูลฉลอง กระทรวงมหาดไทย กล่าวไว้ในตอนหนึ่งของบทความ "เรื่องมหาดไทย" ว่า... หากฝรั่งเหล่านี้เข้ามาทำงานแทรกอยู่ทุกกระทรวง ในบังคับบัญชาของข้าราชการไทย ขึ้นเสนอ ปลัดทูลฉลอง และได้ข้าราชการไทยขึ้นรองๆ เป็นผู้ช่วยปฏิบัติร่วมมือทำราชการ อยู่แทบทุกกระทรวงแล้ว ราชการสมัยนั้นจึงเจริญรุ่งโรจน์กว่าสมัยใดๆ ในช่วงอายุของข้าพเจ้า พยานหลักฐานในข้อนี้ยังปรากฏอยู่บ้าง เช่นที่ มิสเตอร์ เอฟ เอช ไชลด์ คือพระยาอินทรมนตรี ได้จัดระเบียบแบบแผนราชการกรมสรรพากร ไว้ใช้ได้ประโยชน์แก่ราชการบ้านเมืองต่อมาจนทุกวันนี้...

มีข้อสังเกตว่า แม้จะมีได้มีกฎเกณฑ์ การจ้างชาวต่างประเทศในฐานะที่ปรึกษา แต่ก็จะเห็นได้ว่า ที่ปรึกษาราชการทั่วไป มักเป็นชาวอเมริกัน ที่ปรึกษาการคลังมักเป็นชาวอังกฤษ และที่ปรึกษากฎหมายก็มักจะเป็นชาว

ฝรั่งเศส นอกจากนี้อาจจะเป็นเหตุผลเพื่อประโยชน์ในเรื่องการเมืองระหว่างประเทศอีกด้วย

สำหรับการสรรหาบุคคลเข้ารับราชการ ในตำแหน่งสำคัญในส่วนภูมิภาค เช่นกรมการอำเภอในระยะแรกก็เลือกจากชาวพื้นเมืองที่มีความรู้ความสามารถเคยปฏิบัติราชการมาก่อน หรือได้มีโอกาสเล่าเรียนมาก่อน ส่วนตำแหน่งนายอำเภอก็เลือกจากผู้ที่เคยเป็นกรมการเมืองมาก่อน ส่วนตำแหน่งที่ต่ำกว่ากรมการอำเภอซึ่ง ไม่ต้องใช้ความรู้ มากนักก็คัดเลือกมาจากพวกที่เล่าเรียนหนังสืออยู่ในวัดซึ่งจะให้เข้ามาฝึกหัดรับราชการ นอกจากนี้ยังให้ข้าหลวงเทศาภิบาลและผู้ว่าราชการเมืองจัดโรงเรียนบางโรงเรียนที่สอนวิสามัญอยู่แล้ว บรรจุหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของราชการเพื่อให้ได้คนเข้ารับราชการได้ทันเวลา แต่ทั้งนี้กระวังมิให้เกิดภาวะคนมากกว่างาน

ในการคัดเลือกบุคคลเข้ารับราชการ นอกจากจะยึดหลักความรู้ความสามารถและชำนาญงานแล้ว ยังถือหลักคนที่ซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งต้องมีการตรวจสอบประวัติของผู้สมัคร เข้ารับราชการอย่างรอบคอบด้วย เช่นกำหนดว่าผู้สมัครจะต้องไม่เป็นนักเลงเล่นเบี้ย สู้บ่อน หรือเสพสุราจนติด ไม่เคยถูกจำคุก และไม่

เคยล้มละลาย เป็นต้น ทั้งนี้ จะต้องมียุคคล
ที่เชื่อถือได้ลงชื่อรับรองความประพฤติด้วย

นอกจากนี้ การแต่งตั้งข้าราชการไป
ดำรงตำแหน่งต่างประเทศพระนครพระกรรม เพื่อ
ให้ไปปกครองประชาราษฎร์ให้ได้รับความ
ร่มเย็นเป็นสุข และทนบำรุงบ้านเมืองให้เจริญ
ขึ้นนั้น พระองค์ทรงเลือกเฟ้นเป็นพิเศษ เพื่อ
ให้ได้บุคคลที่ทรงไว้วางพระราชหฤทัยให้เจริญ
ทั้งในคุณภาพสมรรถภาพและสุจริตเป็นสำคัญ
หากรายใดแม้สำหรับตำแหน่งรองถัดมาเช่น
หลวงรองซึ่งเสนาศรีเลือกเฟ้นแล้วก็ยังคงให้
ได้บุคคลที่ได้ทรงทราบประวัติอันดีด้วย จึงจะ
ทรงแต่งตั้ง

๔.๓ การพัฒนาบุคคลเพื่อราชการ

ทางหนึ่งเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลน
คนที่มีความสามารถเข้ารับราชการ ก็คือการ
จัดตั้งโรงเรียนฝึกสอนบุคคลเพื่อเข้ารับราชการ
และในขณะเดียวกันก็ทำการพัฒนาข้าราชการ
เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้สามารถ
ปฏิบัติราชการให้ได้ประสิทธิผล เพื่อการนี้
ในสมัยรัชกาลที่ ๕ จึงได้มีการจัดตั้งโรงเรียน
เพื่อเตรียมบุคคลเข้ารับราชการ และมีระบบ
พัฒนาข้าราชการในหลายประการ เช่น

ใน พ.ศ. ๒๔๒๕ ได้มีการสถาปนา
โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบขึ้น โดยมี

พระราชประสงค์จะให้ป็นโรงเรียนสำหรับให้
การศึกษาแก่บรมวงศานุวงศ์ และบุตรหลาน
ของข้าราชการเพื่อออกไปรับราชการ นักเรียน
เมื่อสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนี้แล้วต่างก็
ไปรับราชการเป็นทหารบ้าง เป็นมหาดเล็กบ้าง
ในปี พ.ศ. ๒๔๓๙ ได้ทรงพระกรุณาโปรด
เกล้าฯ ให้ตั้งโรงเรียนราชวิทยาลัยเป็นโรง
เรียนประจำ เพื่ออบรมนิสัยใจคองนักเรียนตาม
แบบตะวันตก เพื่อที่จะให้ผู้ที่ผ่านการศึกษา
จากโรงเรียนนี้ได้ไปศึกษาต่อในยุโรป หรือ
เข้ารับราชการในกระทรวงต่าง ๆ ได้

ใน พ.ศ. ๒๔๔๒ กระทรวงมหาดไทย
ได้จัดตั้งโรงเรียนปกครองขึ้นเพื่อผลิตบุคคลออก
ไปรับราชการทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค
หลักสูตรการศึกษาแบ่งออกเป็น ๓ ภาค ๆ ละ
๑ ปี ภาคแรกสอนวิชาสามัญนอก อันเป็น
วิชาเบื้องต้นของข้าราชการทุกกระทรวง ภาค
สอง สอนวิชาปฏิบัติราชการในกระทรวง
โดยให้ไปฝึกหัดทำงานจริงในกรมกองต่าง ๆ
ของกระทรวง เมื่อมีความรู้พอแล้ว ในภาค ๓
จึงให้ออกไปเรียนวิชาปกครองในมณฑลที่เริ่ม
มีการสอนวิชาปกครอง เช่น มณฑลอยุธยา
และมณฑลพิษณุโลกด้วยวิธีการดังกล่าว ทำให้
บุคคลที่มีความสามารถเหมาะแก่การเป็นกรม
การอำเภอ (ยังมีต่อ)

รูปการปกครองซ้อน

โดย เกียรติคุณ

ในสมัยที่บ้านเมืองกำลังอยู่ในระหว่างเร่งรัดพัฒนาในด้านต่างๆ นั้น ข้าพเจ้าใคร่จะชี้ให้เห็นสิ่งแปลกประหลาดที่เกิดขึ้นมานานแล้วแต่เราไม่ใคร่สนใจกันและไม่เคยมีใครกล่าวถึงมาก่อน สิ่งนั้นมันค่อยๆ คืบคลานเข้ามาทับซ้อนระบบการปกครองและกลไกต่างๆ ทางการบริหารทีละน้อยๆ ซึ่งผลในบั้นปลายจะเป็นอย่างไรต่อไปข้าพเจ้าใคร่ที่จะทิ้งไว้ให้ท่านลองคิดกันต่อไป เจ้าสิ่งที่ข้าพเจ้าจะกล่าวถึงนี่คือ รูปการปกครองซ้อน

รูปการปกครองซ้อนนี้มีปรากฏตั้งแต่ระดับอำเภอไปจนถึงระดับชาติ กลไกการดำเนินงานจะมีลักษณะง่าย ๆ ในระดับอำเภอและจะยุ่งยากซับซ้อนขึ้นเรื่อย ๆ ในระดับสูง ๆ ขึ้นไป เพื่อความสะดวกในการเข้าใจข้าพเจ้าจะขอกล่าวถึงแต่เฉพาะระดับอำเภอเท่านั้น

ท่านที่ผ่านงานอำเภอมาแล้วคงเคยได้ยินคำที่คนเขาพูดกันว่า นายอำเภอเจ๊ก นายอำเภอไทย ปลัดเจ๊ก ปลัดไทย สมุห์บัญชีเจ๊ก สมุห์บัญชีไทย ฯลฯ ซึ่งมีตัวตนจริง ๆ อยู่ทั้งนั้น มีหน้าซ้ำคล้ายไทยไทยด้วยกันเองยังมีแบ่งเป็นปลัดอำเภอไทยด้วยคนจีน รองผู้บังคับกองด้วยคนจีนอะไรทำนองนี้ อย่างเช่นจะมีผู้ใหญ่มาดูงานอำเภอ ข้าราชการด้วยอำเภอก็จะมีการประชุมเตรียมการต้อนรับขับสู้กัน เพราะผู้ใหญ่มักจะมากันเป็นขบวนบางทีดั่งยี่สิบกว่าคน กล่าวกันว่าหากการเลี้ยงดูปูเสื่อดี งานที่จะถูกตรวจก็น้อย หากการเลี้ยงดูไม่ดี งานที่จะตรวจก็มาก ชักไข่ไล่เลี้ยงมาก เผลอ ๆ ท่านอาจถูกสอบสวนฐานบกพร่องต่อหน้าที่ หากงานอำเภอท่านหลวม ดังนั้นแต่ละอำเภอมักต้อนรับกันอย่างเต็มเหนี่ยวด้วยกันทั้งนั้น ที่นี้ท่านก็ไปนั่งคิดลูกคิดดูซิว่าจะใช้เงินจำนวนเท่าไร เมื่อได้ตัวเงินออกมาแล้วก็ให้เลือกอยู่ ๓ ทางด้วยกันคือ ทางแรกจะหักค่าเลี้ยงดูเอาจากเงินเดือนของนายอำเภอและปลัดอำเภอที่มีอยู่ด้วยกัน ๓-๔ คน ซึ่งจะเงินเดือนเฉลี่ยคนละประมาณพันกว่าบาท หรือทางที่สองจะมูบมิบเอาจากเงินพิเศษจากโครงการ

ต่าง ๆ ซึ่งผิดกฎหมาย หรือทางที่สาม..... พุดมาถึงตรงนี้ก็พอตีปลัดอำเภอฝ่ายคนจีนที่ส่งไป ตามนายอำเภอเจ็กก็เข้ามาพร้อมทั้งนายอำเภอเจ็กพอตี

“สวัสดีคัก แหมวังดีประชุงก้อยู่ห้องหน้าห้องตาเขียว ผงล่ายข่าวว่าผู้ใหญ่จะมา ควกลงเฮอร์คัก ไม่เบ้งล่าย ๆ เรื่องเลียงลักขักสู้ให้เบ้งหน้าผดเอง”

เท่านั้นเสร็จนายอำเภอเจ็กออกคังไป นอภ. ไทยก็ขมออก

นายอำเภอเจ็กนั้นแกล้ง ไม่ใช่ว่าจะใจเฝ้าแต่คุ่น เมื่อแกลบกับ นอภ. ไทยแล้วแกล้ง ยังมีคาถาป้องกันตัวคือกันนายอำเภอไทยเบียวโคยมักข้ามขึ้นไปคบกับผู้บังคับบัญชาของนายอำเภอ ไทยอีกควยหน้าซ้ายยังคงกันไต่อย่างสนิทสนมถึงขนาดคบหลังคบไหล่กันไต่หัดเดียว (คนจีนเขามิ่วริ เข้าถึงผู้ใหญ่ ไต่แนบเนียนนัก ท่านคงรู้) ก่อให้เกิดคุ้ยแ่งอำนาจขึ้น

โดยปกติแล้ว นอภ. เจ็กมักอ่อนน้อมต่อ นอภ. ไทยอยู่มาก ๆ แม้จะเป็นเปย์เยอร์กก็ตาม ทั้งนเพราะต่างฝ่ายต่างก็พึ่งพาอาศัยกันทั้งกล่าวคือ นอภ. เจ็กมักเป็นผู้จ่ายในงานรับรองต่าง ๆ และนายอำเภอไทยก็ตอบแทนให้ด้วยการให้บริการต่าง ๆ แก่ นอภ. เจ็กอย่างเป็นพิเศษ หรือบางทีก็เกินพิเศษไปหน่อย

ทีนี้หาก นอภ. เจ็กกับ นอภ. ไทยเกิดขัดกันขึ้นมาละ

ข้าพเจ้าจะขอยกตัวอย่างจริง ๆ ของอำเภอหนึ่งซึ่งอยู่ห่างจากกรุงเทพ ฯ เพียง ๒๐๐ กิโลเมตร ซึ่งตามตัวอย่างนี้ นอภ. ไทยเป็นฝ่ายม้วนเสื่อ (ซึ่งไม่เสมอไป) จะขอเปรียบเทียบลักษณะการดำเนินงานของ นอภ. เจ็ก ดังนี้คือ

นอภ. ไทยมีข้าราชการได้บังคับบัญชาประมาณ ๔๐ คน รวมทั้งกันัน ผู้ใหญ่บ้าน คุ้มก็ประมาณ ๑๐๐ คน มีนโยบายเข้าถึงประชาชนและเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างประชาชนกับรัฐบาลโดยอาศัยหลักการปกครอง หลักจิตวิทยา บุคลิกพิเศษของนายอำเภอ การให้บริการต่าง ๆ และความร่วมมือจากเพื่อนข้าราชการด้วยกันเอง

ส่วน นอภ. เจ็ก เป็นเจ้าแก่ ไร้อัยมูกจ่างได้บังคับบัญชาประมาณพันกว่าคนมีนโยบายเข้าถึงราษฎรโดยการให้เงินกู้ และก่อกันระหนึ้นจนผู้ตกเป็นลูกหนี้ ไม่สามารถจะปลือกตัวได้จากไปไต่หากไม่มีบุคคลภายนอกมาช่วยทางการเงิน และจะถูกนำมาใช้ใน ไร้อัยมูกจ่าง

ข้อสรุป
สำนักงาน ก.พ.

รูปการปกครองชั้น ๒๑

ส่งดอกเบี้ย (มีลักษณะคล้ายทาส) คือ นอ. แจกเขาเอาเงินไปจมกับการให้ราษฎรกู้ยืมหนึ่ง ทำให้ได้แรงงานมาใช้ฟรีแทนดอกเบี้ยและยังมีหวังได้เงินก่อนนั้นมาคืนอีกด้วย เรียกว่าไม่ต้องเสียอะไรเลย

นอ. ไทยนั้นเมื่อเริ่มไปรับตำแหน่งก็ได้หมั่นออกเยี่ยมเยียนราษฎรไปตามทุกตำบลให้บริการต่าง ๆ รวมทั้งดำเนินโครงการต่าง ๆ ตามความต้องการของราษฎรทันที

ปรากฏว่าราษฎรรักและเลื่อมใสศรัทธา นอ. ไทยมาก

อยู่มาวันหนึ่ง นอ. แจกได้ขึ้นมาบนที่ว่าการอำเภอและขออนุญาตอาวุธปืนให้เพื่อนของ นอ. แจกคนหนึ่ง นัยว่าเป็นเพื่อนรักกันมาก แต่เมื่อย้ายมาอยู่อำเภอใหม่ได้เพียง ๓ เดือน นอ. ไทยจึงไม่อนุญาต

เพราะว่าผิดกฎหมาย

นอ. แจกโมโหโกรธาหาว่า นอ. ไทยไม่อำนวยความสะดวกให้แก่ราษฎร ไม่ให้บริการ มิใช่ นอ. ไทยจะอธิบายว่ามันผิดกฎหมาย ๆ ๆ โดย นอ. แจกอ้างว่าถึงแม้ย้ายมาอยู่ได้ไม่เกินสามเดือนแต่ก็ยังอยู่ในดุลยพินิจของ นอ. ไทยที่จะอนุญาตให้ ได้ หากผู้ยื่นมีความจำเป็นที่จะต้องใช้อาวุธปืนเพื่อใช้ในการปราบปราม นอ. ไทยก็อธิบายว่า โออย่างที่ว่านั้นเขาให้สิทธิไว้เฉพาะพนักงานปราบปรามหรือปกครองเท่านั้น ไม่รวมถึงราษฎรอย่างเพื่อนของนายอำเภอแจกคนนั้น แต่ นอ. แจกก็ไม่ฟังเสียงด้วย แกหาว่า นอ. ไทยไม่รู้จักเลียงกฎหมาย คนที่เลียงกฎหมายไม่เป็นคนจนเขาถือว่าเป็นคนไม่มีประสิทธิภาพ คนแบบนี้จะนำความเจริญมาให้ท้องถิ่นได้อย่างไร

ตั้งแต่นั้นนี้เป็นต้นมาเมื่อ นอ. ไทยออกท้องที่ ปรากฏว่าได้รับปฏิกริยาปฏิเสธจากราษฎรอย่างแรง จึงได้ส่งเหล่าลูกหาบไปสืบดูว่าเกิดมาจากอะไรก็ได้ความว่า นอ. แจกได้ส่งเหล่าลี้ว้อออกข่าวประกาศโดยทั่วไปว่า นอ. ไทยไม่เอาไหนไม่มีประสิทธิภาพ คนแบบนี้ทำให้บ้านเมืองเจริญไม่ได้สมควรหาคนใหม่มาแทน

แล้วราษฎรก็เชื่อ นอ. แจก เพราะเป็นลูกจ้างและลูกหนของ นอ. แจก

ปรากฏว่าในกาลต่อมา นอ. ไทยทำงานท้องที่ ไม่ได้ผลเรียกประชุมราษฎรก็ไม่มา มีหน้าซำยังได้รับการต่อต้านจากราษฎรอีกด้วย ทำให้ตัวนายอำเภอเองเกิดอารมณ์ฉุนเฉียวและ

๒๒ รูปการปกครองซ้อน

โมโหร้ายเพราะความไม่สมหวังที่จะปฏิบัติงานให้ดีขึ้น จนวันหนึ่งเกิดเอากระดาษไปขว้างหน้า
ราษฎรที่มาติดต่องานเข้าจึงถึงจุดระเบิด ราษฎรเดินขบวนขอให้ย้ายนายอำเภอคนนั้น ไปเสียให้พ้น
นี่เป็นเพียงตัวอย่างในระดับอำเภอเท่านั้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่ารูปการปกครองซ้อนนั้น^{๕๔}
บางครั้งก็แสดงลักษณะของการปกครองออกมาให้เห็นได้เด่นชัดเหมือนกัน ยิ่งอำเภอที่เจริญขึ้น
เท่าไรลักษณะของรูปซ้อนนั้นจะยิ่งสังเกตยาก แต่มีอิทธิพลเพิ่มมากขึ้นตามความเจริญของท้องถิ่น
เช่นกัน รูปการปกครองซ้อนนี้มีอยู่เกือบทุกระดับของประเทศและมีแนวโน้มที่จะมีอิทธิพลเพิ่ม
ขึ้นเรื่อย ๆ จนบางครั้งผู้ที่อยู่ในตำแหน่งกลายเป็นหุ่นเชิดไปเลย ดังท่านจะเห็นได้ว่าผู้ใหญ่
บางคนในวงราชการเป็นเพียงหุ่นเชิดเท่านั้น

ท่านทั้งหลาย รูปการปกครองซ้อนนี้จะเกิดขึ้นได้ก็โดยผู้ที่อยู่ในอำนาจอยู่ใน
ตำแหน่งเริ่มต้นด้วยการยอมรับมันเข้ามาด้วยกันทั้งนั้น ผลเสียอย่างน้อยที่สุดก็คือทำให้การวินิจฉัย
สั่งการต่าง ๆ ต้องบิดเบือนไปจากเจตจำนงของราชการตามความต้องการของรูปซ้อน และหาก
รูปการปกครองซ้อนมีอิทธิพลมากขึ้นถึงความคาดหมาย ย่อมจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่การ
บริหารราชการอย่างประมาณค่ามิได้ จึงขอฝากท่านทั้งหลายลองตรองดูว่า ท่านจะยอมรับมัน
หรือไม่...หากไม่รับจะมีทางแก้ไขอย่างไรหรือไม่.

ลักษณะหัวหน้างาน

โดย พ.ศ.ต. บัญชา เนตินันท์

อากาศภายในสำนักงานค่อนข้างเย็น เนื่องจากอิทธิพลของเครื่องปรับอากาศขนาดใหญ่ปานกลางซึ่งอยู่ทางคานหนึ่งของสำนักงาน สหทัยกระชับคอเสื้อเข้าหากันด้วยความเคยชิน ทั้งที่ทราบดีว่าไม่อาจป้องกันความหนาวเย็นดังกล่าวได้

“ตัวรู้หรือเปล่า?” กอบกุลเพื่อนสาวซึ่งนั่งตรงหน้ากระชับถาม “คุณกานต์นะเขาชอบตัวรู้มั๊ย?”

สหทัยหัวเราะน้อยๆ จนเห็นฟันขาวเรียบเป็นเงางามคัง ไข่มุก

“รู้แล้ว ทำดีสนิทเข้ามาถามโน้นถามนี่ ‘เค้า’ เลยแกลังค้อนเสียจนแหย”

“ความจริงก็หล่อคือนะ?”

“บ้า!” สหทัยค้อน “เมื่อวานเขาหาว่าหัวหน้ากองเราเข้มงวดกระดุกขั้มมัน สู้หัวหน้ากองอื่นไม่ได้ ใจคิ”

“จริงด้วย หัวหน้ากองอื่นเขาใจคิ ลูกน้องรักทุกคน”

“การเป็นหัวหน้างาน เป็นผู้บังคับบัญชาคน ให้ลูกน้องรักกันคิ แต่ถ้าลูกน้องรักแล้วงานเสียงานไม่มีประสิทธิภาพและๆ เทะๆ ก็แยเหมือนกัน” สหทัยหยุดพูดชั่วขณะ แล้วกล่าวต่อไปอีกว่า “ในสหรัฐเขามีกการทดลองเกี่ยวกับผลการทำงานของหัวหน้างานแบบต่าง ๆ ๓ แบบด้วยกันคิ หัวหน้างานแบบเผด็จการ แบบประชาธิปไตย และแบบปล่อยตามเรื่องตามราว หรือที่เรียกว่าแบบพ่อพระ ผลการทดลองตัวคิว่าหัวหน้างานแบบไหนคิ?”

“โอ! ‘เค้า’ ว่าแบบประชาธิปไตยคิงได้ผลคิ เพราะใคร ๆ ก็พูดแต่คิว่าประชาธิปไตยกันคิ” กอบกุลตอบอย่างใช้ความคิด

“ผลการทดลองปรากฏว่า หัวหน้างานหรือผู้บังคับบัญชาแบบใด ๆ ก็ดีทุกแบบ ขอให้ใช้ให้เหมาะสมก็แล้วกัน ในการทดลองกับเด็ก ๆ หัวหน้างานแบบเผด็จการได้ผลดีมีประสิทธิภาพในการทำงานมาก เพราะเด็กไม่มีความรู้ความเข้าใจ และขาดความรับผิดชอบ ต้องการแต่จะกิน นอนและเที่ยว เที่ยวเตร่เท่านั้น ไม่ต้องการแต่ประการใด เรียกประชุมปรึกษาหารืออะไรก็ไม่รู้เรื่อง ไม่สนใจสำหรับเด็ก ๆ หัวหน้างานแบบเผด็จการจึงทำให้งานเดินดีมีประสิทธิภาพดีกว่าหัวหน้างานแบบประชาธิปไตย และหัวหน้างานแบบพ่อพระ” ทั้งนี้เนื่องจากผู้ใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจ และความรับผิดชอบในงานดี ประชุมปรึกษารื้ออะไรก็เข้าใจ ร่วมใจกันดี ไม่ชอบให้ใครบังคับมาก แต่ถ้าปล่อยตามเรื่องตามราวไม่สนใจเสียเลยก็ละเลยเหมือนกัน”

“ในการทดลองกับผู้ใหญ่ ปรากฏว่า หัวหน้างานแบบประชาธิปไตยได้ผลดีมีประสิทธิภาพมาก

“แล้วหัวหน้างานแบบพ่อพระล่ะ ?” กอบกุลถามอย่างสนใจ

“ในการทดลองกับบุคคลบางประเภท เช่น นักวิทยาศาสตร์ นักวิจัยค้นคว้า หัวหน้างานแบบพ่อพระได้ผลดีมีประสิทธิภาพมาก ทั้งนี้เนื่องจากนักวิทยาศาสตร์ นักวิจัยค้นคว้า มีความรู้ ความเข้าใจ ความรับผิดชอบในงานของตนเป็นอย่างดี ไม่ชอบให้ใครบังคับและไม่ชอบให้ใครมายุ่งกับงานของตนต้องปล่อยให้เขาค้นคว้าทดลองตามความพอใจ หัวหน้างานแบบพ่อพระจึงได้ผลดีมีประสิทธิภาพมาก ส่วนหัวหน้างานแบบเผด็จการหรือแบบประชาธิปไตยจึงไม่ได้ผล ‘เค้’ เข้าใจว่า พวกศิลปิน พวกนักประพันธ์ก็คงเช่นเดียวกัน ต้องมีหัวหน้างานแบบพ่อพระจึงจะได้ผลดี”

“ผู้บังคับบัญชาควรมีลักษณะอย่างไร จึงต้องพิจารณาถึงลักษณะของผู้ใต้บังคับบัญชา ด้วยถ้าผู้ใต้บังคับบัญชา ถึงแม้ว่าจะเป็นคนโต ๆ แล้ว แต่มีลักษณะแบบเด็ก ๆ คือไม่มีความรู้ ความเข้าใจขาดความรับผิดชอบในงานแล้ว ผู้บังคับบัญชาก็ต้องเป็นเผด็จการมากขึ้น ถ้าผู้ใต้บังคับบัญชามีความรู้ ความเข้าใจ มีความรับผิดชอบดี ก็ควรเป็นแบบประชาธิปไตยมากขึ้น และถ้าผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นบุคคลในลักษณะพิเศษเช่นพวกนักวิทยาศาสตร์ นักวิจัยค้นคว้า ศิลปิน

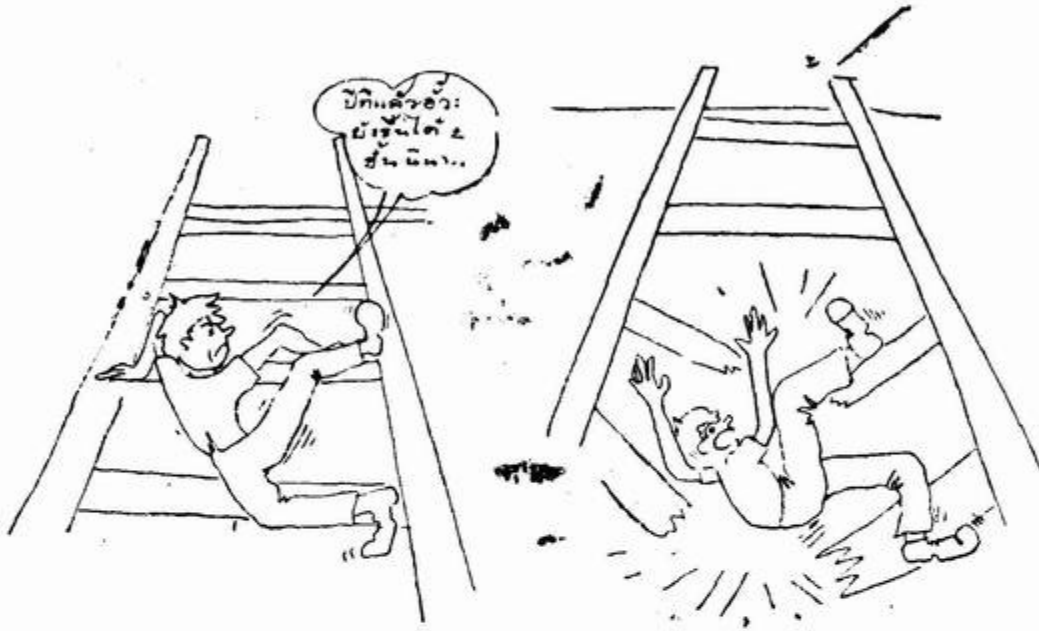
นักประพันธ์ ก็ควรเป็นแบบพ่อพระมากขึ้นเช่นเดียวกัน ถ้าผู้ใต้บังคับบัญชามีหลายคน หลายแบบ ลักษณะแตกต่างกัน หัวหน้างานก็ต้องปฏิบัติต่อแต่ละคนแตกต่างกันไปตามสภาพ”

“ลักษณะผู้ บังคับบัญชาชั้น ๕ มิใช่ขึ้นอยู่กับลักษณะผู้ใต้บังคับบัญชาตามที่กล่าวมาแล้วเท่านั้นยังขึ้นอยู่กับกาละ เทศะ ตามความเหมาะสมอีกด้วย เช่นในขณะที่ทหารกำลังยิงปะทะต่อสู้ กับผู้ก่อการร้ายจะหยุดรบเรียกประชุมปรึกษาหารือก็คงไม่เหมาะสม ผู้บัญชาการรบจำเป็นต้องใช้แบบเผด็จการทันที จึงจะได้ผล”

“การที่ผู้ บังคับบัญชาควรมีลักษณะอย่างไร จึงต้องพิจารณาดังสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมตลอดจนตัวผู้ใต้บังคับบัญชาตามความเหมาะสม คุณปัญญา ฤกษ์อุไร ได้เคยเขียนไว้ในหนังสือชาวกรุงว่า ได้มีการวิจัยค้นคว้าในแคนาดาพบว่า หัวหน้างานที่ดีมี ๔ แบบ คือหัวหน้างานตามระเบียบ หัวหน้าแบบผู้เผด็จการที่มีกุศโลบาย หัวหน้าแบบก้าวหน้าหรือนักพัฒนา และหัวหน้าแบบนักบริหาร แต่การจะเป็นหัวหน้างานแบบใดก็ต้องคำนึงถึงหลักสัปรีสธรรม ๗ ประการคือ เหตุผล ตน ประมาณ กาลเวลา บุคคล สถานที่และชุมชนด้วย”

คล้ายอารมณ์

รวบรวมและดัดแปลงโดย “นายขจร”

เนื่องจากในระยะนี้สำนักงาน ก.พ. มีงานเกี่ยวกับการสอบอยู่บ่อยๆ “คล้ายอารมณ์” ในฉบับนี้จึงจะเป็นเรื่องของ “การสอบ” เสียเป็นส่วนมาก

คนเก่ง

- ผู้เข้าสอบ ๑ “เฮ้! พรรคพวกเป็นใจมั่งที่สอบไปเมื่อ ๒-๓ วันนี่”
- ผู้เข้าสอบ ๒ “เราเช็คจากหนังสือแล้ว เท่าที่ทำไปทั้งหมด ๑๐๐ ข้อ แน่ใจว่าถูกราวๆ ๗๐ ข้อ”
- ผู้เข้าสอบ ๓ “แหม! เก่งจังเลย ของเราตอบถูกในราว ๔๐ ข้อเท่านั้น เกล็ดละ” (หันไปทางผู้เข้าสอบ ๑)
- ผู้เข้าสอบ ๑ “ของเราถูกหมดเลย”
- ผู้เข้าสอบ ๓ “จริงหรือ เก่งนี่ แต่...ไหนเมื่อวันสอบบอกว่า ตอบไปไม่ถึง 20 ข้อไงล่ะ”
- ผู้เข้าสอบ ๑ “ก็ใช้นะซี เราตอบไป ๑๕ ข้อ ถูกหมดเลย”

รู้คะแนนแล้ว

ในการสอบสัมภาษณ์ครึ่งหนึ่ง ใช้วิธีให้ผู้เข้าสอบเข้ารับการสัมภาษณ์พร้อมกัน

ครั้งที่ ๔ คน

- กรรมการ “คุณมีความเห็นยังงัยกับการสอบครึ่งหนึ่ง”
- ผู้เข้าสอบ ๑ “ผมว่าการสอบครึ่งหนึ่งสะอาดมาก แต่ข้อสอบยากไปหน่อยครับ”
- กรรมการ “ก็ ผมให้คุณ ๙๐ คะแนนจาก ๑๐๐” หันไปทางผู้เข้าสอบคนที่สอง
- “คุณละ มีความเห็นยังงัย”
- ผู้เข้าสอบ ๒ “พอใช้ได้ครับ แต่การสอบล้าสมัยไปหน่อย”
- กรรมการ “ยังงั้นหรือ ผมให้คุณ ๖๐ คะแนน คนต่อไปละ”
- ผู้เข้าสอบ ๓ “ผมไม่เชื่อว่าการสอบครึ่งหนึ่งจะสะอาดครับ”
- กรรมการ “คุณตอบกล่าวหาอย่างนี้โดยไม่มีหลักฐาน ผมให้คุณ ๓๐ คะแนนเท่านั้นแหละ คนสุดท้ายว่างัย”
- ผู้เข้าสอบ ๔ “ผมไม่ตอบละครับ เพราะถ้าตอบผมต้องได้ศูนย์แน่”

รายการสัมภาษณ์อีกที

- ผู้สื่อข่าว “การสอบทั้งหมด คุณเกลียดการสอบอะไรมากที่สุด”
- นักเรียน “สอบไล่ครับ”
- นิสิต—นักศึกษา “สอบซ่อมครับ สอบแก้ตัวนี่แหละ”
- ข้าราชการผู้ผิดหวังในการสอบ “ผมเกลียดการสอบสัมภาษณ์ครับ ผมไม่ได้เลื่อนชั้น ก็เพราะตกสัมภาษณ์”
- ข้าราชการผู้อยู่ในระหว่างต้องคดีทุจริตต่อหน้าที่ “ที่ผมเกลียดที่สุดในขณะนั้นก็คือการสอบสวน ครับ”

รายการตอบปัญหา

ในรายการตอบปัญหาทางโทรศัพท์ครั้งหนึ่ง

- พิธีกร “ในฐานะที่คุณเป็นผู้ โชคดี ได้รับเลือกให้ขึ้นมาตอบปัญหาชิงรางวัล ผมจะถาม
ปัญหาคุณ ๔ ข้อ ถ้าตอบถูกหมดทุกข้อก็จะได้รับรางวัล เอาละครับพร้อม
ที่จะตอบหรือยังครับ”
- ผู้ร่วมรายการ “พร้อมแล้วครับ”
- พิธีกร “ข้อ ๑ ผู้รับใช้ประเทศชาติหมายถึงใคร”
- ผู้ร่วมรายการ “ข้าราชการทหารครับ”
- พิธีกร “ถูกครับ ข้อ ๒ ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์คือใคร”
- ผู้ร่วมรายการ “ข้าราชการตำรวจครับ”
- พิธีกร “ถูกต้องอีกครับ ต่อไปข้อ ๓ แม่พิมพ์ของชาติหมายถึงใคร”
- ผู้ร่วมรายการ “ข้าราชการครูครับ”
- พิธีกร “ใช้ได้ครับ นับว่าถูก ต่อไปข้อสุดท้าย ผู้ที่ได้ชื่อว่ามีหน้าตาที่รับใช้
ประชาชนไม่ใช่นายประชาชนนั้นหมายถึงใคร”
- ผู้ร่วมรายการ “ข้าราชการพลเรือน ชั้นผู้น้อยครับ”
- พิธีกร “พอดีไฟฟ้าดับ เลยไม่ทราบว่าผู้ร่วมรายการตอบปัญหาทางโทรศัพท์ผู้นี้
ได้รับรางวัลหรือเปล่า

บ้านนานแท้

- มีเรื่องเล่ากันว่า ข้าราชการผู้หนึ่งปฏิบัติราชการเคร่งเครียดมาก จนถึงกับต้องเข้า
โรงพยาบาลโรคจิต วันหนึ่ง
- หมอ “ทำอะไรนะ”
- คนไข้ “เขียนจดหมายครับ”
- หมอ “เขียนถึงใครล่ะ”
- คนไข้ “เขียนถึงตัวผมเองครับ”
- หมอ “เขียนว่ายัง ใจล่ะ”
- คนไข้ “เอ๊ะ! หมอนี้ ผมจะไปรู้ได้อย่างไร ก็ผมยังไม่ได้รับจดหมายฉบับนี้นั่นนา”

ผู้บังคับบัญชาสูงสุด

ในการสอบครั้งหนึ่ง ข้อสอบข้อหนึ่งมีดังนี้

ข้อ ๑ จงเรียงลำดับตำแหน่งข้าราชการในกรมมาให้ครบตั้งแต่เสมียนพนักงานขึ้นไปจนถึงผู้มีอำนาจบังคับบัญชาสูงสุดในกรม

ผู้สอบผู้หนึ่ง ตอบมาดังนี้

ตอบ ข้อ ๑ เมื่อเรียงลำดับแล้วได้ดังนี้ เสมียนพนักงาน ประจำแผนก หัวหน้าแผนก หัวหน้ากอง ผู้อำนวยการกอง รองอธิบดี อธิบดีและ คุณนายท่านอธิบดี

พิธีบนตมอง

ข้าราชการ ๑ (อยากให้เป็นรว่าตนมีความรู้เรื่องไฟฟ้า) “วิทยุของคุณใช้ไฟฟ้าระบบอะไร ของผมใช้ระบบ A.C.

ข้าราชการ ๒ “อ้อ! ระบบ A.C. ก็แปลว่ากระแสสลับนะซี ของผมใช้ระบบ D.C. กระแสตรงงี้ละ”

ข้าราชการ ๑ หันมาทางข้าราชการสำนักงาน ก.พ. “ของคุณละ”

ข้าราชการสำนักงาน ก.พ. สะคั่ง “อะไรนะ”

ข้าราชการ ๒ “ของคุณใช้ระบบอะไร A.C. หรือ D.C.

ข้าราชการ ก.พ. “อ้อ! ไม่ใช่ A.C. หรือ D.C. หรอก ของผมใช้ระบบ P.C. ต่างหาก ระบบจำแนกตำแหน่งงี้ละ เคยได้ยินไหม”

ข้าราชการกับประชาชน

นายคำ “ข้าราชการนะต่างกับประชาชนธรรมดา ๆ ชั่งใจ”

นายแดง ก็ข้าราชการไม่ใช่ประชาชนธรรมดาหรื

นายคำ “แล้วข้าราชการเหมือนกับประชาชนธรรมดาตรงไหน”

นายแดง ก็ตรงที่ข้าราชการก็คือประชาชนธรรมดาคนหนึ่งน่ะซี”

สองคนน้พูค้โต้ตอบกันต่อไปอีกสักครู่ก็ต้อยปากกัน

ตลกเก่า ๆ

- คนไข้ “หมอครับ ผมมีทางรอดไหม”
 หมอ “คุณรอดแน่”
 คนไข้ หมอแน่ใจหรือครับ
 หมอ “แน่ใจ เพราะตามสถิติคนเป็นโรคนี้นี้ ๑๐ คน ๑๐ คน ๑๐ คน ตายเสีย ๙ คน
 คนไข้ “โอ๊ย ! แล้วผมจะรอดหรือครับหมอ”
 หมอ “รอดสิ เพราะผมรักษาคคนเป็นโรคนี้นี้มาแล้ว ๙ คน ตายหมด คุณเป็นคนที่ยังต้องรอดแน่”

เวียนเทียน

- ต่อไปนี้เป็นรายการสนทนาระหว่างเสมียนหนุ่ม—สาว คู่หนึ่ง ซึ่งเป็นข้าราชการอยู่ในกองๆ หนึ่ง กรมอะไรไม่สำคัญ เพราะความสำคัญอยู่ที่คำสนทนา ดังนี้
 เสมียนสาว “เรามาทายกันไหมเอ๋ย ว่าปีนี้หัวหน้าแผนกคนไหนจะได้เงินเดือนขึ้นสองขั้น”
 เสมียนหนุ่ม “โอ๊ยไม่ต้องทายหรอก ปีนี้คุณสุข โชคดี ได้สองขั้นแน่ ๆ”
 เสมียนสาว “เอ๊ะ ทำไมหัวหน้าแผนกของเราไม่ได้ล่ะ”
 เสมียนหนุ่ม “ก็หัวหน้าของเราได้ไปแล้วเมื่อปีกลายไงล่ะ”
 เสมียนสาว “อ้อ ยังงั้นหรือ แล้วปีหน้าล่ะ ใครจะได้สองขั้น”
 เสมียนหนุ่ม “ปีหน้าก็คงจะเป็นคุณสบาย โชคช่วย นะซี”
 เสมียนสาว “เอ๊ะ ทำไมคุณรู้ล่ะ”
 เสมียนหนุ่ม “โอ้คุณ ทำไมจะไม่รู้ล่ะครับ ที่กรมนี้เขาเป็นยังงั้นมานานแล้ว เขาเรียกระบบโคว์ต้า ใจล่ะระบบนี้เขาใช้วิธีผลัดกันได้สองขั้นครับ”
 หมายเหตุ เรื่องทุกเรื่องที่ผมนำลงนี้ อย่าคิดว่าเป็นเรื่องจริง ลงชื่อ นายช่อ

การปรับปรุงระบบข้าราชการพลเรือน ทานถาม-เราตอบ

กองบรรณาธิการ

(ต่อจากฉบับที่แล้ว)

เนื่องด้วยมีสมาชิกหลายท่านได้สอบถามปัญหาเกี่ยวกับระบบราชการพลเรือนในหลาย ๆ ประการ เช่น การปรับปรุงเงินเดือน การจำแนกตำแหน่งตามระบบใหม่ การสอบเข้ารับราชการ การขอเลื่อนเงินเดือนเป็นอันดับและชั้นสูงขึ้น เป็นต้น กองบรรณาธิการเห็นว่าเรื่องนี้เป็นประโยชน์ต่อท่านสมาชิก จึงได้รวบรวมและเรียบเรียงเพื่อสนองความต้องการของท่านสมาชิกในคอลัมน์นี้ สำหรับคำถาม และคำตอบนี้ ท่านถามบ้างเราถามบ้าง และจะได้นำลงติดต่อกันไปเพื่อให้ท่านสมาชิกได้ติดตามเรื่องนี้ และมีความเข้าใจดียิ่งขึ้น หากท่านต้องการจะถามอะไร หรือมีความคิดประการใด โปรดแจ้งให้กองบรรณาธิการทราบ เพื่อจะได้ประมวลในคอลัมน์นี้ต่อไป

ถาม ทราบว่า สำนักงาน ก.พ. ได้จัดให้มีการประชุมสัมมนาทางวิชาการบริหารงานบุคคล ข้าราชการ ก.พ. เมื่อวันที่ ๗-๘ ตุลาคม ๒๕๒๕ นั้น การประชุมดังกล่าวมีจุดมุ่งหมายประการใดบ้าง

ตอบ จะเรียกว่าการประชุมสัมมนาก็ทันสมัยดี หรือถ้าจะพูดให้เข้าใจง่าย ๆ ก็คือเป็นการพบปะระหว่างผู้ปฏิบัติเกี่ยวกับการเจ้าหน้าที่ในระดับหัวหน้ากองของกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ในราชการพลเรือน ร่วมกับเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ก.พ. มีผู้เข้าร่วมประชุมครั้งนั้นรวม ๙๒ ท่าน

การประชุมครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะให้นักบริหารงานบุคคลในระดับสูง ได้มีโอกาสปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้ ประสบการณ์ อุปสรรคข้อขัด

ข้อและวิธีการแก้ไข เพื่อให้งานเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลมีประสิทธิภาพและ
สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น

ความจริงเมื่อเดือนตุลาคม ๒๕๑๓ ก็มีการประชุมสัมมนาในลักษณะนั้นแล้ว
ครั้งหนึ่ง บัดนี้จึงได้มาพบกันอีก จะเรียกว่าเป็นการประชุมประจำปีก็ได้

ถาม มีเรื่องอะไรบ้างที่พอจะแจ้งให้เพื่อนข้าราชการที่ไม่มีโอกาสเข้าร่วมประชุมได้
ทราบบ้าง

ตอบ มีหลายเรื่อง มีทั้งที่เป็นเรื่องทั่ว ๆ ไปซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับข้าราชการพลเรือน
ทุกฝ่ายและเรื่องเฉพาะสายอาชีพ

ถาม เรื่องทั่ว ๆ ไปมีเรื่องอะไรบ้าง

ตอบ มีเรื่องเกี่ยวกับการปรับปรุงระเบียบการเลื่อนเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษ ตามมติรัฐมนตรี
ที่ได้แจ้งให้ส่วนราชการทราบโดยหนังสือเวียน ที่ ๕๕ ลงวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๑๔
ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาเลื่อนเงินเดือน นำเงินที่ไม่ได้ใช้เลื่อนเงินเดือนข้าราชการที่
ไม่สมควรขึ้นเงินเดือน ไปเลื่อนให้ข้าราชการในกลุ่มเดียวกันในอัตราส่วนเดียวกัน
เพิ่มขึ้นได้ ตัวอย่างเช่น ข้าราชการกลุ่มชั้นโทและชั้นเอก ถูกงดค้ำเงินความ
ชอบประจำปี ๒ คน ผู้บังคับบัญชาก็สามารถขึ้นเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษให้ข้าราชการ
ในกลุ่มชั้นโทและชั้นเอกได้อีก ๒ ท่านเพิ่มจากโควตาเดิม ซึ่งเท่ากับขยาย
จำนวนข้าราชการที่จะได้รับการขึ้นเงินเดือน ๒ ขึ้น ได้หนึ่งเท่าของอัตราส่วนเดิม

ถาม วิธีการดังกล่าวจะช่วยให้ข้าราชการมีขวัญและกำลังใจตั้งใจทำงานมากขึ้นไหม

ตอบ ช่วยได้มาก และเห็นว่าต่อไปถ้าข้าราชการคนใดยังคงทำงานแบบเข้าขามเย็นขาม
ก็อาจจะถูกงดค้ำเงินได้ ทั้งนี้ผู้บังคับบัญชาก็มีส่วนสำคัญมากที่จะช่วยกันแก้เรื่องนี้

ถาม วิธีการดังกล่าว จะมีวิธีปฏิบัติอย่างไร จึงจะเหมาะสมและได้ผล

ตอบ ควรจะได้พิจารณากำหนดมาตรฐานการทำงานของแต่ละตำแหน่งงานไว้ เพื่อใช้เป็น
เครื่องวัดว่าบุคคลใดทำงานได้มาตรฐานหรือไม่ ถ้าทำงานแบบเข้าขามเย็นขามซึ่งค่า

กว่ามาตรฐานก็คงจะถูกดำเนินไป แต่อย่างไรก็ดี หัวหน้าส่วนราชการและผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น ควรจะข้แจงและทำความเข้าใจในเรื่องมาตรฐานการทำงานหลักเกณฑ์อันเป็นองค์ประกอบที่ทำให้ข้าราชการต้องดำเนินไปประจำปี เพื่อเป็นเครื่องส่จวรรณให้ข้าราชการตั้งใจทำงานในหน้าที่

ถาม มีข้าราชการหลายท่านข้องใจเรื่องการเงินเดือนเกินขั้นต่ำของอันดับ ตามข้อ ๑๑ ของกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๒๗๙ (พ.ศ. ๒๕๐๔) นั้น กำหนดให้ขออนุมัติ ก.พ. ทุกราช และทราบว่าไม่ค่อยได้รับอนุมัติ เรื่องนี้มีความเห็นประการใดบ้าง

ตอบ หลังจากทีคณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ใช้ระบบโควต้าสำหรับการพิจารณาความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษแล้ว ในระยะต่อมา ก.พ. ได้พิจารณาให้ตามคำขอต้งกล่าวหาพบ ทุกราชแล้ว ปัญหาข้อข้องใจดังกล่าวคงจะหมดไป

ถาม : ขณะนี้ข้าราชการโดยทั่วไปมีความเดือดร้อนในการครองชีพเพราะเงินเดือนต่ำ โดยเฉพาะข้าราชการชั้นผู้น้อยนั้นเดือดร้อนมาก ก.พ. จะช่วยแก้ไขปัญหานี้ให้ได้ อย่งไร

ตอบ : เรื่องนี้ รัฐบาลได้ตั้งกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาปัญหา และคณะกรรมการก็ได้พิจารณาเรื่องเสร็จแล้ว เรื่องกำลังอยู่ในระหว่างพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

ถาม ตามที่ทาง ก.พ. ได้สนับสนุนให้พนักงานพิมพ์ดีดได้มีโอกาสก้าวหน้าเป็นขั้นตรีตำแหน่งพนักงานพิมพ์ดีดตรีได้นั้น อีกนานไหม ก.พ. จึงจะดำเนินการสอบคัดเลือกเลื่อนชั้นพนักงานพิมพ์ดีดจ้ดว่าเป็นขั้นตรี

ตอบ ขณะนี้ ก.พ. กำลังพิจารณาหลักสูตรและวิธีการสอบคัดเลือกเลื่อนชั้นพนักงานพิมพ์ดีดจ้ดว่าเป็นขั้นตรีอยู่ เมื่อกำหนดหลักสูตรวิธีการสอบดังกล่าวแล้วก็จะดำเนินการสอบคัดเลือกให้แก่ส่วนราชการต่างๆ เพื่อปรับขยายตำแหน่งและอัตราเงินเดือนพนักงานพิมพ์ดีดจ้ดทำให้เป็นขั้นตรี เมื่อผู้สอบคัดเลือกได้เป็นผู้มีคุณสมบัติครบถ้วนและมีสิทธิที่ได้รับการเลื่อนชั้นแล้ว ก็จะได้รับกาเลื่อนชั้นในโอกาสต่อไป และเมื่อได้มีการประกาศหลักสูตรการสอบคัดเลือกพนักงานพิมพ์ดีดตรีแล้ว จะแจ้งให้ทราบโดยทั่วกัน

คาดว่า ก.พ. คงจะดำเนินการสอบคัดเลือกดังกล่าวได้ไว้นี้เร็ว ๆ นี้คือประมาณปลายปี^{๒๕} หรือต้นปีหน้า

ถาม ทราบว่าทาง ก.พ. ได้สนับสนุนให้ข้าราชการในสายอาชีพอื่น ๆ ได้มีโอกาสก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน โดย ก.พ. ได้พิจารณากำหนดระดับของตำแหน่งให้เหมาะสมกับคุณภาพปริมาณงานในหน้าที่และความรับผิดชอบยิ่งขึ้น มีหลักการอะไรใหม่ ๆ พอที่จะให้ทราบได้บ้างไหม

ตอบ การพิจารณากำหนดระดับของตำแหน่งให้เหมาะสมกับคุณภาพและปริมาณงานในแต่ละสายอาชีพนั้น เมื่อเร็ว ๆ นี้ ก.พ. ได้พิจารณากำหนดตำแหน่งพยาบาลเป็นระดับจัตวา—ตรี ได้ทุกตำแหน่ง ซึ่งหมายความว่า เมื่อพยาบาลจัตวาสอบคัดเลือกเลื่อนขึ้นเป็นชั้นตรีได้แล้ว ก็จะได้รับ การเลื่อนขึ้นเป็นชั้นตรี และบรรจุแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งพยาบาลตรี ได้เลย

นอกจากนี้ ยังได้พิจารณากำหนดให้ตำแหน่งอื่น ๆ เช่น เศรษฐกรจังหวัด ประมงจังหวัด ซึ่งมีคุณภาพและปริมาณงานได้มาตรฐานไว้เป็นตำแหน่งอัตราเงินเดือนชั้นเอกได้ อนามัยอำเภอเป็นชั้นโท นอกจากนี้ ก.พ. ได้มีมติให้เจ้าหน้าที่ศึกษา เรื่องการกำหนดตำแหน่งและอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนวิสามัญ เพื่อปรับปรุงให้ ได้มาตรฐานอีกด้วย

ถาม ในการกำหนดตำแหน่งข้าราชการพลเรือนนั้น การกำหนดเงื่อนไขการบรรจุไว้แคบไป เช่น ให้บรรจุได้เพียงปริญญาเดียว หรือบางครั้งก็ระบุเฉพาะชื่อปริญญาไว้ด้วยทำให้เป็นอุปสรรคในการหาคนมาบรรจุ บางครั้งมีคนมาสมัครน้อยมาก ทำให้เลือกคนไม่ได้ดีเท่าที่ควร ก.พ. จะเปิดเงื่อนไขการบรรจุให้กว้างขึ้นได้หรือไม่

ตอบ ก.พ. กำหนดเงื่อนไขการบรรจุเพื่อที่จะให้ได้คนที่มีความรู้พื้นฐานการศึกษาที่เหมาะสมกับงาน เพราะฉะนั้น ก.พ. ก็ดูที่งานก่อนว่าต้องการบรรจุผู้สำเร็จการศึกษาอย่างไร งานบางอย่างต้องการผู้มีความรู้เฉพาะแขนง ก.พ. ก็ต้องกำหนดเงื่อนไขการบรรจุเป็นการเฉพาะไว้ เช่นมีหน้าที่วางรูปแบบบัญชี หรือตรวจสอบบัญชียาก ๆ ก็ต้องกำหนดให้ตำแหน่งนั้นใช้ปริญญาทางการบัญชีจะให้ใช้ปริญญาทางพาณิชยศาสตร์ด้วยเห็นจะไม่ถูก สำหรับตำแหน่งที่อาจใช้ปริญญาหลายอย่างได้นั้น ก.พ. ก็เปิดโอกาสให้ใช้ได้ เช่นตำแหน่งนักวิเคราะห์ตำแหน่ง ก.พ. ก็ให้ใช้ปริญญาทางสังคมศาสตร์ได้ ซึ่งก็เป็นเงื่อนไขที่กว้างที่สุดอยู่แล้ว กล่าวโดยสรุป ก.พ. ได้ตระหนักถึงเรื่องการกำหนดเงื่อนไขการบรรจุในตำแหน่งต่าง ๆ ให้กว้างที่สุดอยู่แล้ว ทั้งถ้าเงื่อนไขเดิมแคบไป ก็ขอเปลี่ยนไปได้ ซึ่งถ้ามีเหตุผลเพียงพอ ก.พ. ก็อนุมัติให้เปลี่ยนทุกราย

ถาม การสับเปลี่ยนตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนในขณะนี้ ก.พ. ให้ทำได้ ในวงแคบมากทำให้การแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการต้องล่าช้าไป ก.พ. ควรจะแก้ไขให้สับเปลี่ยนตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือนได้ง่ายขึ้นและสะดวกขึ้น

ตอบ เรื่องนี้ ก.พ. ต้องระวังอยู่บ้าง เพราะมีฉันทานุมัติก็จะทำให้การพิจารณาตำแหน่งไว้ตามค่าของงาน ไม่มีความหมาย ถ้าสับเปลี่ยนต้องโอนกันได้ง่าย ๆ แล้ว ผลที่สุดตำแหน่งต่าง ๆ ก็จะเป็นระดับสูงไปหมด ก.พ. จึงต้องวางกฎเกณฑ์ไว้บ้าง ในเรื่องนี้ หากกรมมีความจำเป็นพิเศษ ก็อาจขออนุมัติ ก.พ. ให้ยกเว้นเกณฑ์ทั่วไปได้

ถาม การขอให้ ก.พ. พิจารณากำหนดให้มีตำแหน่งใหม่ในแต่ละปี เริ่มจากปี ๒๕๑๕ ตามหนังสือเวียนฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๑๔ นั้น มีหลักการอะไรแตกต่างจากวิธีการเดิมบ้าง

๓๖ การปรับปรุงระบบข้าราชการพลเรือน

ตอบ สำหรับการขอตำแหน่งใหม่ มีข้อแตกต่างจากระเบียบเดิมอยู่ ๓ ประการด้วยกันคือ

๑. จำนวนที่ขอไม่ควรเกิน ๑๐% ของจำนวนอัตราเงินเดือนเดิมที่กรมนี้มีอยู่

๒. การส่งคำข้แจงขอให้แนบเอกสารเหล่านั้นมาด้วย

ก. กรณีที่กรมยังมีอัตราที่ ก.พ. กำหนดให้แต่งบประมาณยังไม่ได้จัดสรรเงินเมื่อขออัตราเพิ่มให้แจ้งด้วยว่ามีอัตราค้างอยู่เท่าไร โดยทำเป็นรายการตามแบบท้ายหนังสือเวียน

ข. ตำแหน่งใหม่ที่ขอมาให้เรียงลำดับความสำคัญ

ค. เอกสารคำข้แจงซึ่งเคยส่งปีละ ๕ ชุด ให้ลดลงเหลือเพียง ๓ ชุด

๓. กำหนดเวลาในการส่งเอกสาร ให้ส่งภายในเดือนพฤศจิกายน เช่นจะขออัตราตั้งใหม่ในปีงบประมาณ ๒๕๑๖ ก็ให้ขอมาภายในเดือนพฤศจิกายน-๒๕๑๕

ส่วนการขอปรับอัตราเงินเดือนเป็นขั้นสูงขึ้น

๑. ขอให้ส่งคำข้แจงมาพร้อมกับหนังสือนำ เพื่อเจ้าหน้าที่จะได้วิเคราะห์ได้รวดเร็วขึ้น

๒. ขอให้เขียนแผนภูมิของส่วนราชการนั้นมาด้วยว่า ตำแหน่งเดิมทำหน้าที่อะไร จะเปลี่ยนแปลงใหม่เป็นอย่างไร

๓. การขอปรับอัตราเงินเดือนเป็นขั้นสูงขึ้น ขอให้มียรายละเอียดในบัญชีปะหน้าด้วยว่า บุคคลที่จะขอปรับปัจจุบันได้รับเงินเดือนเท่าใด ทั้งนี้ เพื่อจะได้รับพิจารณาพวกที่เงินเดือนเดิมขึ้นเสียก่อน

ถาม ถ้ากรมจะขอตำแหน่งใหม่เกิน ๑๐% ของอัตรากำลังเดิมที่กรมมีอยู่ จะได้หรือไม่

ตอบ คิดว่าถ้าเป็นกรณีพิเศษและจำเป็นจริงกันน่าจะได้ แต่เมื่อข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการอนุมัติเพิ่มตำแหน่งใหม่ในระยะเวลาหลาย ๆ ปีที่แล้วมาประกอบกับสถานการณ์ทางกำลังงบประมาณของประเทศชาติแล้ว จะเห็นว่าทางได้เกิน ๑๐% มีน้อยมากคืออัตราตำแหน่งที่เคยอนุมัติเฉลี่ยแล้วไม่เคยเกิน ๖% และเมื่อได้รับอนุมัติให้มีตำแหน่งใหม่ได้แล้ว งบประมาณก็มีไม่พอที่จะตั้งอัตราเงินเดือนให้ครบทุกตำแหน่ง จึงได้น้อยกว่า ๖% อีก

ถาม การประชุมครั้งนี้ใช้เวลาสั้นมาก ควรจัดให้นานกว่านี้ โดยแทรกความรู้ในทางปฏิบัติให้มากขึ้น

ตอบ การประชุมครั้งนี้ เป็นการประชุมผู้ปฏิบัติงานในระดับหัวหน้ากองขึ้นไป จึงพิจารณาปัญหาเกี่ยวกับนโยบาย และทางปฏิบัติที่สำคัญ ๆ เท่านั้น สำหรับการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจในรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติเรื่องต่างๆ ในการบริหารงานบุคคลในราชการพลเรือนนั้น สำนักงาน ก.พ. จะจัดใหม่ในประมาณต้นปี พ.ศ. ๒๕๑๕ โดยจะจัดประชุมในระยะที่นานกว่านี้ และจะเชิญเฉพาะหัวหน้าแผนกการเจ้าหน้าที่ หรือผู้ปฏิบัติงานการเจ้าหน้าที่มาร่วมประชุมเท่านั้น

ภาษาอังกฤษ สำหรับ ข้าราชการ

พลสิทธิ์ หนูชัย พ.ม., กศ.บ. (English), M.S. (Oregon)

(คัดจากฉบับที่แล้ว)

รู้จัก และ รู้จักใช้ ADJECTIVES

Adjectives และ Adverbs ใช้รูปเดียวกัน เช่น

ADJECTIVE

— a *better* machine

เครื่องจักรที่ดีกว่า

— an *early* announcement

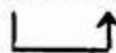
ประกาศตอนเช้าตรู่

— not *much* money

เงินไม่มากนัก

— my *right* hand

มือขวาของผม

ADVERB

he works *better*

เขาทำงานดีกว่า

he came *early*

เขามาเช้าตรู่

much more money

(ต้องการ) เงินมากกว่านี้

turn *right*

เลี้ยวขวา

etc.

อย่าให้ ADJECTIVES บดบัง VERBS (ให้ใช้ Adverbs)

สังเกตตัวอย่างโดยการทดสอบไปในตัว (หากระดาศบดคำตอบไว้ก่อน ทำเสร็จแล้วค่อยดู)

1. The job is _____ difficult.

(real, really)

ANSWER : really

The job is *really* difficult.

งานนี้ช่างยากเสียจริง ๆ

2. _____ all the citizens voted.

(Almost, Most)

ANSWER : Almost

Almost all the citizens voted.

ราษฎร เกือบทั้งสิ้น ของ ทั้งหมด ออกเสียง
(เลือกตั้ง)

3. The machine runs _____.

(good, well)

ANSWER : well

The machine runs *well*.

เครื่องจักรทำงานได้ดี (ไม่ขัดข้องติดขัด
ใดๆ เลย)

4. His work has been improved _____

(considerable, considerably)

ANSWER : considerably

His work has been improved *considerably*.

งานของเขาดีขึ้นอย่างน่าทึ่ง

5. We drove _____ along the narrow
streets of Bangkok.

(cautious, cautiously)

ANSWER : cautiously

We drove *cautiously* along the narrow

streets of Bangkok.

เราขับรถ อย่างระมัดระวัง ตามทางแคบ ๆ
ในกรุงเทพฯ

อย่าใช้ ADVERBS ขยาย โยชนิยมวางไว้หลังและใกล้

VERB	TO BE,	APPEAR,
BECOME	SEEM	FEEL LOOK
SMELL	SOUND	TASTE

1. Patchima is ——— .

(beautiful, beautifully)

ANSWER : beautiful

Patchima is *beautiful*.

↑

↓
บัวงามสวย

ANSWER : good

The cakes taste *good*.

↑

ขนมเค้กรสชาติดี

2. He seemed ——— .

(honest, honestly)

ANSWER : honest

He seemed *honest*.

↑

เขาดูเหมือน(สัตย์ซื่อ)จะเชื่อในเกียรติยศได้

4. I feel———when people look at me.

(awkward, awkwardly)

ANSWER : awkward

I feel *awkward* when people look at me.

↑

ผมรู้สึกจุ่มจ๋าม (เงอะงะ) เมื่อคนจ้องมอง
มาที่ผม

3. The cakes taste ——— .

(good, well)

5. The flower smells

(sweet, sweetly)

ANSWER : sweet

The flower smells *sweet*.

↑
ดอกไม้กลิ่นหอม (หวานชวนชม)

- 6 He looked _____ standing in the snow.
(cold, coldly)

ANSWER : cold

He looked *cold* standing in the snow.

↑
ดูเขานหนาวเย็นเชียว (ที่) ยืนอยู่ในหิมะ

7. He looked _____ at me and left the room.
(cold, coldly)

ANSWER : coldly

He looked *coldly* at me and left the room. ↑

เขามองมายัง (ฉัน) อย่างไม่ดีใจ และ
เดินออกจากห้องไป

อธิบายเพิ่มเติม

angry - angrily

angry : เป็น adjective ขยาย noun

—My sister looked *angry*.

↑
น้องสาวของฉันดูโกรธ ๆ

angrily : เป็น adverb ขยาย verb

—My sister looked *angrily* at me.

↑
น้องสาวของฉันจ้องฉันอย่างโกรธ ๆ

taste : a. The cakes *taste* good.

↑
เค้กสด (กินอร่อย)
(หลัง taste เป็น adjective)

b. He *tasted* the mixture *cautiously*.

↑
เขาชิมส่วนผสมอย่างระมัดระวัง

well : เป็น Adjective เมื่อมีความหมายตรง
ข้ามกับ "sick" เช่น

—He is sick but his wife is *well*.

ตัวเขาป่วยแต่ภรรยาเขาสบายดี

—You acted *well* in the play.

↑
คุณแสดงดีในละคร (เล่นละครได้ดี)
(well เป็น adverb ขยาย "acted")

MISUSE OF COMPARATIVE OR SUPERLATIVE

การใช้คุณศัพท์เปรียบเทียบผิด

การเปรียบเทียบให้เห็นว่า มากกว่ากัน จะแบ่ง
เป็นขั้น ๒, ๓, ๔ ประการ เรียกว่า Degree
of Comparison คือ

- Positive Degree : tall
- Comparative Degree : taller
- Superlative Degree : tallest

— ในขั้น Positive Degree นั้น ไม่แสดงการ
เปรียบเทียบใด ๆ กับใคร (shows no com-
parison) เช่น

cold : เย็น

honest : ซื่อสัตย์

sincere : จริงใจ

— ในขั้น Comparative Degree นั้น แสดง
การเปรียบเทียบของสองสิ่ง (makes a
comparison between two things)

colder : เย็นกว่า

more honest : ซื่อสัตย์กว่า

more sincere : จริงใจกว่า

— ในขั้น Superlative Degree นั้น แสดงถึงที่

มากที่สุดหรือน้อยที่สุด ของสามสิ่งหรือมาก
กว่า เช่น

coldest : เย็นที่สุด

most honest : ซื่อสัตย์ที่สุด

most sincere : จริงใจที่สุด

สิ่งที่พึงระวังเรื่องการเปรียบเทียบ (ทั้ง
คุณศัพท์และกริยาวิเศษณ์) ในขั้นนี้จะเน้นเฉพาะ
adjective

จงหลีกเลี่ยงการเปรียบเทียบซ้ำซ้อน (avoid
redundancy) เช่น

— He is the *happiest* man I know.

—Right.

— He is the *most happiest* man I know.

—Wrong.

(ทั้ง most และ happiest เป็น superlative
degree ไม่มีความจำเป็นต้องกล่าวซ้ำกัน)

— She was *more unhappy* than I. —Right.

— She was *more unhappier* than I.

—Wrong

คนสองคน ของสองสิ่ง แนวคิดสองประการ
ต้องเปรียบเทียบกันจึงจะใช้ Adjective Com-
parative Degree เช่น

— He believes that the female is the
stronger of the sexes.

เขาเชื่อว่าเพศหญิงแกร่งกว่าในทางเซ็กส์
(เปรียบเทียบระหว่าง female—เพศหญิง
กับ male—เพศชาย)

ในการเปรียบเทียบของ Adjectives และ
Adverbs ถ้าแสดงถึงคุณภาพว่าน้อยลง
จะแสดงโดยคำ

less และ least

Positive	Comparative	Superlative
<u>ข</u> <u>น้อย</u>	<u>ข</u> <u>น้อยกว่า</u>	<u>ข</u> <u>น้อยที่สุด</u>
weak	less weak	least weak
อ่อนแอ	อ่อนแอกว่า	อ่อนแอที่สุด
honest	less honest	least honest
ซื่อสัตย์	ซื่อสัตย์กว่า	ซื่อสัตย์ที่สุด

หลักการเปรียบเทียบ

1. Adjectives หรือ Adverbs ที่มีพยางค์
เดียว (one syllable)

= positive + er → comparative

tough + er → tougher (adj.)

เหนียว, แกร่ง,
กร้าน....กว่า

small + er → smaller (adj.)

เล็กกว่า

fast + er → faster (adj.)

เร็วกว่า

— positive + est → superlative

tough + est → toughest (adj.)

small + est → smallest (adj.)

fast + est → fastest (adv.)

คำ tough ออกเสียง [เทฟ]

— He is a tough guy.

เขาเป็นชายที่แกร่ง (ถ้าย่ำลำสันเป็น
ภาษาพูด)

guy : ภาษา American slang หมายถึงผู้ชาย

gal : ภาษา American slang หมายถึงผู้หญิง

— The tough teachers always fail the
students.

พวกครูกระดูก ชอบให้เด็กนักเรียน
ตกเสมอ ๆ

2. Adjectives ที่มีสองพยางค์ (two syllables)

— positive+er → comparative

heavy → heavier หนักกว่า

lovely → lovelier น่ารักกว่า

— positive+est → superlative

heavy+est → heaviest

(heavy ลงท้ายด้วย y
เปลี่ยน y เป็น i ก่อน
รวมกับ est)

lovely+est → loveliest

มีบางคำแม้เป็นคำ 2 พยางค์ ทั้ง comparative
และ superlative ใช้คำเดียวกัน อาจมี more
หรือ most ไปช่วยแสดงชั้นการเปรียบเทียบอยู่
หน้า

comparative

deadly — { more deadly
deadlier

superlative

deadly — { most deadly
deadliest

(deadly=adj. เหมือนกับตาย รวากับตาย)

comparative

handsome — { more handsome
handsomer

superlative

handsome — { most handsome
handsomest

(handsome=adj. สวย (สำหรับชาย))

3. ถ้า Adjective มากกว่าสองพยางค์ หรือ Adverb ที่ลงท้ายด้วย -ly

— positive+more → comparative

beautiful+more → more beautiful

สวย (น่ารัก) กว่า

quickly+more → more quickly เร็วกว่า

(beautiful=adj. แต่ quickly=adv.)

— positive+most → superlative

beautiful+most → most beautiful

quickly+most → most quickly

4. ทั้ง Adjective และ Adverb ที่เปรียบเทียบ เทียบกันโดยใช้คำต่างออกไปเลย

positive comparative superlative

Adjective	good	better	best
	ดี	ดีกว่า	ดีที่สุด
	bad	worse	worst
	เลว	เลวกว่า	เลวที่สุด
Adverb	badly	worse	worst
	อย่างเลว	อย่างเลวกว่า	อย่างเลวที่สุด
	well	better	best
	อย่างดี	อย่างดีกว่า	อย่างดีที่สุด

5. คำ Adjective คือไปนคือ round square unique equal ถ้าจะบอกคุณ ภาพเปรียบเทียบขึ้นกันให้ใช้คำ quite หรือ completely ซึ่งเป็น Adverbs ขยายเอา

— more
most } round : Wrong

quite round : Right
(กลมทีเดียว)

— more
most } square : Wrong

completely square: Right

สี่เหลี่ยมสมบูรณ์ (จริง ๆ)

unique—เป็นเอก (having no equal)

ไม่มีอะไรเทียบได้

equal —เท่ากัน

6. ใช้คำ other หรือ else ช่วยแสดงการ เปรียบเทียบเพื่อแยกการไขว้เขวเมื่อ ประธาน (subject) รวมอยู่ในกลุ่มที่ ถูกเปรียบเทียบด้วย

A. My brother is taller than anyone
in our family.

B. My brother is taller than anyone
else in our family.

(ในประโยค A. ไม่ผิด แต่ไม่สมบูรณ์ตาม
เหตุผล “น้องชายของผมสูงกว่าใครใน
ครอบครัว” (อาจเทียบว่าใครด้วย)

(ในประโยค B. บอกไว้ชัดเจนว่า “น้อง
ชายของผมสูงกว่าคนอื่นในครอบครัว” ไม่
ต้องถามต่อว่าเทียบว่าใครอีกหรือเปล่า
(ยังมีต่อ)

ความกลุ้มใจของข้าราชการ

โดย ข้าราชการบางกอง

ผมเป็นข้าราชการคนหนึ่งซึ่งทำงานโดยรับประทานเงินเดือนเป็นสำคัญ การทำงานก็ทำไปตามปกติ ไม่มีศิลปะในการเข้าออกนอกใน หรือขอนั้น ขอนี่ เจ้านาย ได้ทำงานมาเป็นเวลากว่า ๒๐ ปี หรือรวมๆ ๓๐ ปีเข้าไปแล้ว โดยเริ่มตั้งแต่เป็นเสมียนเงินเดือน ๓๐ บาท พอรับประทานดูได้ไปได้ จนเวลานี้ได้รับเงินเดือนกว่า ๑๐๐ เท่าของเงินเดือนเสมียน ๓๐ บาทแล้ว แต่ก็ยังดูได้อยู่ แล้วรู้สึกมีความกลุ้มใจอยู่หลายประการด้วยกันมาเป็นเวลานานพอสมควรแล้ว เป็นต้นว่า เมื่อได้ยินเสียงคนบ่นหากันว่าข้าราชการโกงกันมาก ผมก็กลุ้มใจ ไม่ทราบว่าจะจริงเท็จแค่ไหน ทำไม่ถึงเป็นเช่นนั้น มีทางแก้ไขไหม ควรแก้ไขอย่างไร

ผมลองคิดๆ ดูรู้สึกว่าถ้าจะเป็นความจริงอยู่ไม่น้อยทีเดียว ที่เป็นเช่นนั้นก็จะเห็นได้จากการทำราชการซึ่งมีอะไรแปลกๆ แต่จริงอยู่เสมอ เช่นการซื้อของของทางราชการก็ดี การก่อสร้างอะไรต่ออะไรของทางราชการก็ดี มักจะแพงกว่าที่ควร และแพงกว่าเอกชนเขาทำกันของอย่างเดียวกันถ้าซื้อกันเป็นการส่วนตัวจะซื้อได้ในราคาที่ถูกลงกว่าซื้อให้ราชการ ทำไม่ถึงเป็นเช่นนั้น อาจเป็นเพราะข้าราชการใจกว้างพอค้ำก็ขึ้นได้ หรือไม่ก็ข้าราชการผู้มีหน้าที่จัดซื้อเห็นแต่ประโยชน์ส่วนตน โดยถือเสียว่าเงินหลวงไม่ใช่ของบิดามารดาใคร ใครมีศิลปะในการชักยักย้ายถ่ายเทได้มากที่สุดก็นับว่าเป็นผู้มีความสามารถอันควรยกย่องชมเชย

ผมว่าน่าจะแก้ไขและแก้ไขได้ โดยเริ่มคิดกันเสียที่ว่าทำอะไรจึงจะใช้เงินทุกบาททุกสตางค์ของทางราชการให้ได้ประโยชน์มากที่สุด โดยให้ทุกกระทรวงทบวงกรมแข่งขันการใช้จ่ายเงิน (ไม่ใช่แข่งกันใช้ให้หมดเร็วแต่อย่างเดียว) คือให้มีการประกวดกันว่าใครจะซื้อของได้ถูกที่สุด ได้ของดีที่สุกหรือก่อสร้างสิ่งต่าง ๆ ได้ประหยัดที่สุด ได้ผลดีมีประโยชน์แก่ราชการมากที่สุด คนที่ทำได้ดีควรให้รางวัล อาจเป็นเงินก้อนในฐานะเป็นผู้มีความสามารถพิเศษ หรืออาจขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้เป็นกรณีพิเศษก็น่าจะทำได้

ส่วนการทำงานในตำแหน่งอื่น ๆ ก็เช่นกัน อาจประกวดประชันกันไต่ต้อนกัน ไม่ว่าในตำแหน่งความขยันแข็งในการทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต หรือในตำแหน่งสติปัญญาทุ่มเทชีวิตจิตใจให้แก่ทางราชการ โดยประกวดคนทำงานดีที่สุด งานก้าวหน้าที่สุด มีเรื่องต่างพรอญน้อยที่สุด อุดมคติที่สุดสำหรับช่องทางโกงกินทั้งหลายควรจะได้ประกาศโฆษณาให้ทราบทั่วกัน หาทางป้องกันเสีย อย่างเช่นที่กรมตรวจราชการเคยทำมาสมัยหนึ่ง แล้วก็บอกกล่าวให้ทราบทั่วกันด้วยว่า ค่อยไปไหนก็ใครยังประพฤติดีคดียุติธรรมอยู่ก็จะได้ดำเนินการอย่างรุนแรงเด็ดขาดทั้งฝ่ายให้ฝ่ายรับ และฝ่ายเรียกร้อง แล้วก็ทำจริงเมื่อมีเหตุเกิดขึ้นและประกาศให้ข้าราชการได้ทราบทั่วกันด้วย

งานต่าง ๆ ที่ทางราชการได้จัดทำไปนั้น เวลาโฆษณากันแต่ผลงานว่าทำอะไรได้บ้างแต่ไม่ได้โฆษณาว่าได้ใช้เงินไปเท่าใด เงินค่าอะไรบ้าง ได้ประโยชน์คุ้มกับการที่ลงทุนไปหรือไม่ ได้มีการหาทางประหยัดกันอย่างไร ความดีความชอบของข้าราชการผู้ปฏิบัติงานนั้น ๆ มีมากนักน้อยเพียงใดเวลานั้นมีแต่ปกปิดกันเอาไว้แล้วมักจะโผล่ขึ้นเมื่อน้ำลง หรือผู้ยิ่งใหญ่ในการนั้น ๆ เกิดพลาดพลั้งกันลงไป

อีกเรื่องหนึ่งที่น่าจะหยิบยกขึ้นมากล่าวถึงคือเรื่องความเป็นอยู่ของข้าราชการ ซึ่งเห็นแล้วเกิดความกลัวใจจริง ๆ ข้าราชการจำนวนไม่น้อยที่อยู่ในฐานะลำบาก นอกจากข้าราชการในบางท้องที่ที่จะต้องเสียภาษีซึ่งมาจากภายนอกประเทศ และภัยจากผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์แล้ว ข้าราชการซึ่งอยู่ในกรุงก็ต้องต่อสู้เสียภาษีสาธารณะกันอยู่เป็นประจำทุกวัน เป็นต้นว่า ต้องหยอหยินรดเมล็ดซึ่งคนแน่นจริง ๆ และคนขับรดเมล็ดก็ข้างเห็นแก่ตัวสันติ นี้ก็อยากจะแข่งกันแข่งอยากจะออกก็ออก ไม่อยากจอดก็จอด คนขับรดเมล็ดต่างหัวปักหัวปำเหวี่ยงไปตาม ๆ กัน เวทนาแท้ ๆ มีใครคิดเกี่ยวกับการป้องกันสาธารณภัยอย่างนี้ หรือทำนองเดียวกันบ้างหรือไม่ ไม่ว่าเกี่ยวกับรดเมล็ดใหญ่ เมล็ดเล็ก รดแท็กซี่ป้ายดำ ป้ายเหลือง ป้ายเขียว รดสามล้อเครื่องสี่ล้อเครื่อง รดสิบล้อ หกล้อ เหล่านี้เป็นบริการสาธารณะแต่ไม่ได้ทำหน้าที่ให้เหมาะสม หากเป็นอย่างนี้เรื่อย ๆ ไปทางราชการน่าจะหาเสียเองจะเหมาะสมกว่า หรือว่าคิดกันแต่เรื่องขึ้นค่าโดยสาร รดาก็ติดกันเหลือเกินไม่ว่าไปทางไหนจะทำอย่างไรกันต่อไป ไม่ข้าราชการจะไม่มีที่เคลื่อนไหวแล้วทำอย่างไร

ข้าราชการตัวน้อยๆ มักจะต้องอยู่ในตรอก ในซอก ในซอย ในแหล่งสลัม ซึ่งต้องเผชิญภัยหนักขึ้นไปอีก เป็นต้นว่า โคลนประจำซอยซึ่งต้องย่ำน้ำท่วมประจำซอยซึ่งต้องลุยรถเมล์เล็กประจำซอยมักทำตัวเป็นเจ้าของซอยต้องคอยหลบ หรือที่จอดรถประจำซอยซึ่งเทศบาลอุสาห์ทำถนนให้เป็นที่จอดรถ แล้วก็นักเลงประจำซอย ฯลฯ มีใครคิดหรือขับรถเข้าไปดู เพื่อช่วยป้องกันภัยเหล่านี้ให้ข้าราชการหรือราษฎรประจำซอยกันบ้าง ถ้ามันจะคอยให้เกิดภัยเสียก่อน แล้วถึงค่อยบรรเทา ข้าราชการคงต้องรับกรรมทำตัวลืบๆ หลบหลีกภัยเหล่านี้ไปเองด้วยความเศร้า

โดยสรุปแล้วผมรู้สึกว่ในระหว่างที่ทางราชการยังไม่อาจเพิ่มเงินเดือนให้ข้าราชการให้ตามเปอร์เซ็นต์ของค่าครองชีพที่สูงขึ้น ในชั้นนี้หากได้ช่วยกันจ่ายเงินของทางราชการหรือภาษีอากรที่เก็บมาได้จากราษฎรให้เป็นไป ในทางที่ประหยัด และเป็นประโยชน์แก่ทางราชการ บ้านเมืองเป็นส่วนรวมอย่างจริงจังโดยให้ ได้ผลเต็มเม็ดเต็มหน่วยเสียก่อน ก็อาจมีเงินเหลือมาช่วยสวัสดิการข้าราชการในเรื่องบ้านพัก พาหนะรับส่งและความเป็นอยู่ทั่วไป และยังอาจมีเหลือพอที่จะช่วยป้องกันภัยให้แก่สาธารณชนซึ่งรวมทั้งข้าราชการได้ด้วย ผมว่ามันน่าจะลองดู

ข้อสอบแข่งขันวิชาข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรี

ของ

กรมการค้าภายใน

วิชา พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน ฯ

สอบเมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๔

แนบแนวนวคอบโดย จำลอง อินทรกำแหง

คำถามข้อ ๑ ชั้นและตำแหน่งของข้าราชการพลเรือน นอกจากข้าราชการ
การเมืองข้าราชการประจำต่างประเทศพิเศษ และข้าราชการ
พลเรือนสามัญมีอะไรบ้าง

แนวคำตอบ ชั้นของข้าราชการพลเรือน นอกจากข้าราชการการเมือง ข้าราชการ
ประจำต่างประเทศพิเศษ และข้าราชการพลเรือนสามัญ มีดังนี้

๑. ข้าราชการพลเรือนชั้นจัตวา
๒. ข้าราชการพลเรือนชั้นตรี
๓. ข้าราชการพลเรือนชั้นโท
๔. ข้าราชการพลเรือนชั้นเอก
๕. ข้าราชการพลเรือนชั้นพิเศษ

สำหรับข้าราชการตำรวจซึ่งมีอยู่ ๒ ประเภท คือ ข้าราชการตำรวจ
มียศ และข้าราชการตำรวจที่ไม่มียศชั้น เฉพาะข้าราชการตำรวจ
ที่ไม่มียศเท่านั้นที่ใช้ระบบชั้นเหมือนกับข้าราชการพลเรือนประเภท
อื่น ทั้งนี้ มีกำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกากำหนดอัตราเงินเดือน

กำหนดคุณสมบัติ พื้นความรู้ วิธีสอบคัดเลือก วิธีคัดเลือก การบรรจุ การเลื่อนเงินเดือน การแต่งตั้ง และการออกจากราชการของ ข้าราชการตำรวจ ตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนนอกจาก ข้าราชการการเมือง ข้าราชการประจำต่างประเทศพิเศษและข้าราชการพลเรือนวิสามัญดังนี้

๑. เสมียนพนักงาน
๒. ประจำแผนก
๓. หัวหน้าแผนก
๔. หัวหน้ากอง
๕. ผู้อำนวยการกอง
๖. รองอธิบดี
๗. อธิบดี
๘. รองปลัดกระทรวง
๙. ปลัดกระทรวง

ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่ ก.พ. หรือคณะรัฐมนตรีอนุมัติ ให้ตั้งขึ้นได้ในกระทรวงทบวงกรมต่างๆ จะต้องเทียบระดับตำแหน่ง กับตำแหน่งที่กล่าวข้างต้น โดยออกเป็นกฎ ก.พ. ว่าด้วยการเทียบ ตำแหน่ง

คำถามข้อ ๒. ข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นจัตวา จะเลื่อนขึ้นเป็นชั้นตรีต้องอยู่ใน หลักเกณฑ์อย่างไร

แนวคำตอบ ข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นจัตวา จะเลื่อนขึ้นเป็นชั้นตรีต้องอยู่ใน หลักเกณฑ์ดังนี้ คือ

๑. โดยการสอบแข่งขันในวิชาข้าราชการพลเรือนชั้น ตรี ได้ และต้องมีพื้นความรู้ตามความในข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

(ก) เป็นผู้ที่ได้รับปริญญาหรืออนุปริญญา

(ข) เป็นผู้ได้รับประกาศนียบัตร ซึ่งเทียบได้ไม่ต่ำกว่าปริญญา หรืออนุปริญญา

(ค) เป็นข้าราชการพลเรือนชั้นจัตวา ข้าราชการธุรการสามัญชั้นจัตวาตามความในกฎหมายระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ ข้าราชการส่วนจังหวัดสามัญชั้นจัตวา ตามความในกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด หรือพนักงานเทศบาลสามัญชั้นจัตวา และรับราชการหรือทำงานในขณะที่เป็นพนักงานเทศบาลมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๕ ปี

(ง) เป็นข้าราชการทหาร หรือข้าราชการตำรวจซึ่งมีความรู้ไม่ต่ำกว่าประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น หรือที่กระทรวงศึกษาธิการเทียบได้ไม่ต่ำกว่าประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น และรับราชการมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๕ ปี

กำหนด ๕ ปี ให้ลดเป็น ๒ ปี สำหรับผู้ได้รับเงินเดือนเทียบได้ไม่ต่ำกว่าชั้นจัตวา อันดับ ๒ ขึ้น ๗๕๐ บาท

๒. โดยการสอบคัดเลือกตามหลักสูตรและวิธีการสอบคัดเลือกซึ่งก.พ. กำหนด และต้องเป็นผู้ที่ได้รับปริญญาและประกาศนียบัตรวิชาชีพตามที่กำหนดไว้ในกฎ ก.พ. โดยการคัดเลือก

๓. ข้าราชการพลเรือนชั้นจัตวาที่ได้รับราชการมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๑๖ ปี และได้รับเงินเดือน ๑,๓๐๐ บาท มาแล้วไม่น้อยกว่า ๔ ปี หรือรับเงินเดือน ๙๐๐ บาท มาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๔ ปี ก่อนวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๐ และผู้นั้นดำรงตำแหน่งประจำแผนกหรือตำแหน่งที่เทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ปี ถ้าหัวหน้าแผนก หัวหน้ากอง และอธิบดี ปลัดกระทรวง ผู้บังคับบัญชาแล้วแต่กรณีรับรองว่า เป็นผู้ที่มีความประพฤติ ความรู้ และความสามารถสมควรที่จะเป็นข้าราชการพลเรือนชั้นตรีได้ อธิบดีหรือปลัดกระทรวงผู้บังคับบัญชา จะคัดเลือกให้เลื่อนชั้นเป็นข้าราชการพลเรือนชั้นตรี โดยอนุมัติ อ.ก.พ. กรมก็ได้

คำถามข้อ ๓. ความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง ซึ่งผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจพิจารณาสั่งไล่ออกปลดออก หรือให้ออกจากราชการได้ โดยไม่ต้องทำการสอบสวน มีกล่าวไว้อย่างไรบ้าง

แนวคำตอบ (คู่มือข้าราชการฉบับเดือนกันยายน ๒๕๑๔ ข้อ ๕.)

คำถามข้อ ๔ ข้าราชการพลเรือนที่จะไต่เลื่อนเงินเดือนในกรณีปกติปีหนึ่งไม่เกิน

๑ ขั้น จะต้องอยู่ในหลักเกณฑ์อย่างใดบ้าง

แนวคำตอบ ข้าราชการพลเรือน ซึ่งจะเลื่อนเงินเดือนในกรณีปกติปีหนึ่งไม่เกิน

๑ ขั้น ในอันดับหนึ่งๆ ต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ ดังนี้

๑. มีวัฒนธรรม

๒. ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนตามที่ทางราชการได้กำหนดไว้และรักษาวินัยโดยเคร่งครัด

๓. มีความรู้ และความสามารถเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ และมีความอุตสาหะบากบั่นในการ ปฏิบัติหน้าที่ ของตน ทั้งงานที่ได้กระทำไปนั้นเรียบร้อยเป็นผลดีแก่ทางราชการ

๔. ได้ปฏิบัติงานในตำแหน่งที่มีคุณภาพและปริมาณของงานสมควรที่จะเลื่อนเงินเดือน

๕. ได้รับการบรรจุเข้ารับราชการ หรือเลื่อนชั้น หรือเลื่อนเงินเดือน แล้วแต่กรณี มาครบสิบสองเดือนโดยนับตั้งแต่เดือนแรกของปีเป็นต้นไป การบรรจุเข้ารับราชการหรือเลื่อนชั้น หรือเลื่อนเงินเดือนในเดือนแรกของปี ไม่ว่าในวันใด ให้ถือว่าบรรจุเข้ารับราชการหรือเลื่อนชั้น หรือเลื่อนเงินเดือนในเดือนนั้นเต็มเดือน

กำหนดเวลาสิบสองเดือนที่กล่าวข้างต้น ถ้าผู้ใดได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใหม่โดยการสอบแข่งขัน การสอบคัดเลือก หรือการคัดเลือก หรือการเลื่อนชั้นสูงขึ้นโดยที่ผู้นั้นได้รับเงินเดือนเท่าเดิม ให้นับเวลาในตำแหน่งเดิมหรือชั้นเดิมของผู้นั้นรวมเข้ากับเวลาในตำแหน่งใหม่หรือชั้นใหม่ด้วย

๖. ในรอบปีที่แล้วมาต้องไม่มีวันลามาก โดยมีเกณฑ์วันลา
รวมทั้งลากิจและลาป่วยถึงสี่สัปดาห์วัน เว้นแต่

ก. ลาอุปสมบท โดยได้รับเงินเดือนระหว่างลาตามพระราช
กฤษฎีกาว่าด้วยการจ่ายเงินเดือน ระหว่างลาของข้าราชการพลเรือน
และตุลาการ

ข. ลาคลอบบุตรไม่เกิน ๖๐ วัน

ค. ลาป่วย ซึ่งจำเป็นต้องรักษาตัวเป็นเวลานานจนคราวเดียว
หรือหลายคราวรวมกันไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน หรือ

ง. ลาป่วยเพราะประสพอันตรายในขณะที่ปฏิบัติราชการ ตาม
หน้าที่ หรือในขณะที่เดินทางไปหรือกลับจากปฏิบัติราชการตามหน้าที่

๗. ในรอบปีที่แล้วมาต้องไม่ลาบ่อยครั้ง หรือมารับราชการ
สายกว่าเวลาที่ทางราชการกำหนดเนื่องๆ

๘. ในรอบปีที่แล้วมาต้องไม่ขาดราชการ เว้นแต่เพราะเหตุ
สุดวิสัย

๙. ในรอบปีที่แล้วมาจนถึงวันออกคำสั่งเลื่อนเงินเดือนต้อง
ไม่ถูกลงโทษทางวินัย เว้นแต่โทษภาคทัณฑ์

ในกรณีที่ข้าราชการผู้ใดได้ถูกงดเงินเดือน เพราะถูก
ลงโทษทางวินัย หรืออยู่ในระหว่างสอบสวน หรือถูกฟ้องในคดี
อาญาในกรณีนั้นมาแล้ว ถ้าเป็นผู้ซึ่งอยู่ในเกณฑ์จะได้เลื่อนเงินเดือน
ผู้บังคับบัญชาจะเลื่อนเงินเดือนให้ก็ได้ แต่ถ้าเป็นผู้ซึ่งถูกลงโทษ
ตัดเงินเดือน จะเลื่อนเงินเดือนได้ต่อเมื่อพ้นโทษตัดเงินเดือนแล้ว
หรือถ้าเป็นผู้ซึ่งถูกลงโทษลดขั้นเงินเดือน จะเลื่อนเงินเดือนได้ต่อ
เมื่อถูกลงโทษลดขั้นเงินเดือนมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหกเดือน

๑๐. ในรอบปีที่แล้วมา ต้องไม่ถูกสั่งพักราชการเกินกว่า
หกเดือน

คำถามข้อ ๕ การบรรจุผู้สอบแข่งขันได้ จะบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใดโดยที่เดียว หรือมีวิธีปฏิบัติประการใด

แนวคำตอบ การบรรจุผู้สอบแข่งขันได้เข้ารับราชการ มีวิธีปฏิบัติอยู่ ๒ ประการคือ

๑. สำหรับผู้ที่ยังไม่เคยรับราชการมาก่อน และเป็นผู้สอบแข่งขันได้ จะบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งโดยที่เดียวไม่ได้ จะต้องบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนวิสามัญชั่วคราว และให้ทดลองปฏิบัติราชการก่อนเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๖ เดือน แต่ไม่เกิน ๑ ปี ต่อเมื่อปรากฏว่า เป็นผู้มีความประพฤติ ความรู้และความสามารถ สมควรที่จะบรรจุและแต่งตั้งได้แล้ว จึงให้บรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญต่อไป แต่ถ้าปรากฏว่า เป็นผู้มีความประพฤติไม่ดี หรือไม่มีความรู้ หรือไม่มีความสามารถพอที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการในตำแหน่งที่จะได้รับแต่งตั้ง ให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุสั่งให้ออกจากราชการได้

๒. ในกรณีผู้สอบแข่งขันได้เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญอยู่แล้ว ให้บรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญได้ แต่จะแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งโดยที่เดียวไม่ได้ จะต้องให้ทดลองปฏิบัติราชการก่อนเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๖ เดือน แต่ไม่เกิน ๑ ปี เมื่อปรากฏว่า มีความประพฤติ ความรู้และความสามารถสมควรที่จะบรรจุและแต่งตั้งได้แล้ว จึงให้บรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนั้นได้ แต่ถ้ามีความประพฤติไม่ดี หรือไม่มีความรู้ หรือไม่มีความสามารถพอที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการในตำแหน่งที่จะได้รับแต่งตั้ง ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ สั่งให้ออกจากราชการได้

สงครามเศรษฐกิจ

โดย ดร. เกษม ศิวสัมพันธ์

หนังสือพิมพ์สยามรัฐฉบับวันเสาร์ที่ ๑๖ ตุลาคม ศกนี้ ลงข่าวว่ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังได้แสดงความคิดเห็นว่า การที่สหรัฐอเมริกาขึ้นภาษีสินค้าขาเข้า ๑๐% นั้น นับว่าเป็นการกระทบกระเทือนเศรษฐกิจการค้าของประเทศเสรีที่ต้องพึ่งตลาดอเมริกาอยู่มาก ในหนังสือพิมพ์สยามรัฐฉบับเดียวกันนั้นเอง ก็มีข่าวว่าเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสินค้าขาออกได้แสดงความวิตกห่วงใยกรณีรัฐบาลสหรัฐกักเสื้อผ้าสำเร็จรูปจากประเทศไทยไว้ ไม่ยอมให้เข้าประเทศว่า เป็นเรื่องเสียหายทางเศรษฐกิจของไทยอยู่

ในขณะที่เดียวกัน มีหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษออกในกรุงเทพเมื่อต้นเดือนตุลาคม ศกนี้ ได้ลงข่าวว่า เมื่อนายโรเนลล์ รีแกน ผู้ว่าการมลรัฐแคลิฟอร์เนียของสหรัฐเดินทางมาเยือนประเทศไทย ได้มีกลุ่มกรรมกรโรงงานอุตสาหกรรมทอผ้าและเสื้อผ้าสำเร็จรูปได้ไปแสดงอาการประท้วงโดยสุภาพในกรณีที่สหรัฐอเมริกาขึ้นภาษีสินค้าเสื้อผ้าสำเร็จรูป และต่อมา นายโรเนลล์ รีแกน ได้ชี้แจงว่ากรณีนี้เป็นมาตรการชั่วคราวของสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นถาวรถาวร เป็นทำนองปลอบใจอยู่

เรื่องทั้งหมดตอนที่จริงเป็นกรณีที่เกิดจากสาเหตุที่เกิดขึ้นในประเทศอื่น ๆ แต่ก็มีสาเหตุกระทบกระเทือนถึงเมืองไทยอยู่

เรื่องเดิมมีอยู่ว่า สินค้าเส้นด้ายนั้น สหรัฐกลายเป็นฝ่ายเสียเปรียบมาหลายปีแล้ว สินค้าอุตสาหกรรมสิ่งทอจากญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ไต้หวันและฮ่องกงได้ส่งเข้าไปตีตลาดในอเมริกามากมาย อันที่จริงเมืองไทยเราอุตสาหกรรมทอผ้าและเสื้อผ้าสำเร็จรูปนั้นเพิ่งส่งเป็นสินค้าออกเข้าไปในอเมริกาในระยะหลัง

ในเรื่องนั้นๆ มีผลกระทบกระเทือนถึงเศรษฐกิจของอเมริกันอยู่ไม่น้อย กล่าวกันว่าอุตสาหกรรมทอผ้าของสหรัฐ เฉพาะอย่างยิ่งในมลรัฐภาคใต้ของสหรัฐ ต้องเสียหายล้มละลายกันเป็นแถว เพราะสินค้าสิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูปจากเอเชียเข้าไปตีตลาด อุตสาหกรรมทอผ้าของอเมริกันสู้ไม่ได้ ต่อมาในการเลือกตั้งประธานาธิบดีเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๑ ประธานาธิบดีนิกสัน ได้สัญญาในการหาเสียงไว้ว่า จะพยายามเจรจากับทางญี่ปุ่นซึ่งเป็นแหล่งผลิตใหญ่ของสินค้าประเภทนั้นในเอเชีย ให้จำกัดโควตาสินค้าเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่จะส่งเข้าไปขายในสหรัฐ นี่เป็นภูมิหลังเรื่องเดิมของปัญหาเอง

มีข้อสังเกตว่าอุตสาหกรรมทอผ้าซึ่งเรียกเป็นภาษาอังกฤษว่า Textile Industry นั้นเป็นอุตสาหกรรมชนิดที่ประเทศใดก็ตาม เมื่อก้าวเข้าสู่ความเจริญทางอุตสาหกรรม ย่อมจะสามารถตั้งต้นจากอุตสาหกรรมทอผ้าด้วยกันทั้งสิ้น จากนั้นจึงค่อยเจริญก้าวหน้าทางอุตสาหกรรมประเภทอื่นๆ ต่อไป ทั้งนี้อาจเป็นด้วยว่าเทคนิคของอุตสาหกรรมประเภทนี้ ไม่ยุ่งยากเท่าใดก็ว่าได้ และยังไปกว่านั้นประเทศที่เพิ่งก้าวเข้าสู่ยุคอุตสาหกรรมนั้น มักจะได้เปรียบในอุตสาหกรรมทอผ้า ทั้งนี้อาจเป็นด้วยเพราะค่าแรงงานในประเทศเหล่านั้นถูกกว่าค่าแรงงานในประเทศที่ก้าวหน้าทางอุตสาหกรรมไปไกลแล้ว ดังนั้นเมื่อแข่งขันแย่งตลาดกัน อุตสาหกรรมทอผ้าของบางประเทศ เช่น ไต้หวัน เกาหลีใต้ ฮ่องกงและไทยจึงได้เปรียบอุตสาหกรรมทอผ้าของสหรัฐ ถ้าจะว่ากันไปแล้วอุตสาหกรรมทอผ้าของประเทศเหล่านั้นในเอเชีย ก็ได้เปรียบกว่าของญี่ปุ่นเสียอีกด้วย เพราะค่าแรงงานของเราถูกกว่า

แต่ถึงอย่างไรก็ตามในขณะนั้น การที่สหรัฐอเมริกาเก็บภาษีเสริมขาเข้าอีก ๑๐% โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้าสิ่งทอและเสื้อผ้า นั้น เป็นเรื่องซึ่งก่อให้เกิดความกระทบกระเทือนต่อญี่ปุ่น มากกว่าประเทศอื่น เพราะในขณะนั้นอุตสาหกรรมเสื้อผ้าและสิ่งทอในญี่ปุ่นเป็นอุตสาหกรรมสำคัญ ประเภทหนึ่งของญี่ปุ่นอยู่ดี เมื่อปีที่แล้วญี่ปุ่นส่งสินค้าออกประเภทเสื้อผ้าและสิ่งทอเป็นมูลค่าถึง ๒,๓๒๓ ล้านดอลลาร์อเมริกันหรือประมาณ ๑๒ เปอร์เซ็นต์ของสินค้าออกของญี่ปุ่นทั้งหมด เฉพาะที่ส่งไปขายในสหรัฐอเมริกาสินค้าเสื้อผ้าและสิ่งทอของญี่ปุ่นมีมูลค่าถึง ๕๙๐ ล้านดอลลาร์อเมริกัน ประมาณ ๑๐ เปอร์เซ็นต์ของสินค้าญี่ปุ่นที่ขายในตลาดอเมริกันทั้งหมด

ในแง่ของแรงงาน อุตสาหกรรมทอผ้าของญี่ปุ่น มีคนงานถึง ๑,๘๐๐,๐๐๐ คน ประมาณ ๑๖ เปอร์เซ็นต์ของคนงานอุตสาหกรรมทั้งหมดของญี่ปุ่น

เพราะฉะนั้นอุตสาหกรรมประเภทหนึ่งของญี่ปุ่น จึงเป็นอุตสาหกรรมใหญ่ และออกจะมีอิทธิพลทางการเมืองอยู่มาก คิดดูง่าย ๆ ก็ได้ ถ้าอุตสาหกรรมสิ่งทอของญี่ปุ่นมีทางเสื่อมถอยลง อย่างน้อยคนงานในอุตสาหกรรมนี้เกือบสองล้านคนจะต้องเดือดร้อน และย่อมจะลุกขึ้นก่อความเอะอะวุ่นวายเป็นธรรมดา ซึ่งก็เป็นสภาพที่เป็นอยู่ปัจจุบันขณะนี้

อันที่แท้จริงรัฐบาลสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่นพยายามจะตกลงกำหนดโควตาสินค้าสิ่งทอที่ญี่ปุ่นจะส่งเข้าไปขายในตลาดอเมริกัน แต่ก็ตกลงกันไม่ได้ จนในที่สุดสหรัฐจึงใช้ไม้ตายขึ้น ภาษีเสริมสินค้าขาเข้าประเภทนี้เป็นทำนองบีบบังคับอยู่ในตัว ต่อมาเมื่อไม่นานมานี้ เมื่อมีข่าวว่ารัฐบาลญี่ปุ่นจะยอมกำหนดโควตาสินค้าประเภทนี้ ก็มีเรื่องเอะอะกันมากในญี่ปุ่น เมื่ออุตสาหกรรมทอผ้ามีอิทธิพลอยู่มากในญี่ปุ่น จึงมีผู้คาดกันว่า เหตุการณ์เรื่องนี้อาจมีผลกระทบกระเทือนถึงเสถียรภาพของรัฐบาลปัจจุบันของญี่ปุ่นก็เป็นได้

กรณีสหรัฐขึ้นภาษีเสริมสินค้าขาเข้าสิ่งทอนั้นมีผลกระทบกระเทือนกันไปหมด ไม่เฉพาะแต่ญี่ปุ่นเท่านั้น อย่างในเกาหลีใต้ซึ่งก็เริ่มอุตสาหกรรมทอผ้ามาเหมือนกัน มีผู้คาดกันว่า

ผลจากการที่สหรัฐอเมริกาขึ้นภาษีศุลกากรต่ออุตสาหกรรมทอผ้าของเกาหลีใต้ ก็จะต้องสูญเสียการค้ำไปเป็นมูลค่าถึง ๘๐๐ ล้านดอลลาร์อเมริกันภายในห้าปีข้างหน้า และคนงานในอุตสาหกรรมนี้จะต้องกระทบกระเทือน ส่วนในไต้หวันนั้นเมื่อสัปดาห์ที่แล้วมีบริษัททอเสื้อยัดสี่บริษัทล้มละลายพร้อมกัน ในฮ่องกงอุตสาหกรรมทอผ้ากำลังลงทุนขยายกิจการประมาณ ๓๐๐ ถึง ๔๐๐ ล้านดอลลาร์อเมริกันในปี แต่มาบัดนี้ไม่รู้ว่าจะขยายกิจการได้หรือไม่ เพราะตลาดอเมริกันปิดเสียแล้ว

เรื่องการขึ้นภาษีเสริมสินค้าขาเข้าของอเมริกาครั้งนี้ อันที่จริงเป็นเรื่องใหญ่กระทบกระเทือนกันทั่วโลก และจะเป็นชนวนให้เกิดสงครามเศรษฐกิจกันขึ้นได้ ถ้าอเมริกาขึ้นภาษีขาเข้าก็ตกสินค้าคนอื่น บ้านอื่นเมืองอื่นเขาก็ทำได้เช่นเดียวกัน ถ้าต่างคนต่างทำกันหมดแล้วสงครามเศรษฐกิจก็จะประทุกันขึ้น นี่เป็นเรื่องน่าวิตกในปัจจุบัน แต่อันที่จริงสหรัฐอเมริกาอ้างว่า ภาษีเสริมครั้งนี้เป็นมาตรการชั่วคราว เพื่อแก้ปัญหาขาดดุลการค้าของสหรัฐเป็นการชั่วคราวมาตรการดังกล่าวจึงอาจอยู่ไม่นานคงเลิกไป แต่จะเลิกเมื่อใดไม่มีใครทราบ

HONG KONG TRANSPACK Co LTD.

บริษัท ฮ่องกงบรรจุภัณฑ์ จำกัด

134/2-3 ถนนสุรวงศ์ พระนคร

โทร. 33663, 36125, 30487

ชำนาญการบรรจุหีบห่อ ขนส่ง จัดส่งของต่างประเทศ

จัดทำพิธีการศุลกากร ขาเข้าขาออก

เป็นเอเจนต์ของบริษัทต่างประเทศของกิจการค้านี้ทั่วโลก

จัดระบบขนส่งต้นทางถึงปลายทางด้วยความเรียบร้อย

ตั้งใจทั้งผู้รับผู้ส่งเป็นเยี่ยม

ปัญหาระเบียบข้าราชการพลเรือน

เสริมสุข โกวิทวานิช

นิติกรเอก กองวินัยและนิติการ

ชั้นยศ ตรีเอกอรรถ

นักวิเคราะห์งานบุคคลโท

กองตำแหน่งและอัตราเงินเดือน

ชนะ อินสว่าง

ผู้ช่วยผู้อำนวยการกองวินัยและนิติการ

อธิบดี เสมอวรรณศรี

นักวิเคราะห์งานบุคคลโท

กองตำแหน่งและอัตราเงินเดือน

สำนักงาน ก. พ.

ตอบสมาชิกเลขที่ ๒๐๗๓

ถาม เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้มอบอำนาจโดยทำเป็นหนังสือให้หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดทำการแทนในนามของผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับงานปกติประจำตามหน้าที่ของส่วนราชการของตนตามความในมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๔๙๕ วรรคท้าย ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๔๙๙ แล้ว ครั้นหัวหน้าส่วนราชการหนึ่งประจำจังหวัดนั้นไม่อาจปฏิบัติราชการได้ มีตำแหน่งผู้ช่วย ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยจึงรักษาราชการแทนหัวหน้าส่วนราชการดังกล่าว ตามความในมาตรา ๔๙ ทวิ กรณีเช่นนั้น ข้าพเจ้าเข้าใจว่า ผู้ช่วยซึ่งรักษาราชการแทนหัวหน้าส่วนราชการย่อมจะทำการแทนในนามผู้ว่าราชการจังหวัดได้ เช่นเดียวกับหัวหน้าส่วนราชการเอง เพราะผู้ว่าราชการจังหวัดก็มีได้ระบุมอบอำนาจเฉพาะตัวเรื่องหัวหน้าส่วนราชการแต่อย่างใด จึงควรเป็นไปตามความในบทเบ็ดเสร็จ มาตรา ๔๙ ที่ว่า “ในกรณีที่พระราชบัญญัติมอบหมายอำนาจให้ดำรงตำแหน่งอื่นรักษาราชการแทนผู้ดำรงตำแหน่งใดก็ดี ในกรณีที่พระราชบัญญัติให้ผู้ดำรงตำแหน่งใดมอบหมายให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นปฏิบัติหน้าที่แทนใดก็ดี ให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนมีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ที่ตนแทน”

๖๒ บัญหาระเบียบข้าราชการพลเรือน

ขอได้โปรดพิจารณาว่า ความเข้าใจของข้าพเจ้าถูกหรือผิด เพราะตรวจดูพระราชบัญญัติและระเบียบที่เกี่ยวข้องเท่าที่สามารถทำได้ขณะนี้ ยังไม่พบข้อความให้เข้าใจเป็นอย่างอื่น

ตอบ ความเข้าใจของท่านถูกต้องแล้วครับ

ตอบสมาชิกนิรนาม

ผมขอเรียนถามข้อข้องใจเกี่ยวกับการเลื่อนชั้นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรีเป็นชั้นโท และชั้นโทเป็นชั้นเอกสำหรับข้าราชการผู้ที่สอบเลื่อนชั้นได้ และมีคุณสมบัติครบถ้วนทุกประการที่จะได้รับการพิจารณาบรรจุเลื่อนชั้นได้ดังนี้

ถาม (๑) กระทรวงทบวงกรมต่างๆ ถือปฏิบัติในการบรรจุเลื่อนชั้นไม่เหมือนกัน ทั้งๆ ที่ถือหลักเกณฑ์อันเดียวกันเช่นกรมการปกครอง กรมสรรพากร ฯลฯ บรรจุแต่งตั้งเลื่อนชั้นตามลำดับที่ที่สอบคัดเลือกได้ ส่วนกรมปศุสัตว์ กรมสรรพสามิต ฯลฯ บรรจุแต่งตั้งเลื่อนชั้นตามลำดับอาวุโส ขอเรียนถามว่าเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น

ตอบ การเลื่อนชั้นข้าราชการ บางแห่งก็เลื่อนตามลำดับที่สอบได้ บางแห่งก็เลื่อนตามลำดับอาวุโสนั้นคิดว่า เป็นเรื่องที่ส่วนราชการนั้นๆ ได้พิจารณาถึงความเหมาะสมหลายๆ อย่างรอบคอบรัดกุมดีแล้ว เพราะลักษณะของงานสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมต่างๆ ไม่เหมือนกัน

ถาม (๒) หลักเกณฑ์การพิจารณาเลื่อนชั้นนั้นเข้าใจว่า ให้พิจารณาถึง “ความประพฤติ ความรู้ ความสามารถ” เป็นเกณฑ์ว่า เหมาะสมที่จะได้รับการเลื่อนชั้นหรือไม่ มิใช่จะให้ถืออาวุโสมาพิจารณาความเหมาะสมด้วย เพราะมีหลักเกณฑ์กำหนดคุณสมบัติผู้ที่ จะได้รับการเลื่อนชั้นอยู่แล้ว เมื่อข้าราชการผู้ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนก็ย่อมแสดงว่ามีอาวุโสที่เหมาะสมแล้ว ผมเข้าใจเช่นนั้นถูกหรือไม่

ตอบ หลักเกณฑ์การพิจารณาที่จะเลื่อนชั้น เห็นว่าถ้าจะยึดถือและกำหนดอะไรไว้แน่นอนตายตัว ก็อาจจะไม่เหมาะสมได้ สิ่งที่ต้องการในการเลื่อนชั้นข้าราชการก็คือ ความยุติธรรม ความเสมอภาค ประโยชน์ที่ราชการจะได้รับ

สมมติว่า ในกลุ่มของผู้สอบมีคุณสมบัติและความรู้ตรงกับเงื่อนไขของตำแหน่งที่กำหนดไว้ ทั้ง ๕ คนมีความประพฤติดี ความรู้ ความสามารถ อยู่ในระดับเดียวกัน ถ้าได้พิจารณาถึงเรื่องอาวุโสประกอบด้วยแล้ว ก็อาจจะเลื่อนชั้นผู้ที่เหมาะสมที่สุดได้

ถาม (๓) ขอเรียนถามว่าทางปฏิบัติ ๒ แบบ ตามข้อ ๑ นั้น แบบไหนดีกว่า และแบบไหนเปิดโอกาสให้มีการเล่นพรรคเล่นพวกได้มากกว่า

ตอบ ถ้าใช้ทั้ง ๒ แบบประกอบกันโดยพิจารณาหลาย ๆ ด้าน และมีข้อเท็จจริงที่จะใช้ประกอบการพิจารณามากพอ รวมทั้งผู้พิจารณาได้ตัดสินใจอย่างถูกต้องเหมาะสม ก็จะเป็นประโยชน์แก่ราชการมากกว่า

ส่วนเรื่องการเล่นพรรคเล่นพวกขึ้นอยู่กับตัวผู้บังคับบัญชาเป็นสำคัญ หลักเกณฑ์ระเบียบต่าง ๆ มีส่วนช่วยในเรื่องนี้ ไม่มากนัก

ถาม (๔) ก.พ. จะร่างหลักเกณฑ์การเลื่อนชั้นใหม่เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติ เพื่อให้กระทรวงทบวงกรมถืออนุมัติเป็นแบบเดียวกันจะได้หรือไม่

ตอบ เรื่องการเลื่อนชั้นข้าราชการ ถ้าจะกำหนดหลักเกณฑ์ตายตัวลงไปโดยไม่ให้ผู้บังคับบัญชาได้ใช้ดุลยพินิจตามความเหมาะสมแล้ว ก็อาจจะมีปัญหาในทางปฏิบัติ ตลอดจนถึงอุปสรรคและข้อขัดข้องต่าง ๆ ได้ เพราะส่วนราชการต่าง ๆ มีปัญหาและข้อเท็จจริงไม่เหมือนกันบางแห่งก็มีส่วนราชการอยู่ต่างจังหวัด บางแห่งก็มีแต่เฉพาะในกรุงเทพฯ บางแห่งมีจำนวนข้าราชการมาก บางแห่งก็มีน้อย บางแห่งคุณสมบัติและความรู้ของข้าราชการไม่แตกต่างกันมาก บางแห่งก็แตกต่างกันมาก บางแห่งมีตำแหน่งที่หน้าที่ความรับผิดชอบแตกต่างกันมากเงื่อนไขที่กำหนดไว้ต้องการคุณสมบัติและความรู้แตกต่างกัน บางแห่งก็น้อย ความประพฤติ ความรู้ ความสามารถของข้าราชการที่เข้าสอบ บางแห่งผู้บังคับบัญชาก็สามารถรู้ได้ใกล้เคียงกับความ

เป็นจริงมากเพราะมีการประเมินผล ติดตามความเคลื่อนไหวและเก็บไว้เป็นหลักฐาน ที่จะประกอบการพิจารณาได้อย่างถูกต้องเหมาะสมแต่บางแห่งก็ไม่ได้ทำไว้ เป็นต้น

ตอบสมาชิกจังหวัดพระนคร

ถาม ข้าราชการพลเรือนชั้นจัตวา ๑,๑๐๐ บาท ตำแหน่งเสมียนพนักงาน กระทำผิดวินัย ผู้บังคับบัญชาลงโทษโดยสั่งตัดเงินเดือน ๆ ละ ๑๐๐ บาท จะใช้ได้หรือไม่

ตอบ เรื่องการลงโทษตัดเงินเดือนนี้ มาตรา ๙๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ ให้อำนาจผู้บังคับบัญชาลงโทษได้ไม่เกินอัตราในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติดังกล่าวซึ่งมีบัญชีหมายเลข ๔ กำหนดผู้บังคับบัญชาดำแหน่งเป็นผู้มีอำนาจลงโทษตัดเงินเดือนผู้กระทำผิดวินัยตำแหน่งใด โดยกำหนดเวลาเดือนและส่วนเงินเดือนที่จะตัดไว้เป็นเปอร์เซ็นต์ สำหรับผู้กระทำผิดวินัยตำแหน่งเสมียนพนักงานหรือเทียบเท่า นั้น ไม่ว่าผู้สั่งลงโทษจะเป็นผู้บังคับบัญชาดำแหน่งใดตามบัญชีดังกล่าว กำหนดส่วนเงินเดือนไว้ ๑๐ % (ส่วนเวลาเดือนกำหนดแตกต่างกันตามตำแหน่งผู้บังคับบัญชา) รวมความว่า ผู้บังคับบัญชาไม่ว่าตำแหน่งใดจะลงโทษตัดเงินเดือนเสมียนพนักงานได้เพียงไม่เกิน ๑๐ % แต่กฎหมายก็ไม่มีบทบังคับไว้ว่าคำสั่งลงโทษตัดเงินเดือนจะต้องสั่งตัดเป็นเปอร์เซ็นต์ ฉะนั้นในเมื่อเสมียนพนักงานผู้นั้นเงินเดือน ๑,๑๐๐ บาท สั่งตัดเงินเดือน ๆ ละ ๑๐๐ บาท คิดเป็นเปอร์เซ็นต์ ได้เท่ากับ $\frac{๑๐๐}{๑,๑๐๐}$ เท่านั้น ไม่เกิน ๑๐ % ตามอัตราในในบัญชีหมายเลข ๔ ท้ายพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ คำสั่งลงโทษตัดเงินเดือนนั้น จึงน่าจะมีผลใช้บังคับได้ แต่ทั้งนี้กำหนดเวลาที่ให้ตัดต้องไม่เกินอัตรา และผู้สั่งต้องเป็นผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจตามที่ระบุไว้ในบัญชีดังกล่าวด้วย อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติเมื่อกฎหมายกล่าวถึงอัตราการตัดเงินเดือนเป็นเปอร์เซ็นต์ ก็ควรสั่งตัดเป็นเปอร์เซ็นต์ให้สอดคล้องกันจะเหมาะสมกว่า

ปัญหาเกี่ยวกับงานคลัง

ผู้ตอบ จาก กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง :

ว.เจียร	ไม้เรียง	รองอธิบดี	เฉลิมชัย	วสันต์	นิติกรพิเศษ
สนิท	เกษะศิริ	เลขาธิการกรม	ประภัสร์	พุทธรังษี	หัวหน้าแผนกการเจ้าหน้าที่
		วิรัตน์ สุวรรณศักดิ์	นิติกรโท	กองบำเหน็จบำนาญ	

ตอนสมาชิกเลขที่ ๕๐

ถาม ตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง พ.ศ. ๒๕๐๕ ข้อ ๔๗ การจ่ายเงินรายได้อัตโนมัติตามลักษณะ ไม่อาจเรียกใบเสร็จรับเงินจากผู้รับ ก็ให้ผู้จ่ายเงินทำใบรับรองการจ่ายเงินได้ หมายความว่า มีลักษณะอย่างไร ค่าโดยสารรถยนต์ประจำทาง (มิใช่รถยนต์นั่งรับจ้าง) ไปราชการระหว่าง สกลนคร—กรุงเทพฯ เทียบละ ๖๕ บาท หรือสกลนคร—ขอนแก่น เทียบละ ๒๕ บาท หรือสกลนคร—อุดรธานี เทียบละ ๑๕ บาท หรือสกลนคร—อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร เทียบละ ๔ บาท ใบสำคัญจะต้องใช้กากตัวโดยสาร เหมือนกับค่าโดยสารรถไฟหรือเครื่องบิน บตท. หรือจะใช้ใบรับรองแทนใบเสร็จรับเงิน บางแผนกใช้ใบรับรองเบิกจ่ายมาตลอดก็ไม่เคยถูกหักหัก แต่บางแผนกเจ้าหน้าที่ยืนยันให้ใช้กากตัวโดยสารเป็นใบสำคัญ ปฏิบัติอย่างใดจึงจะถูกตามความหมายในข้อ ๔๗ แห่งระเบียบดังกล่าว

ตอบ ตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลังข้อ ๔๗ วรรค ๑ มีเจตนารมณ์ว่า การจ่ายเงินในกรณีที่ไม้อาจเรียกใบเสร็จรับเงินได้ แม้จะยอมให้ผู้จ่ายทำใบรับรองการจ่ายเงินได้ก็ตาม ผู้จ่ายเงินก็ควรถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องขอร้องให้ผู้รับเงินออกใบเสร็จให้ ถ้าผู้รับเงินไม่สามารถออกให้ได้ ผู้จ่ายจะต้องบันทึกขแจ้งเหตุผลไว้

กรณีรถยนต์ประจำทาง ต้องมีการออกตั๋วค่าโดยสารเสมอไป ตั๋วโดยสารจึงถือเป็นหลักฐานการชำระเงิน ฉะนั้น จึงต้องใช้กากั่วเป็นใบสำคัญคู่จ่ายในการเบิกเงิน

ตอบสมาชิกเลขที่ ๑๖๐

ถาม สมรับราชการสังกัดกรมการแพทย์ ได้รับการบรรจุเข้ารับราชการครั้งแรก ในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์ตรีประจำโรงพยาบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดอุบลฯ ต่อมาผมได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเดียวกันนี้ ในโรงพยาบาลอีกแห่งหนึ่งที่จังหวัดสมุทรปราการ โรงพยาบาลนั้นตรงต่อส่วนกลางตัวผมเองมีภูมิลำเนาเดิมอยู่จังหวัดนครสวรรค์ ได้เข้ามาศึกษาเล่าเรียนในจังหวัดพระนคร โดยอาศัยอยู่กับญาติจนจบการศึกษา แม้ผมจะมีบ้านญาติที่พอพักพิงได้ แต่บ้านญาติก็ไม่เหมาะสำหรับคนที่มีการครอบครัว จะนำครอบครัวเข้าไปพำนักร่วมด้วย ดังนั้น ผมจึงมิได้กลับเข้าไปอยู่บ้านญาติอีก

ปัจจุบัน ผมและครอบครัวอาศัยอยู่ในบ้านพักของทางราชการ ซึ่งอยู่ภายในบริเวณโรงพยาบาล ทั้งนี้โดยได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชา ต่อมาเมื่อผู้ทักท้วงว่าผมไม่มีสิทธิที่จะอยู่ในบ้านพักนั้น โดยให้เหตุผลว่า โรงพยาบาลนั้นตรงกับส่วนกลาง คำทักท้วงอย่างนี้ไม่เป็นทางการคงกล่าว ทำให้ผมอาศัยอยู่ในบ้านพักอย่างตะบิดตะขวงใจและขังใจ จึงเรียนปรึกษามาเพื่อขอความกระจ่างในเรื่องนี้ผ่านมาทางท่าน

ตอบ เมื่อผู้บังคับบัญชาของท่าน ได้อนุญาต ให้ท่านเข้าอยู่ในบ้านพักของทางราชการแล้ว ท่านก็มีสิทธิที่จะพักได้

ตอบสมาชิกธนบุรี

ถาม (๑) ข้าราชการสามัญ ถ้าไปเรียนต่อในมหาวิทยาลัยมีสิทธิจะเบิกค่าเล่าเรียนและค่าอุปกรณ์การเรียนอื่น ๆ หรือไม่ ถ้าไม่ได้เพราะเหตุใด

ตอบ ไม่มีระเบียบให้เบิกจ่ายได้ครับ

ถาม (๒) ถ้าหน่วยราชการหนึ่งส่งข้าราชการไปเรียนต่อภายในประเทศ เมื่อข้าราชการผู้นั้นกลับมา มีสิทธิที่จะโอนไปอยู่หน่วยราชการอื่นที่สังกัดกระทรวงเดียวกันหรือไม่ เพราะเหตุใด

ตอบ การที่ทางราชการส่งข้าราชการไปเรียนต่อเป็นความประสงค์และความต้องการของทางราชการส่วนนั้นโดยตรง ฉะนั้น ในหลักการ เมื่อเรียนจบแล้ว ก็น่าจะจ้ต้องรับราชการที่ส่วนราชการนั้นต่อไป การโอนไปรับราชการที่อื่นจึงน่าจะขัดกับเจตนารมณ์ดังกล่าว

ตอบสมาชิกเลขที่ ๕๑๙

ถาม นาย ก. เป็นข้าราชการสังกัดกรม ข. ได้รับการบรรจุครั้งแรกให้ทดลองปฏิบัติราชการที่อำเภอ ค. ตามคำสั่งกรม ข. เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๑๔ และในวันเดียวกันนั้น กรม ข. ก็ได้มีคำสั่งย้ายนาย ก. ไปทดลองปฏิบัติราชการที่อำเภอ ง. โดยที่นาย ก. ไม่ได้เดินทางไปรายงานตัวเพื่อปฏิบัติราชการที่อำเภอ ง. เลยทีเดียว ครั้นแล้ว นาย ก. ได้ยื่นคำร้องขอเบิกค่าเช่าบ้านที่อำเภอ ง. โดยอ้างคำสั่งบรรจุครั้งแรกที่อำเภอ ค. แต่เจ้าหน้าที่ขัดข้องไม่ให้เบิก อ้างว่าขัดกับระเบียบ ดังนั้น นาย ก. จะ

เป็นผู้ มีสิทธิเบิกเงินค่าเช่าบ้านที่อำเภอ จ. หรือไม่ ถ้าไม่ได้ขุดกับระเบียบอย่างไร
กรุณาให้เหตุผลประกอบตอบลงในวารสารราชการเพื่อทราบแนวทางปฏิบัติต่อไป

ตอบ ข้าราชการพลเรือนวิสามัญชั่วคราวทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการตามนัยมาตรา ๕๒
แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ ไม่มีสิทธิได้รับค่า
เช่าบ้านตามนัยพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยระเบียบค่าเช่าบ้านข้าราชการ มาตรา ๕
(๖) ครับ

คุณพิชัย ภูริพงศ์

ถาม เติมสมัครราชการอยู่ในส่วนกลาง ต่อมากกรมได้มีคำสั่งแต่งตั้งให้มาดำรงตำแหน่งที่
กิ่งอำเภอตามหัวจดหมายนี้ ซึ่งเป็นท้องที่กันดารตามประกาศกระทรวงการคลัง แต่
อัตราเงินเดือนยังคงจ่ายทางกรม กระทรวงการคลังถือว่าเป็นการไปปฏิบัติราชการ
ในท้องที่กันดารเป็นการชั่วคราวมิใช่เป็นการประจำ จึงไม่มีสิทธิได้รับเบี้ยกันดาร
ตามระเบียบเบี้ยกันดาร พ.ศ. ๒๕๐๖ เพราะไม่ได้รับเงินเดือนตามอัตราที่กำหนด
ไว้สำหรับตำแหน่งหน้าที่ราชการประจำ ณ ท้องที่กันดาร หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ ยัง
ไม่ได้โอนอัตราเงินเดือนไปตั้งจ่ายตามตัวที่สังกัดใหม่นั้นเอง สมควรใจว่า

(๑) การตีความตามระเบียบเบี้ยกันดารของกระทรวงการคลัง ขาดเหตุผล
ไม่คำนึงถึงสภาพความเป็นจริงในการดำรงชีพของข้าราชการในท้องที่กันดาร เพราะ
เพิ่งเล็งแต่อัตราเงินเดือนเป็นหลัก (คงจะเพื่อความสะดวกในการเบิกจ่ายของ
เจ้าหน้าที่) ถ้าไม่โอนอัตราเงินเดือนไปตั้งจ่ายทางตำแหน่งใหม่ ไม่ถือว่าปฏิบัติ
ราชการประจำ ดีหลุมเองง่าย ๆ ว่าเป็นการปฏิบัติราชการชั่วคราว ทั้ง ๆ ที่ตัว
ข้าราชการต้องไปปฏิบัติราชการจริง ๆ ผจญกับโรคภัย ไข้เจ็บ และการคมนาคมไม่
สะดวกจริง ๆ ซึ่งยังไม่แน่ว่าจะต้องอยู่ต่อไปอีกกี่ปีก็เดือน โดยยังไม่มีคำสั่งย้าย การ
ตีความเช่นว่านี้จึงไม่เป็นธรรมต่อข้าราชการเป็นอย่างยิ่ง เป็นการวิตรอนขวัญ

(morale) และกำลังใจ ก่อให้เกิดความท้อแท้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ท้องที่ที่ผสม
ประจำอยู่เป็นท้องที่ที่ประกาศกฎอัยการศึก มีผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ก่อวณ
บ่อนทำลายอยู่ แม้ปฏิบัติราชการชั่วคราว ก็ไม่น่าจะคัดสิทธิการเบิกเบิกกันการ
ควรจะให้ยื่นขอรับเบิกกันการไปทางสังกัดที่อัตราเงินเดือนตั้งจ่ายอยู่ได้

๒. หากกระทรวงการคลังยังคงยืนยันกรณอย่างคือรณตามประสาของอนารยะ-
ชนผู้ไม่ยอมรับฟังเหตุผลว่า การตีความดังกล่าวเป็นธรรมคณแล้ว ก็เห็นจะต้อง
เหมาเอาว่า การพิจารณาแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการในปัจจุบันก็ปราศจากหลักการ
และเหตุผล เพราะไม่คำนึงถึงสวัสดิการของข้าราชการที่ถูกย้าย ไหนจะไม่ได้รับ
เงินเดือนตรงตามกำหนด ไหนจะถูกงดเบิกกันการ แล้วข้าราชการผู้น้อยจะมีปัญญา
เอาเงินสำรองที่ ไหนมาทครองจ่ายยังชีพอยู่ได้หวัคไหว เนื่องจากรับราชการเป็นอาชีพ
หลักแต่เพียงอย่างเดียว มีเงินเดือนเป็นรายได้หลักอยู่อย่างเดียว แม้คณกับด้วยสามัญ
สำนึกของเท็กจบชั้นประถมต้น ก็พอจะรู้ ๆ กันอยู่ว่า ท้องที่ซึ่งทางไกลยังกันการ
ข้าวของต่าง ๆ ก็ย่อมจะมีราคาแพงเป็นเงาตามตัว เพียงสิทธิเล็ก ๆ น้อย ๆ เท่านั้น
ราชการเรายังเกยงจนตรอนได้ สำนะหาอะไรกันจะไปหวังสวัสดิการอื่น ๆ ที่
ชาหอมกันไว้

ตามที่ผมเรียนมานั้ พอจะมีทางพิจารณาแก้ไขได้อย่างใดบ้างหรือไม่
กรุณาคอบขั้แจ้งในวารสารข้าราชการด้วย

ตอบ

ระเบียบเบะกันการ พ.ศ. ๒๕๐๖ ขั้ ๕ กำหนดว่า “ข้าราชการและลูกจ้างประจำ
ซึ่งปฏิบัติราชการประจำในท้องที่กันการ มีสิทธิได้รับเบะกันการ.....” จะเห็นได้
ว่าระเบียบใช้คำว่า “ปฏิบัติราชการประจำ” ผู้คอบปัญหานั้เห็นด้วยกับท่านที่ว่า
ผู้ที่ได้ปฏิบัติราชการประจำจริง ๆ แม้อัตราเงินเดือนจะมีไค้อยู่ในเขตท้องที่กันการ
ก็ควรจะมืสิทธิได้รับเบะกันการ เพราะเจตนารมณั้ของระเบียบนั้เป็นการช่วยเหลือ
บำรุงขวัญแก่ข้าราชการที่ต้องไปประจำอยู่ในท้องที่คณกล่าวแล้ว

อย่างไรก็ตาม กระทรวงการคลังได้อธิบายว่า ข้าราชการหรือลูกจ้างประจำ
ที่จะมีสิทธิเบิกเบี้ยกนการได้ จะต้องเป็นผู้ที่ปฏิบัติราชการประจำและมีอัตราเงิน
เดือนอยู่ในเขตท้องที่กนการด้วย ฉะนั้น ทางแก้อาจจะทำได้โดยโอนอัตราเงิน
เดือนไปในเขตท้องที่กนการที่ข้าราชการได้ปฏิบัติราชการประจำอยู่ ซึ่งก็น่าจะ
แก้ไขได้ เพราะเป็นการแก้ไขข้อขัดข้องในทางปฏิบัติของส่วนราชการของข้าราชการ
ผู้นั้นเอง

เข็บบกแข็งรวมเล่ม

วารสารข้าราชการ ปี ๒๕๑๓ และปีก่อน ๆ

ค่าเข็บบก ๑๕.๐๐ บาท

ค่าส่งกลับทางไปรษณีย์ ๗.๐๐ บาท

ส่งเข็บบกที่บริการสวัสดิการ ก.พ.

สำนักงาน ก.พ. ถนนพิษณุโลก กรุงเทพฯ ๑

ส่งเงินในนามผู้จัดการสวัสดิการ ก.พ.

กฎหมายและระเบียบใหม่

มีกฎหมายและระเบียบใหม่ที่น่าสนใจประกาศใช้ดังนี้

๑. กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๖๖๐ (พ.ศ. ๒๕๑๔) ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเศรษฐกิจ
๒. กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๖๖๑ (พ.ศ. ๒๕๑๔) ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท
๓. กฎ ก.พ. ฉบับที่ ๖๖๒ (พ.ศ. ๒๕๑๔) ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในกรมประมง
๔. พระราชกฤษฎีกา กำหนดคุณสมบัติ ทัศนความรู้ และวิธีสอบคัดเลือก เพื่อบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการในกรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย สำหรับส่วนราชการที่มีเหตุพิเศษ
๕. พระราชกฤษฎีกา แบ่งท้องที่ของกรมทรัพยากรธรณี กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติออกเป็นเขต พ.ศ. ๒๕๑๔
๖. วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ข้าราชการพลเรือนชั้นพิเศษพ้นจากราชการเพราะครบเกษียณอายุ

กฎ ก.พ.

ฉบับที่ ๖๖๐ (พ.ศ. ๒๔๑๔)

ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗

ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในสำนักงานปลัดกระทรวง

กระทรวงเศรษฐกิจ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๔) และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ ก.พ. ออกกฎ ก.พ. ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎ ก.พ. นี้ ให้ใช้บังคับแก่สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเศรษฐกิจ

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๖๑๕ (พ.ศ. ๒๔๑๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗

ข้อ ๓ ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นให้กำหนดเทียบกับตำแหน่งข้าราชการพลเรือน และให้กำหนดตำแหน่งซึ่งเป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชาส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

<u>ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น</u>	<u>เทียบกับตำแหน่ง</u>	<u>เป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชา</u>
ผู้ประเมินราคาประกันภัยชีวิต	เสมียนพนักงาน	
ผู้ช่วยเหลืองาน (ฝ่ายการพาณิชย์)	ประจำแผนก	
ผู้ตรวจสอบกิจการประกันภัยชีวิต	"	
ผู้ประเมินราคาประกันภัยชีวิต	"	
ผู้ตรวจสอบอัตราเบี้ยประกันภัยชีวิต	"	
ผู้ช่วยเหลืองานราชการจังหวัด	"	
เลขานุการคดี (ฝ่ายการพาณิชย์)	หัวหน้าแผนก	
เลขานุการไฟ (ฝ่ายการพาณิชย์)	"	
ผู้ตรวจสอบกิจการประกันภัยไฟ	"	
ผู้ประเมินราคาประกันภัยไฟ	"	

ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น	เทียบกับตำแหน่ง	เป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชา
เลขาธิการจังหวัดโท	หัวหน้าแผนก	ที่ทำการเลขาธิการจังหวัดในฐานะหัวหน้าแผนก
ผู้ตรวจสอบกิจการประกันภัยเอก	หัวหน้ากอง	
ผู้ตรวจการเลขาธิการ	„	ที่ทำการเลขาธิการจังหวัด
เลขาธิการจังหวัดเอก	„	ในฐานะหัวหน้ากอง
เจ้าหลวงพาณิชย์	„	สำนักงานพาณิชย์ในต่างประเทศ
		ในฐานะหัวหน้ากอง
ผู้ช่วยทูตการพาณิชย์	„	
เจ้าหลวงพาณิชย์ (ชั้นพิเศษ)	ผู้อำนวยการกอง	สำนักงานพาณิชย์ในต่างประเทศ
		ในฐานะผู้อำนวยการกอง
ที่ปรึกษาการพาณิชย์ (ชั้น ๒)	รองอธิบดี	
ที่ปรึกษาการพาณิชย์ (ชั้น ๑)	อธิบดี	

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๐๔

(ลงชื่อ) จอมพล ถ. กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี ประธาน ก.พ.

หมายเหตุ กฎนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๘ ตอนที่ ๘๐ วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๐๔

กฎ ก.พ.

ฉบับที่ ๖๖๑ (พ.ศ. ๒๕๑๔)

ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗
ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๗) และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ ก.พ. ออกกฎ ก.พ. ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎ ก.พ. นี้ให้ใช้บังคับแก่สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท สำนักงานรัฐมนตรี

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๕๕๕ (พ.ศ. ๒๕๑๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗

ข้อ ๓ ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นให้กำหนดเทียบกับตำแหน่งข้าราชการพลเรือน และให้กำหนดตำแหน่งซึ่งเป็นตำแหน่งบังคับบัญชาส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

<u>ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น</u>	<u>เทียบกับตำแหน่ง</u>	<u>เป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชา</u>
พนักงานประเมินผลโท	หัวหน้าแผนก	
พนักงานประเมินผลเอก	หัวหน้ากอง	
ผู้อำนวยการศูนย์เร่งรัดพัฒนาชนบท	ผู้อำนวยการกอง	ศูนย์เร่งรัดพัฒนาชนบท ในฐานะผู้อำนวยการกอง

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๑๔

(ลงชื่อ) จอมพล ถนอม กิตติขจร
นายกรัฐมนตรี ประธาน ก.พ.

กฎ ก.พ.

ฉบับที่ ๖๖๒ (พ.ศ. ๒๕๑๔)

ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗
ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในกรมประมง

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๔) และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ ก.พ. ออกกฎ ก.พ. ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. กฎ ก.พ. นี้ให้ใช้บังคับแก่กรมประมง กระทรวงเกษตร

ข้อ ๒. ให้ยกเลิกกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๕๗๐ (พ.ศ. ๒๕๑๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗

ข้อ ๓. ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นให้กำหนดเทียบกับตำแหน่งข้าราชการพลเรือน และให้กำหนดตำแหน่งซึ่งเป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชาส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

<u>ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น</u>	<u>เทียบกับตำแหน่ง</u>	<u>เป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชา</u>
ช่างสำรวจสัตว์	เสมียนพนักงาน	
พนักงานประมงจักษุ	„	
ประมงอำเภอจักษุ	„	ส่วนราชการประมงอำเภอ
ช่างสำรวจสัตว์		ในฐานะหัวหน้าส่วนราชการ ที่ต่ำกว่าหัวหน้าแผนก
พนักงานประมงศรี	ประจำแผนก	
นักวิชาประมงศรี	„	
ประมงอำเภอศรี	„	ส่วนราชการประมงอำเภอ
		ในฐานะหัวหน้าส่วนราชการ ที่ต่ำกว่าหัวหน้าแผนก
พนักงานประมงโท	หัวหน้าแผนก	
นักวิชาประมงโท	„	
คั่นกลเรือ	„	
คั่นเรือ	„	
รองคั่นกลเรือ	„	
คั่นหนเรือ	„	
นายช่างกลเรือ	„	

๑๖ กฎหมายและระเบียบใหม่

<u>ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น</u>	<u>เทียบกับตำแหน่ง</u>	<u>เป็นตำแหน่งบังคับบัญชา</u>
นายเรือ	หัวหน้าแผนก	เรือสำรวจประมงทะเล หรือเรือตรวจประมง ในฐานะหัวหน้าแผนก
หัวหน้าสถานีประมงโท	„	สถานีประมงในฐานะ หัวหน้าแผนก
ประมงจังหวัดโท	„	ส่วนราชการประมงจังหวัด ในฐานะหัวหน้าแผนก
พนักงานประมงเอก	หัวหน้ากอง	
นักวิชาประมงเอก	„	
หัวหน้าสถานีประมงเอก	„	สถานีประมงในฐานะ หัวหน้ากอง
ประมงจังหวัดเอก	„	ส่วนราชการประมงจังหวัด ในฐานะหัวหน้ากอง
นักประมงพิเศษ	ผู้อำนวยการกอง	

ให้ไว้ ณ วันที่ ๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๔
(ลงชื่อ) จอมพล ถนอม กิตติขจร
นายกรัฐมนตรี ประธาน ก.พ.

หมายเหตุ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๘ ตอนที่ ๘๘ วันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๑๔

พระราชกฤษฎีกา

กำหนดคุณสมบัติ พื้นความรู้ และวิธีสอบคัดเลือก
เพื่อบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการในกรมที่ดิน
กระทรวงมหาดไทย สำหรับส่วนราชการที่มีเหตุพิเศษ

พ.ศ. ๒๕๑๔

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๑๔

เป็นปีที่ ๒๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรกำหนดคุณสมบัติ พื้นความรู้ และวิธีสอบคัดเลือก เพื่อบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการในกรมที่ดินกระทรวงมหาดไทย สำหรับส่วนราชการที่มีเหตุพิเศษ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๑ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกาเรียกว่า “พระราชกฤษฎีกากำหนดคุณสมบัติพื้นความรู้ และวิธีสอบคัดเลือก เพื่อบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการในกรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย สำหรับส่วนราชการที่มีเหตุพิเศษ พ.ศ. ๒๕๑๔”

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ตำแหน่งราชการในกรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย ในส่วนราชการที่มีเหตุพิเศษตามพระราชกฤษฎีกานี้มีดังนี้คือ

(๑) เจ้าพนักงานที่ดินผู้ช่วยตรี

(๒) พนักงานที่ดินอำเภอตรี

มาตรา ๔ ผู้สอบคัดเลือกเพื่อดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๓ ต้องเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ สังกัดกรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย และเป็นผู้ซึ่งผู้บังคับบัญชาตำแหน่งตั้งแต่หัวหน้ากองหรือเทียบเท่าขึ้นไปรับรองเป็นหนังสือว่า มีความรู้ ความสามารถ ความขยันหมั่นเพียร ความซื่อสัตย์สุจริต ความประพฤติดี และมีร่างกายแข็งแรงเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่และต้องรับราชการในกรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทยติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีในขณะสมัครสอบคัดเลือก

๑๔ กฎหมายและระเบียบใหม่

ภายในกำหนดเวลาห้าปีตามวรรคหนึ่ง ผู้สอบคัดเลือกต้องรับราชการหรือเคยรับราชการในสำนักงานที่คืนจังหวัด สำนักงานที่คืนสาขา หรือทำการที่คืนอำเภอมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี หรือต้องดำรงหรือเคยดำรงตำแหน่ง พนักงานที่คืนอำเภอมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี

มาตรา ๕ การสอบคัดเลือกให้ อ.ก.พ. กรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย เป็นผู้ดำเนินการตามหลักสูตรและวิธีการที่ อ.ก.พ. กรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย กำหนดโดยอนุมัติ ก.พ.

มาตรา ๖ การบรรจุผู้สอบคัดเลือกได้ให้บรรจุไม่สูงกว่าชั้นตรี อันดับ ๑ ขั้นต่ำ แต่ถ้าผู้นั้นได้รับเงินเดือนสูงกว่าชั้นตรี อันดับ ๑ ขั้นต่ำ ก็ให้ได้รับเงินเดือนในอันดับและขั้นที่เท่ากับอัตราเงินเดือนที่ได้รับอยู่

มาตรา ๗ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ถนอม กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ เนื่องจากตำแหน่งเจ้าพนักงานที่ดินผู้ช่วยตรี และพนักงานที่ดินอำเภอตรีเป็นตำแหน่งที่มีหน้าที่เสมอ โดยผู้ดำรงตำแหน่งต้องเป็นเจ้าหน้าที่ที่สามารถดำเนินการก่อตั้งทรัพย์สินที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อื่นตลอดจนการสอบสวนกรณีพิพาทเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวจึงต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติหรือเป็นผู้ที่มีความรู้อย่างกว้างขวางในหลักกฎหมายต่าง ๆ และหลักวิชาการเกี่ยวกับที่ดิน จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้

หมายเหตุ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๘๘ ตอนที่ ๘๒ เล่มที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๐๔

พระราชกฤษฎีกา
แบ่งท้องที่ของกรมทรัพยากรธรณี
กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ ออกเป็นเขต
พ.ศ. ๒๕๑๔

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๔
เป็นปีที่ ๒๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรแบ่งท้องที่ของกรมทรัพยากรธรณี กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติออกเป็นเขต อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมาตรา ๒๓ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๑๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๖ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาแบ่ง ท้อง ที่ของกรมทรัพยากรธรณี กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติออกเป็นเขต พ.ศ. ๒๕๑๔”

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้แบ่งท้องที่ของกรมทรัพยากรธรณี กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติออกเป็นเขต ดังนี้

๑. สำนักงานทรัพยากรธรณีเขต ๑ ตั้งอยู่ ณ จังหวัดสงขลา และมีเขตภายในท้องที่ ๑๐ จังหวัด คือ จังหวัดสงขลา จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดพิจิตร จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดกระบี่ และจังหวัดสตูล

๒. สำนักงานทรัพยากรธรณีเขต ๒ ตั้งอยู่ ณ จังหวัดภูเก็ต และมีเขตภายในท้องที่ ๔ จังหวัด คือ จังหวัดภูเก็ต จังหวัดพังงา จังหวัดระนองและจังหวัดชุมพร

๓. สำนักงานทรัพยากรธรณีเขต ๓ ตั้งอยู่ ณ จังหวัดเชียงใหม่ และมีเขตภายในท้องที่ ๑๖ จังหวัด คือ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำพูน จังหวัดลำปาง จังหวัดเชียงราย จังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดแพร่ จังหวัดน่าน

๔๑ กฎหมายและระเบียบใหม่

จังหวัดตาก จังหวัดสุโขทัย จังหวัดพิจิตร จังหวัดเพชรบูรณ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ จังหวัดนครสวรรค์
จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดอุทัยธานี และจังหวัดพิจิตร

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ถนอม กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ เนื่องจากในขณะนี้ผู้ประกอบการทำเหมืองแร่มีความต้องการความช่วยเหลือทางวิชาการจากทางราชการอยู่มาก เห็นควรกำหนดให้มีเขตรักษาการณ์ เพื่อปฏิบัติงานส่งเสริมทางวิชาการในเขตพื้นที่ที่มีเหมืองแร่ตั้งอยู่เป็นกลุ่มก้อน อันจะเป็นการส่งเสริมอุตสาหกรรมเหมืองแร่ จึงสมควรตราพระราชกฤษฎีกานี้ขึ้น

หมายเหตุ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๘ ตอนที่ ๘๒ วันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๑๔

ที่ ๘๖. ๐๔๐๓๑ ๖. ๕๓

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๑ สิงหาคม ๒๕๑๔

เรื่อง วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ข้าราชการพลเรือนชั้นพิเศษพ้นจากราชการเพราะครบเกษียณอายุ
เรียน (เวียนกระทรวงทบวงกรม)

เดิมวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ข้าราชการพลเรือนชั้นพิเศษพ้นจากราชการ เพราะครบเกษียณอายุ ที่กระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ได้ถือปฏิบัติมา เมื่อกระทรวงทบวงกรมใด มีข้าราชการพลเรือนชั้นพิเศษครบเกษียณอายุ กระทรวงทบวงกรมนั้น ๆ จะต้องออกคำสั่งให้ข้าราชการผู้นั้นออกจากราชการและเสนอมาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ กับขอให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงทราบด้วย เมื่อความทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทแล้ว ก็จะส่งแจ้งความมาเพื่อลงประกาศราชกิจจานุเบกษาต่อไป ซึ่งกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ก็ได้ถือปฏิบัติกันตลอดมา

บัดนี้ กระทรวงการคลังได้ส่งประกาศกระทรวงการคลังให้ข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นพิเศษในสังกัดกระทรวงการคลัง รวม ๑ คน ซึ่งครบเกษียณอายุในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๑๔ และจะต้องพ้นจากราชการตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๔ เป็นต้นไป มาเพื่อประกาศราชกิจจานุเบกษา สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ที่กระทรวงการคลังส่งประกาศดังกล่าวมาประกาศนั้น เป็นทางปฏิบัติที่ผิดไปจากเดิม และโดยที่ทางปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ข้าราชการพ้นจากตำแหน่งโดยเกษียณอายุในขณะนี้ กระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ยังปฏิบัติแตกต่างกัน หากกระทรวงการคลังเห็นควรใช้ทางปฏิบัติตามที่เสนอมานี้ ก็ควรขอให้กระทรวงการคลังพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง เพื่อวางระเบียบในเรื่องนี้ขึ้นให้กระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ถือปฏิบัติในแนวเดียวกันต่อไป และได้แจ้งจากกระทรวงการคลังว่า ความมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๘๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๐๔ บัญญัติไว้ว่า “ข้าราชการซึ่งมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์แล้ว เป็นอันพ้นจากราชการเมื่อสิ้นปีงบประมาณที่อายุครบหกสิบปีบริบูรณ์นั้น เว้นแต่ในกรณีพิเศษซึ่งคณะรัฐมนตรีเห็นความจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่ราชการอย่างอื่น จะต่อเวลาราชการให้รับราชการต่อไปอีกคราวละหนึ่งปี จนถึงอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์ก็ได้ ความในมาตรานี้มิให้ใช้บังคับแก่ข้าราชการการเมือง” ความบทบัญญัติดังกล่าวย่อมเข้าใจได้ว่า ถ้าไม่มีการต่อเวลาราชการให้แล้ว ข้าราชการที่ครบเกษียณอายุ (นอกจากข้าราชการการเมือง) ย่อมพ้นจากราชการไปโดยผลของกฎหมายโดยไม่ต้องมีการออกคำสั่งใด ๆ ทั้งสิ้น ส่วนที่นำมาใช้วิธีออกคำสั่งให้ข้าราชการที่ครบเกษียณอายุพ้นจากราชการนั้นกระทรวงการคลังได้ทบทวนเรื่องแล้วเห็นว่า การออกคำสั่งเช่นนี้ไม่จำเป็น เพราะกรณีข้าราชการครบเกษียณอายุนี้ เป็นการออกโดยผลของกฎหมาย แม้จะไม่มีคำสั่งใด ๆ ก็ต้องพ้นจากราชการไปโดยผลของกฎหมายอยู่แล้ว ประกอบกับมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๑ บัญญัติไว้ว่า “การออกจากราชการของข้าราชการพลเรือนตำแหน่งปลัดกระทรวง รองปลัดกระทรวง ปลัดทบวง รองปลัดทบวง อธิบดี รองอธิบดี ผู้อำนวยการกอง หรือตำแหน่งที่เทียบเท่า เพราะลาหรือลาออกให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงทราบ แต่ถ้าเป็นการออกจากราชการเพราะไล่ ออก ปลดออก หรือให้ออก ต้องนำความกราบบังคมทูลให้ทรงทอดถอน” และตามทางปฏิบัติที่นำมาใช้ในการให้ออกเพราะครบเกษียณอายุก็ทำได้มีการนำความกราบบังคมทูลให้ทรงทอดถอนไม่ เพียงแต่กราบบังคม

๔๒ กฎหมายและระเบียบใหม่

เพื่อทรงทราบ ซึ่งก็มีใช้กรณีที่กฎหมายบัญญัติให้ต้องกระทำ เพราะมาตรา ๔๒ บัญญัติให้นำความกราบทูลเพื่อทรงทราบเฉพาะสองกรณีเท่านั้น คือกรณีข้าราชการตายกับลาออก ส่วนการออกจากราชการในกรณีครบเกษียณอายุเป็นการออกตามมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ดังนั้นการออกคำสั่งซึ่งที่เคยปฏิบัติมาคงจะประกาศเพียงให้มีเอกสารทางราชการเพื่อให้เป็นที่ทราบกันทั่วไปว่าข้าราชการผู้นั้นพ้นจากราชการแล้ว และเป็นหลักฐานประกอบการพิจารณาบำเหน็จบำนาญด้วย ข้อนี้เป็นประโยชน์ในทางปฏิบัติ แต่ก็มีวิธีการอย่างอื่นเพื่อให้ได้ความประสงค์อย่างเดียวกันโดยไม่ต้องใช้วิธีออกคำสั่งซึ่งแท้จริงไม่มีกฎหมายสนับสนุน คือใช้วิธีออกประกาศตั้งที่กระทรวงการคลังได้กระทำในปี และได้สั่งมาเพื่อขอให้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาต่อไป และว่า ส่วนจะสมควรวางระเบียบในเรื่องนี้เพื่อให้กระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกันหรือไม่ย่อมแล้วแต่สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะพิจารณา

สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเรื่องนี้อีกครั้งหนึ่งแล้ว เห็นชอบด้วยกับความเห็นของกระทรวงการคลัง ส่วนการที่จะให้ส่งประกาศมาประกาศราชกิจจานุเบกษานั้น สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเห็นว่าไม่มีความจำเป็นจะต้องประกาศ เพราะการพ้นจากราชการไม่ใช่เรื่องเกี่ยวกับสาธารณชนที่บุคคลทั่วไปจะต้องพึงรับรู้แต่ประการใด เพราะเป็นเรื่องภายในของแต่ละกระทรวงทบวงกรมเท่านั้น และโดยที่ขณะนั้นยังมีกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องนี้ไม่เหมือนกัน จึงเห็นควรวางหลักการให้กระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ได้ปฏิบัติให้เป็นแนวเดียวกันด้วย คือ ในกรณีข้าราชการพลเรือนชั้นพิเศษจะต้องพ้นจากราชการเพราะเกษียณอายุไม่ต้องออกคำสั่งและไม่ต้องเสนอมาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบเพื่อนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงทราบแต่ประการใด ควรให้กระทรวงทบวงกรมออกประกาศเป็นการภายในก็เป็นหลักฐานเพียงพอแล้ว และสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้นำเสนอฯพลฯ นายกรัฐมนตรี พิจารณาเห็นชอบด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

ลงชื่อ

คุสิต บุญธรรม

(นายคุสิต บุญธรรม)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรีฝ่ายการเมือง ทำการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สรุปเหตุการณ์ทั่วโลก

โดย ชาลี เอี่ยมกระสินธุ์

เอเชีย

เขมร.....รัฐสภาหรือสมัชชาแห่งชาติของเขมรได้สัณสภาพไปแล้ว ทั้งนี้เมื่อรัฐบาล
เขมรได้ประกาศปฏิรูปรัฐสภาให้แปรสภาพไปเป็นสภาร่างรัฐธรรมนูญ ทั้ง
สมาชิกสภาสูง และสภาผู้แทนราษฎรของเขมรเปลี่ยนฐานะเป็นสมาชิกสภา
ร่างรัฐธรรมนูญมีอำนาจเพียงร่าง รัฐธรรมนูญของสาธารณรัฐเขมรฉบับใหม่
เพื่อนำออกใช้แทนฉบับเดิมซึ่งจ้คร่างมา ตั้งแต่สมัยเจ้าสีหนุครองอำนาจอยู่
นายเจองเอง ประธานาธิบดีเขมรปฏิเสธที่จะย้คระยะเวลาอยู่ในตำแหน่งของ
สมาชิกรัฐสภาเขมรต่อไปอีก 1 ปี เป็นอันว่านับแต่เที่ยงคืนวันที่ ๑๗
ตุลาคม ๒๕๑๔ เป็นต้นมา สมาชิกัฐสภาเขมรหมดอำนาจที่จะควบคุม
แนะแนวทางการบริหารงานของรัฐบาลเขมร จากนั้นรัฐบาลเขมรจะปกครอง
โดยใช้กฤษฎีกา อำนาจในการบริหารจะตกอยู่ในกำมือของจอมพลลอน
นอล นายกรัฐมนตรีเขมร กับ พลโทสีริมาตะ รองนายกรัฐมนตรีเขมรแต่
เพียงสองคนเท่านั้น

เวียดนามใต้.....ประธานาธิบดีเจียนวันเทียวแห่งเวียดนามใต้ ได้รับเลือกตั้ง ให้ดำรงตำแหน่ง
ประธานาธิบดีเป็นวาระที่ ๒ มีกำหนดอยู่ในตำแหน่ง ๔ ปี ภายหลังที่
ประธานาธิบดีได้รับชัยชนะอย่างท่วมท้นในการออกเสียงเลือกตั้ง เมื่อ ๓
ตุลาคม ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ได้ลงคะแนนเสียงให้ประธานา
ธิบดีเจียนวันเทียวร้อยละ ๙๑.๕๑ ผลการเลือกตั้งแสดงว่ามีบัตรที่เป็นโมฆะ
ร้อยละ ๕.๕

อินเดีย.....จอมพลตีโต ประธานาธิบดีของยูโกสลาเวีย ประเทศคอมมิวนิสต์นอกกลุ่ม
โซเวียตทางยุโรปไปถึงกรุงนิวเดลีเมื่อ ๑๖ ตุลาคม เพื่อเยี่ยมเยียนและหารือ
กับนางอินทรา คานธี นายกรัฐมนตรีอินเดียในเรื่องปัญหาปากีสถานตะวันออก เรื่องการจัดทำสนธิสัญญามิตรภาพ ความร่วมมือระหว่างอินเดียกับ
โซเวียตเมื่อเร็ว ๆ นี้ และปัญหาเรื่องอื่นๆ ซึ่งอยู่ในความสนใจร่วมกัน

ตุรกี.....นายนิฮัต เอร์ม นายกรัฐมนตรีตุรกีแถลงเมื่อ ๔ ตุลาคมว่า เขามิได้ตั้งใจ
ที่จะลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ในระหว่างที่รัฐบาลตุรกีชุดปัจจุบัน
กำลังเผชิญวิกฤติอยู่ในเวลานี้ นายเอร์มแถลงภายหลังที่รัฐมนตรีตุรกีขอลา
ออกจากตำแหน่งถึง ๕ คน ข่าวก่อนหน้านี้ว่า วิกฤติการณ์ทางการเมืองเช่นกล่าว
เป็นผลสืบเนื่องจากการที่พรรคยุติธรรม ซึ่งเป็นพรรคการเมืองใหญ่ที่สุดใน
รัฐสภาตุรกีสั่งให้สมาชิกของพรรคนั้น ๕ คน ลาออกเสียจากตำแหน่งรัฐมนตรี
เพื่อแสดงความไม่ไว้วางใจในรัฐบาลชุดปัจจุบัน พรรคยุติธรรมไม่เห็น
ชอบด้วยในแผนการณ์ของนายเอร์มบางประการเกี่ยวกับการปรับปรุงภายใน
ประเทศตามคำเรียกร้องของฝ่ายทหาร รัฐบาลตุรกีชุดปัจจุบันเพิ่งบริหาร
งานมาได้ ๖ เดือน เมื่อฝ่ายทหารบังคับให้รัฐบาลชุดก่อนอันมีนายเทมิเรล
นายกรัฐมนตรีลาออก เพราะไม่ปฏิบัติตามคำเรียกร้องของฝ่ายทหารที่ให้
ดำเนินการปรับปรุงภายในประเทศ

อิหร่าน.....ในอิหร่าน พิธีอันมโหราฟ ในวันที่จะลึกครบรอบ ๒๕๐๐ ปีแห่งการสถาปนา
อาณาจักรเปอร์เซียได้มีขึ้นที่เมืองเพอร์เซโพลิส อันเป็นเมืองหลวงดั้งเดิมของ
อาณาจักรเปอร์เซียเริ่มงานเมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคมนี้ ชาวอิหร่านได้เสด็จ
ไปยังเมืองเพอร์เซโพลิส ได้เสด็จไปวางพวงมาลาที่สุสานซึ่งประดิษฐานพระ
ศพของพระเจ้าไซรัสมหาราช ซึ่งเป็นผู้ทรงสถาปนาอาณาจักรเปอร์เซียขึ้น
ก่อนคริสต์กาล พระมหากษัตริย์ ประมุขแห่งรัฐ และผู้แทนรัฐบาลต่างๆ
ได้เสด็จและเดินทางไปร่วมในพิธีสำคัญนี้ เช่นพระเจ้าจักรพรรดิ ไฮเลเซ

ลัสซี แห่งเอธิโอเปีย พระเจ้าเฟรเดอริกแห่งเดนมาร์กและพระราชินี กษัตริย์
 อูเซนแห่งจอร์แดน กษัตริย์ฮัสซันแห่งมอโรคโค พระเจ้าโอลาฟแห่ง
 นอร์เวย์ พระเจ้าโบดวงแห่งเบลเยียม พระเจ้ามเหศวรแห่งเนปาล
 กษัตริย์คอนสแตนตินแห่งกรีซ กษัตริย์และพระราชินีแห่งมาเลเซียได้เสด็จ
 ไปทรงร่วมในพิธีฉลองนั้น เจ้าชายฟิลิปแห่งอังกฤษเสด็จไปแทนพระราชินี
 เอลิซาเบธที่ ๒ โดยมีเจ้าฟ้าหญิงแอนน์ โดยเสด็จด้วย นอกจากนั้นมีประมุข
 แห่งรัฐของประเทศต่าง ๆ อาทิ ประธานาธิบดีเซาเซสคูแห่งรูเมเนีย ประ
 ธานาธิบดีโต แห่งยูโกสลาเวีย ประธานาธิบดีปักจุงฮีแห่งเกาหลีใต้ ส่วน
 ประธานาธิบดีปอมปีตูแห่งฝรั่งเศสปฏิเสธไม่รับคำเชิญนี้ อันเป็นการตัดสินใจ
 ที่ชาห์แห่งอิหร่านตรัสว่า เป็นที่น่าเสียดาย ข่าวดังว่า ชาห์แห่งอิหร่าน
 ได้พระราชทานสัมภาษณ์หนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่งว่า เจ้าหน้าที่ในราชสำนัก
 อิหร่านรายงานว่า ประธานาธิบดีปอมปีตูคัดค้านไม่เห็นด้วยกับระเบียบ
 ปฏิบัติในราชสำนักที่จะให้เขาเดินทางหลังกษัตริย์บางพระองค์ที่เสด็จไปใน
 พิธี

ยุโรป

เบลเยียม.....รัฐบาลเบลเยียมยืนยันว่ามีข่าวงานจารกรรมของโซเวียตอยู่ในเบลเยียม แต่
 ไม่คิดที่จะดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดต่อการทูต และต่อเจ้าหน้าที่ของ
 โซเวียตในเบลเยียมเช่นอังกฤษปฏิบัติไปเมื่อไม่นานมานี้ กระทรวงการต่าง
 ประเทศเบลเยียมแถลงการณ์ว่า นายอนาโตลี ชิบาเรฟ เจ้าหน้าที่ฝ่าย
 การค้าของโซเวียตซึ่งหายไปจากกรุงบรัสเซลล์ตั้งแต่วันที่เดือนตุลาคม และไป
 ขอลี้ภัยอยู่ในสหรัฐได้เปิดเผยกิจกรรมของชาวโซเวียตในเบลเยียม ซึ่ง
 รัฐบาลเบลเยียมสืบทราบมานานแล้ว แต่ยังไม่มีความสำคัญเพียงพอที่จะนำ
 ไปสู่การที่รัฐบาลเบลเยียมจะจัดตั้งมาตรการพิเศษ เพื่อจัดการกับชาวโซเวียต
 นายชิบาเรฟได้ให้รายชื่อนักการทูตโซเวียต ๕๐ คน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ

ในข่าวยานจารกรรมในเบลเยียม เป้าหมายการประจอบจารกรรมที่สำคัญที่สุด คือการติดต่อทางโทรศัพท์ระหว่างสำนักงานใหญ่ขององค์การสนธิสัญญานาโตที่กรุงบรัสเซลล์กับกองบัญชาการทหารของนาโตที่เมืองคาสโต ห่างจากบรัสเซลล์ไปราว ๓๐ ไมล์

โซเวียต.....ข่าวรอยเตอร์แจ้งว่าเมื่อ ๙ ตุลาคม รัฐบาลโซเวียตได้เสนอบันทึกต่อเอกอัครราชทูตอังกฤษประจำกรุงมอสโกสั่งขับไล่เจ้าหน้าที่ทางทูต ของอังกฤษ ในสภาพโซเวียตรวม ๑๗ คน กับนักธุรกิจชาวอังกฤษคนหนึ่งโดยให้ออกเดินทางไปเสียจากโซเวียตภายใน ๑๔ วัน อ้างเหตุผลว่า บุคคลเหล่านั้นกระทำการอันมิชอบด้วยตำแหน่งหน้าที่ นอกจากนี้ยังอ้างว่าการที่เซอร์ อเลค คักลาส ยุม รัฐมนตรีว่าการต่างประเทศอังกฤษจะไปเยี่ยมกรุงมอสโก ในต้นปีหน้านั้นก็ให้เป็นอันระงับเสียด้วย เป็นที่รู้กันว่า โซเวียตกระทำเช่นนั้นก็ด้วยมุ่งหมายตอบโต้กรณีที่รัฐบาลอังกฤษสั่งขับไล่เจ้าหน้าที่ทางทูตโซเวียตที่ประจำอยู่ในอังกฤษถึง ๑๕๐ คนเมื่อเร็ว ๆ นี้

อเมริกา.....ข่าวจากเมืองโอมาฮา ในรัฐเนบราสก้าแจ้งว่า เครื่องบินขับไล่ทิ้งระเบิด โอฟันเร็วกว่าเสียงปืนทุบได้ แบบ เอฟ. ๑๑๑ รุ่นใหม่ คือรุ่น เอฟ. บี ๑๑๑ เอส ได้เริ่มรับภาระในกองกำลังยับยั้งสงครามนิวเคลียร์ของสหรัฐแล้ว อย่างน้อยที่สุดเครื่องบินแบบนี้ประมาณ ๑๒ เครื่อง ซึ่งติดระเบิดนิวเคลียร์ ๖ ลูก มีอำนาจระเบิดขนาด ๕ เมกกาทันนั้นกำลังอยู่ในสภาพเตรียมพร้อม ณ ฐานทัพอากาศของกองบินยุทธศาสตร์ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของสหรัฐ เครื่องบินแบบนี้ติดระเบิด ๔ ลูกไว้ในตัว ส่วนอีก ๒ ลูกติดไว้ใต้ปีก

แคนาดา.....นายโคซิกิน นายกรัฐมนตรีโซเวียต ซึ่งอยู่ในระหว่างเยือนแคนาดาอย่างเป็นทางการได้เจรจาทวิภาคีกับ นายปีแอร์ ทรูโด นายกรัฐมนตรีแคนาดา ที่ตึกรัฐสภาแห่งชาติ ภายหลังการเจรจาเป็นเวลา ๓ ชั่วโมงยุติลงแล้ว

นายกรัฐมนตรีทั้งสอง ได้เดินออกจากตึกรัฐสภามุ่งตรงไปยังทำเนียบนายกรัฐมนตรีซึ่งอยู่ใกล้เคียงกัน มีชายคนหนึ่งแหวกฝ่าวงล้อมเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยจะเข้าไปประทุษร้ายนายกรัฐมนตรี โคซิกิน แต่นายโคซิกินไม่ได้รับบาดเจ็บ นอกจากเสื้อคลุมไหล่จะหลุดเพราะแรงกระชาก นายกรัฐมนตรีโซเวียตหน้าซีดตัวสั่นอย่างตกใจ คนร้ายร้องตะโกนถ้อยว่า "ยังการเสร็จเจริญ" อันเป็นความหมายให้โซเวียตปล่อยยังการให้เป็นอิสระจากการยึดครอง เจ้าหน้าที่ตำรวจจับตัวคนร้ายไว้ได้ทันที เขาอ้างว่าเป็นสมาชิกขบวนการต่อสู้ เพื่ออิสรภาพของชาวแคนาดาเชื้อสายยังการ นับเป็นเหตุการณ์ร้ายแรงที่สุดที่เกิดขึ้นกับนายกรัฐมนตรีโซเวียตในระยะ ๒๔ ชั่วโมงแรกแห่งการเยือนกรุงออกตาวา ก่อนหน้านั้นได้มีการเดินขบวนต่อต้านนายกรัฐมนตรีโซเวียตทุกหนทุกแห่ง และยังมีผู้พบถูกระเบิด ๒ ลูก และถูกระเบิดที่ทำเองอีก ๑๑ ลูกซ่อนอยู่ใกล้สถานทูตโซเวียตในกรุงออกตาวาอีกด้วย.

บรรณาธิการแถลง

เรียน ท่านสมาชิก

๑. เนื่องจากค่าใช้จ่ายในการพิมพ์วารสารข้าราชการสูงขึ้นกว่าเดิมมาก และโดยเฉพาะอัตราค่าไปรษณียากรส่งวารสารข้าราชการได้เพิ่มขึ้นอีกเท่าตัว จึงต้องขอความเห็นใจจากท่านสมาชิกทั้งหลายขอขึ้นค่าบำรุงปี ๒๕๑๕ อีก ๕ บาท เป็นปีละ ๔๐ บาท ค่าบำรุงที่ขอขึ้น ๕ บาทนี้ เป็นค่าไปรษณียากร เพิ่มจากเดิมฉบับละ ๔๐ สตางค์ เป็น ๔๐ สตางค์ ๑๒ ฉบับรวม ๔.๘๐ บาท เหลือเป็นค่าใช้จ่ายในการพิมพ์เพียง ๒๐ สตางค์

ทั้งที่เคยเรียนให้ทราบเสมอมาว่า การจัดพิมพ์วารสารข้าราชการขึ้นนั้น มิได้มีความมุ่งหมายที่จะเป็นการค้ากำไร หากแต่มุ่งหมายที่จะเผยแพร่วิทยาการใหม่ๆ ให้แก่ข้าราชการ ค่าบำรุงจึงต่ำที่สุดเท่าที่จะทำได้ ฉะนั้น เมื่อค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นเช่นนี้ สวัสดิการ ก.พ. จึงไม่มีทางอื่นนอกจากขอให้ท่านสมาชิกทั้งหลายช่วยให้ความร่วมมือให้วารสารข้าราชการคงอยู่ เพื่อรับใช้ท่านตลอดไป

๒. สมาชิกหลายท่านได้ถามมาเกี่ยวกับเรื่อง การขอปรับขึ้นตำแหน่งพัฒนากรจัดว่าเป็นขั้นตรืมานัน

เรื่องนี้ขอเรียนว่า ทราบว่าผู้แทนกรมการพัฒนาชุมชนได้มาประชุมร่วมกับทางสำนักงาน ก.พ. เพื่อพิจารณารื้อเรื่องนั้นแล้ว และจะได้นำเรื่องเสนอ ก.พ. เพื่อพิจารณา หากผลการพิจารณาเป็นประการใดจะได้เรียนให้ท่านสมาชิกทราบในโอกาสต่อไป

๓. คุณเทียม สุนยากรณ์ จุณจอม จรตล และคุณกำหาญ มีเงิน ขอความกรุณา มีจดหมายติดต่อกับที่อยู่อ่ปัจจุบันไปยังกองบรรณาธิการทราบด่วน เพื่อทางฝ่ายจัดการจะได้จัดส่งเงินสมนาคุณในการเขียนเรื่องซึ่งได้นำลงในวารสารนี้แล้วให้ท่านได้ถูกต้องนะครับ

ขอขอบคุณผู้มีส่วนช่วยให้ความรู้ในด้านวิชาการและด้านปฏิบัติในวารสารฉบับนี้คือ
ดร. เกษม ศิริสัมพันธ์ พ.ด. อรรถ วิชัยกุล พ.ด.ด. บัญชา เนตินันท์ คุณวิเชียร เกตุสิงห์
คุณจำลอง อินทรกำแหง คุณพลสิทธิ์ หนูชูชัย และคุณจิราพร จเรโส

ขอขอบคุณผู้มีอุปการะคุณ คือ ร้านนารายณ์ภักดิ์ โรงงานยาสูบ สายการบิน BOAC.
บริษัทฮ่องกงบรรจุภัณฑ์ จำกัด